

Дъглас Адамс
ПОЧТИ БЕЗОБИДНА

На Рон

С благодарност на Сю Фрийстоун и Майкъл Байуотър за подкрепата, помощта и конструктивните съвети.

Всичко, което се случва, се случва.

Всичко, което със случването си предизвиква да се случи нещо друго, предизвиква да се случи нещо друго.

Всичко, което със случването си предизвиква себе си да се случи отново, се случва отново.

Но това не става непременно в хронологичен порядък.

Историята на Галактиката е малко обърквана поради няколко причини — отчасти, защото тези, които трябва да я записват, са малко объркани, а също така и защото се случват някои доста объркващи неща.

Един от проблемите е свързан със скоростта на светлината и трудностите, които възникват, ако поискаш да я превишиш. Не можеш. Нищо не се движи по-бързо от светлината, с изключение може би на лошите новини, подчиняващи се на свои собствени закони. Расата Хингърфрийл от Аркинтофъл Минор се опита да построи космически кораби, задвижвани с лоши новини, но те не се оказаха особено сполучливи, а и ги посрещаха удивително недоброжелателно, пристигнеха ли някъде, където нямаше смисъл да бъдат.

И така, в общи линии жителите на Галактиката продължаваха да чезнат в собствените си локални бъркотии, а в продължение на много време историята ѝ оставаше преди всичко космологическа.

Кое не означава, че жителите не опитваха да пътуват. Те опитваха да изпращат флотилии космически кораби, за да вземат участие в битки или в бизнес на отдалечени места, но обикновено минаваха хиляди години, преди да стигнат където и да било. Когато в края на краищата пристигаха, се оказваше, че вече са открити други форми на придвижване, които заобикалят проблема със скоростта на светлината посредством хиперпространството и битките, за които са тръгнали тези по-бавни флотилии, са се състояли преди стотици години.

Разбира се, това ни най-малко не разколебаваше екипажите и те продължаваха да искат да се бият. Бяха тренирани, бяха готови, бяха спали по няколко хиляди години, бяха изминали огромни разстояния, за да си свършат работата и в името на Заркуон, нямаха никакво намерение да се отказват.

Тогава започнаха и първите големи бъркотии в Галактическата история — непрекъснато избухваха войни, цели векове след като проблемите, които са ги предизвикали, уж бяха разрешени. Все пак тези бъркотии се оказаха нищо в сравнение с онези, които историците трябваше да се опитват да разплетат по-късно, след като бе измислено пътуването във времето и битките започнаха да избухват

стотици години преди да възникнат проблемите. Когато бе създаден Безкрайният Невероятностен Път и цели планети най-неочаквано започнаха да се превръщат в бананова каша, големият исторически факултет при Университета на Макси Мегалон най-накрая капитулира, самозакри се и предаде сградите си на общия факултет по Божествени науки и водна топка, които мечтаеха за тях от години.

Това, разбира се, е много хубаво, но е почти сигурно, че никой никога няма да научи откъде са се взели гребулоните и какво точно искат. Жалко, защото ако някой знаеше каквото и да било за тях, вероятно една ужасна катастрофа би могла да бъде избегната — или поне щеше да настъпи по различен начин.

Клик, хъм. Огромният сив гребулонски разузнавателен кораб се движеше тихо през черната бездна. Пътуваше с невероятна, изумителна скорост, но на фона на милиардите трепкащи далечни звезди изглеждаше сякаш изобщо не се движи. Бе като черно петно, замръзнало на място сред множеството светлинки на нощта.

На борда на кораба всичко си беше така, както и преди хилядолетия — тъмно и тихо. Клик, хъм.

Или почти всичко. Клик, клик, хъм.

Клик, хъм, клик, хъм, клик, хъм. Клик, клик! Клик, клик, клик, хъм.

Хъммм. Една наблюдаваща програма от малко по-ниско ниво събуди наблюдаваща програма от малко по-високо ниво някъде в полузаспалия кибермозък на кораба и докладва, че когато се чуе „клик“, в отговор се получава само „хъм“.

Наблюдаващата програма от по-високо ниво попита дали това трябва да се получава в отговор, а програмата от по-ниско ниво отговори, че не може да си спомни точно, но май трябвало да бъде нещо като далечна, доволна въздишка. Не знаеше какво е това „хъм“. Клик, хъм, клик, хъм. Само толкова.

Наблюдаващата програма от по-високо ниво се замисли над чутото и то никак не ѝ хареса. Попита наблюдаващата програма от по-ниско ниво какво точно наблюдава, а тя отговори, че и това не можела да си спомни точно, освен че на всеки десетина години нещо трябвало да прави „клик“ и да въздиша, както досега се случвало безотказно. Опитала се да се консултира с таблицата за грешки, но не успяла да я открие, поради което и предупредила за проблема програмата от по-високо ниво.

Програмата, от по-високо ниво на свой ред се опита да провери в своите справочни таблици какво би трябвало да наблюдава програмата от по-ниско ниво.

Не успя да ги открие.

Странно.

Потърси пак. Получи само съобщение за грешка. Опита се да види каква е тази грешка в таблицата за грешки, но не успя да открие и нея. Остави да изминат две наносекунди и опита отново. След което събуди функционалния контролер на сектора. Функционалният контролер на сектора моментално се натъкна на проблеми. Повика наблюдаващия агент, който също се натъкна на проблеми. След няколко милионни от секундата из целия кораб вече се събуждаха вериги — някои безжизнени от години, други — от столетия. Нещо някъде се бе объркало ужасно, но никоя от наблюдаващите програми не можеше да каже какво е то. Жизненоважни инструкции липсваха на всяко ниво, а също така и инструкциите, които трябваше да казват какво да се прави, ако се окаже, че липсват жизненоважните инструкции.

Малки софтуерни модули — агенти — се втурнаха по логическите канали, като се групираха, консултираха и прегрупираха. Много скоро те установиха, че паметта на кораба — чак до централния модул на мисията — се е превърнала в развалина. Никакви въпроси не можеха да установят какво точно се бе случило. Изглеждаше, че дори и централният модул на мисията е повреден.

Коего означаваше, че проблемът е много прост за разрешаване. Трябваше да се смени централният модул. Имаше още един — резервно копие, точно като оригинала. Налагаше се да се смени физически, защото от съображения за безопасност нямаше никаква връзка между оригинала и копието. След смяната новият централен модул щеше да проследи възстановяването на системата до най-малката подробност и всичко щеше да е наред.

Роботите получиха нареждане да извадят резервното копие на централния модул от специалното защитено помещение, в което го съхраняваха, и да го пренесат до логическия отсек на кораба, за да бъде инсталирано. Което означаваше продължителна размяна на аварийни кодове и протоколи, тъй като роботите трябваше да разпитат агентите и да потвърдят автентичността на инструкцията. Най-накрая роботите се увериха, че всичко е наред. Те извадиха резервния централен модул от складовата опаковка, изнесоха го от помещението, в което се съхраняваше, изпаднаха от кораба и се изгубиха в пространството.

Това бе и първата съществена следа, която водеше към причината за случилото се.

По-нататъшните изследвания бързо установиха какво беше то. Метеорит бе пробил голяма дупка в обшивката на кораба. Преди корабът не бе установил този факт, тъй като метеоритът елегантно бе ликвидирал точно оборудването, което трябваше да реагира, ако метеорит пробие обшивката.

Най-напред трябваше да се запуши дупката. Оказа се невъзможно, защото корабните сензори не долавяха, че има дупка, а устройствата, които трябваше да уведомят, че сензорите не работят както трябва, не работеха както трябва и твърдяха, че сензорите са напълно в ред. Корабът можеше да достигне до заключение за съществуването на дупката от факта, че роботите очевидно бяха изпаднали навън, повличайки със себе си и резервния мозък, който би му дал възможност да види дупката.

Корабът се помъчи да мисли за това интелигентно, не сполучи и за миг напълно изгуби разсъдъка си. Естествено не можа да разбере, че е изгубил разсъдъка си, защото го бе загубил. Просто се изненада, когато видя, че звездите трепват. Едва след третото им трепване той си даде сметка, че трябва да е губил разсъдъка си и че е време да вземе някои сериозни решения.

Успокои се. След което си даде сметка, че още не е взел сериозните решения и изпадна в паника. Отново изгуби разсъдъка си за миг. Когато пак се събуди, затвори херметически всички прегради около мястото, където знаеше, че би трябвало да е дупката.

Очевидно все още не бе стигнал до крайната си цел, мислеше той на пресекулки, но тъй като вече нямаше никаква представа къде се намира тя или как да стигне до нея, изглежда нямаше смисъл да продължава. Прегледа остатъците от инструкции, които успя да възстанови от остатъците на централния модул на мисията.

„Вашата“!!!! !!!!!!!!!!!!! мисия е до !!!!!!!!!!!!!,!!!!!!!, тт Г!!!!!!!! !!!!!!!!!!!!! !!!!!!!” кацнете П!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!”!!!! безопасно разстояние !!!!!!! „!!!! ж!!!!!! наблюдавайте !!!!!!! !!!!!“ !!!!!?!

Всичко останало бе за боклука. Преди да изгуби завинаги разсъдъка си, корабът трябваше да предаде тези инструкции — такива, каквито са — на по-примитивните си помощни системи.

Освен това трябваше да съживи екипажа.

Имаше и още един проблем. Докато екипажът бе в хибернация умовете на всичките негови членове, тяхната памет, самоличност, тяхното разбиране за сполетялото ги бяха прехвърлени за съхранение в централния модул на кораба. Сега нямаше да имат никаква представа кои са, къде са и какво правят там. Е, добре.

Малко преди да се изключи окончателно, централният модул разбра, че и двигателите започват да замират.

Корабът и съживеният, объркан екипаж се оказаха под контрола на помощните автоматични системи, които гледаха да кацнат някъде, където можеше да се кацне, — да наблюдават всичко, което можеше да се наблюдава.

Що се отнася до намирането на място за кацане те не се справиха много добре. Планетата, която откриха, се оказа толкова отчайващо студена и самотна, толкова ужасно далече от слънцето, което трябваше да я топли, че се наложи да пуснат в действие цялото оборудване за формиране на околна среда и всички животоспасяващи системи, за да превърнат поне част от нея в обитаема. По-близо имаше и по-добри планети, но стратегоматът бе блокирал в режим „Спотайване“ и бе избрал най-далечния и небиещ на очи вариант. И нещо повече — никой не можеше да му противоречи, освен Главния стратег, но тъй като всички членове на екипажа бяха изгубили умовете си, никой не знаеше кой е Главният стратег, а дори и да го откриеха, нямаха представа как би могъл да противоречи на

корабния стратегомат.

Що се отнася до намирането на нещо за наблюдаване, попаднаха на златна жила.

Едно от удивителните неща, свързани с живота, са местата, на които той е готов да изтърпи да живее. Може по някакъв начин да се захване навсякъде — било то в упойващите морета на Сантрагинус V, в които рибата сякаш пет пари не дава в каква налудничавя посока плува, или пък сред огнените бури на Фрастра, където, както говорят, животът започва при 40 000 градуса, или пък просто да се зарови в дебелото черво на някой плъх заради чистото и неподправено удоволствие. Все едно, животът намира начин да се установи някъде.

Дори може да живее в Ню Йорк, макар че е трудно да се разбере защо. През зимата температурата пада доста под законния минимум или по-скоро би го правила, ако някой бе проявил достатъчно разум, за да определи законен минимум. Последния път, когато някой се сети да изготви списък на първите сто характерни особености на нийоркчаните, здравият разум се оказа едва на 79-о място.

През лятото жегата е непоносима. Едно е да си форма на живот, която процъфтява в горещината и намира температурите в обхвата между 40 000 и 40 004 градуса за много приятни, а съвсем друго да си животно, което трябва да се увива в други животни, когато планетата му е в една точка от орбитата си, а след това, половин орбита по-късно, да открие, че кожата му става на мехури.

Пролетта се надценява. Много от жителите на Ню Йорк са готови да приказват без мярка за удоволствията на пролетта, но ако разбираха нещо от тях, щяха да знаят поне за още пет хиляди деветстотин осемдесет и три по-добри места, където да я прекарат, при това на същата географска ширина.

Обаче есента е най-лошото нещо. Малко неща са по-лоши от есента в Ню Йорк. Някои от създанията, които живеят в дебелото черво на плъха, могат и да възразят, но срещу повечето от тях също може сериозно да се възрази, така че мнението им може да остане без внимание. Когато в Ню Йорк е есен наоколо се носи воня, сякаш някой пържи козли, а ако ти се прииска да дишаш, най-добрият начин е да отвориш нечий прозорец и да мушнеш главата си в сградата.

Триша Макмилън обичаше Ню Йорк. Тя си повтаряше това непрекъснато. Ъпър Уест Сайд. Аха! Мид Таун. Ей, страхотни магазинчета! Сохо. Ийст Вилидж. Дрехи. Книги. Италианци. Охо! Филми. Също „охо“. Триша току-що бе гледала новия филм на Уди Алън, който разказваше за терзанията на един невротик в Ню Йорк. Той беше направил още няколко филма, занимаващи се със същата тема, и Триша се чудеше дали този човек някога се е замислял над възможността да се премести в друг град, но ѝ бяха казали, че не иска и да чуе за такова нещо. Значи ще има още филми, предположи тя.

Триша обичаше Ню Йорк, защото това бе добър ход в кариерата ѝ. Бе добър ход и с пазаруването, и с кухнята, не бе добър ход с такситата или с качеството на уличната настилка, но определено в кариерата ѝ той се нареждаше сред най-добрите. Беше телевизионна журналистка, а в Ню Йорк е закотвена по-голямата част от световната телевизия. Досега Триша бе закотвена предимно в Англия — местни новини, сутрешни новини, ранни вечерни новини. Ако езикът позволяваше, биха я нарекли „бързо изгряваща журналистка“, но... но това е телевизия, какво значение има? Тя беше бързо изгряваща журналистка. Разполагаше с всичко необходимо — великолепа коса, задълбочено схващане за ролята на стратегическия блясък на устните. достатъчно интелигентност, за да разбира света, и мъничко скрита вътрешна смърт, което означаваше, че не ѝ пука. Всички поне веднъж през живота си получават своя шанс, когато пред тях се разкриват големи възможности. Ако се случи така, че пропуснеш тази, която те интересува, след това всичко ти се струва неземно лесно.

Триша бе пропуснала само една възможност. Сега вече не трепереше толкова, когато мислеше за това. Смяташе, че то е онази част от нея, която е мъртва.

В Ен Би Си имаха нужда от нова водеща. Мо Минети щеше да напусне сутрешното предаване „US/AM“, за да роди бебе. Бяха ѝ предложили фантастична сума, за да го роди на екрана, но най-

неочаквано тя бе отказала в името на добрия вкус и правото на личен живот. Цели екипи от адвокати на компанията се заровиха в договорите ѝ, за да установят дали тези причини са юридически оправдани, и най-накрая се видяха принудени да я освободят „със съжаление“. За тях това беше особено вбесяващо, защото изразът „със съжаление“ не бе най-точния в случая.

Говореше се, че може би, само „може би“, един британски акцент би бил подходящ. Останалото — косата, тенът на кожата и блясъкът на зъбите — трябваше да отговарят на американските телевизионни стандарти. Много британски акценти благодаряха на майките си от сцената за получените „Оскари“, много британски акценти пееха на Бродуей, британски акценти с перуки събираха необикновено голяма публика в „Театъра на шедьоврите“, британски акценти разказваха смешки, които никой не разбираше, но хората реагираха само на гласовете, така че може би сега бе моментът да се опита. Може би. Британски акцент в „US/AM“. Е, по дяволите.

Това беше причината Триша да е тук. Затова любовта ѝ към Ню Йорк бе голям ход в кариерата ѝ.

Разбира се, официално обявената причина бе друга. Телевизионната компания в Англия едва ли щеше да ѝ отпусне пари за самолетен билет и хотел, за да тръгне да си търси работа в Манхатън. Тъй като заплатата ѝ там би била поне десет пъти по-голяма, щяха да предположат, че сама ще поеме тези разноски. Не, тя измисли история, претекст, запази в тайна истинските си намерения и в края на краищата ѝ дадоха сумата. Билетът, разбира се, бе туристическа класа, но хората познаваха лицето ѝ и с няколко усмивки тя успя да постигне повече. Следващите уместни ходове ѝ осигуриха приятна стая в „Брентуд“ — сега все още бе там и се чудеше какво да прави оттук нататък.

Дочутото на улицата е едно, а да осъществиш нужния контакт — съвсем друго. Разполагаше с едно-две имена, с един-два телефонни номера, но всички я съветваха да чака неопределено време и тя отново се оказа в началото на пистата. Пусна пипала, остави няколко бележки, но никой не я потърси. Работата, за която официално бе дошла, успя да свърши за една сутрин. Работата, към която се стремеше, примамливо блещукаше на непостижимия хоризонт.

По дяволите.

Хвана такси от киното и се върна в „Брентуд“. Колата не можа да се приближи достатъчно до тротоара, защото една голяма лимузина бе заела цялото място и Триша трябваше да се промуши покрай нея. Измъкна се от зловонния въздух на улицата и се вмъкна в благословения хлад на фойето. Финият памук на блузата лепнеше като кал по кожата ѝ. Имаше чувството, че е купила косата си от някакъв панаир, завързана за пръчка. На рецепцията попита дали няма някакво съобщение за нея и мрачно зачака да ѝ кажат, че няма. Имаше.

О!

Добре.

Беше станало. Отиде на кино с единствената цел да накара телефона да зазвъни. Не можеше да понася да седи и да чака в хотелската стая.

Зачуди се. Дали да отвори плика още тук, долу? Дрехите ѝ причиняваха сърбеж и тя копнееше да ги свали и да се изтегне на леглото. Бе пуснала климатичната инсталация на най-ниската възможна температура и на най-силната възможна вентилация. Сега повече от всичко на света искаше да настръхне. След това горещ душ, после студен, после лежане върху кърпата на леглото и постепенно изсъхване на климатична инсталация. После четене на съобщението. Може би още едно настръхване. Може би... какво ли не.

Не. Повече от всичко на тази земя тя искаше да работи в американска телевизионна компания с десет пъти по-голяма заплата от досегашната. Повече от всичко на тази земя. Това, което искаше повече от всичко друго въобще, вече не беше възможно.

Тя седна на стола във фойето, под някаква палма, и отвори малкия плик с прозрачно прозорче.

„Моля обадете се — пишеше вътре. — Нещастна.“ — Имаше и телефонен номер: „Гейл Андрюс.“ Гейл Андрюс.

Не очакваше това име. То я завари неподготвена. Струваше ѝ се познато, но не можеше веднага

да каже защо. Дали не беше секретарката на Анди Мартин? Асистентката на Хилъри Вест? Мартин и Вест бяха двете имена, с които се бе свързала, или поне се бе опитала да се свърже, в Ен Би Си. А какво означаваше „Нещастна“?

Нещастна?

Чувстваше се напълно объркана. Дали пък този Уди Алън не се опитваше да се свърже с нея под чуждо име? Телефонът започваше с 212. Значи бе някъде в Ню Йорк. Който също бе нещастен. Е, това донякъде стесняваше кръга на възможностите, нали?

Тя се върна на рецепцията.

— Имам проблем със съобщението, което току-що ми дадохте — каза тя. — Непозната особа се е опитала да се свърже с мен и пише, че е нещастна.

Служителят намръщено се вгледа в листа.

— Познавате ли тази жена?

— Не — отговори Триша.

— Хм — въздъхна служителят. — Изглежда нещо я е разстроило.

— Да — съгласи се Триша.

— Има и име. Гейл Андрюс. Познавате ли някого с такова име?

— Не — отвърна Триша.

— Някаква идея за какво би могла да е нещастна?

— Никаква.

— А позвънихте ли на номера? Тук е записан телефонен номер.

— Не — отвърна Триша. — Току-що ми дадохте бележката. Опитвам се да получа малко повече информация, преди да се обадя. Може ли да поговоря с този, който е приел съобщението?

— Хъм — каза служителят, — Не мисля, че тук имаме някой на име Гейл Андрюс.

— Давам си сметка за това — отвърна Триша. — Просто исках...

— Аз съм Гейл Андрюс.

Гласът се чу някъде зад гърба ѝ. Тя се обърна.

— Извинете?

— Аз съм Гейл Андрюс. Тази сутрин ме интервюирахте.

— О... О, Боже! Да, разбира се — промърмори Триша малко смутено.

— Оставих ви бележка преди няколко часа. Не ми се обадохте, така че реших да дойда. Не исках да ви изпусна.

— Да, да... Да, разбира се — отвърна Триша, която усилено се мъчеше да се ориентира в положението.

— Това не е моя работа — намеси се служителят, за когото положението не означаваше каквото и да било. — Все още ли искате да ви свържа с този номер?

— Не, няма нужда, благодаря — отвърна Триша. — Ще се справя сама.

— Мога да позвъня в стаята, ако това ще ви помогне някак — продължи служителят и отново се вгледа в бележката.

— Не, не е необходимо, благодаря — спря го Триша. — Това е номерът на моята стая. Бележката беше за мен. Мисля, че сега всичко се изясни.

— Тогава ви желая приятен ден.

Триша не държеше кой знае колко денят ѝ да е приятен. Предпочиташе да има работа.

Не желаше да разговаря и с Гейл Андрюс. Принципите ѝ по отношение на сближаването с християните бяха непоклатими. Колегите ѝ наричаха интервюираните от нея обекти „християни“ и често се кръстеха, когато виждаха някой от тях да влиза нищо неподозиращ в студиото при нея, особено когато тя се усмихваше топло и показваше блестящите си зъби.

Сега се усмихна ледено, чудейки се какво да прави.

Гейл Андрюс бе добре поддържана жена на около четиридесет и пет. Облеклото ѝ — от свободно падащата разновидност — се намираще в границите, очертани от скъпоструващия изискан

вкус. Бе астроложка, при това известна, и, ако можеше да се вярва на слуховете — влиятелна. Говореше се, че е оказвала давление върху някои от решенията на покойния президент Хъдсън — от това, каква сметана да яде в определен ден от седмицата до това, дали да бомбардира Дамаск.

Триша я измъчи повече от донякъде. Не по въпроса дали наистина приказките за президента са верни или не. Това вече бе изтъркана плоча. На времето мис Андрюс бе отрекла да му е давала каквито и да било съвети, освен по лични, духовни и диетични въпроси, сред които очевидно не влизаше бомбардирането на Дамаск. (НИЩО ЛИЧНО, ДАМАСК — тръбяха таблоидите тогава.)

Не, Триша бе задълбала в елегантната малка тема за същността на астрологията въобще. Мис Андрюс не бе съвсем подготвена за това. Триша, на свой ред, не бе готова за среща-реванш във фоайето на хотела. Какво да прави?

— Мога да ви почакам в бара, ако ви трябват няколко минути — каза Гейл Андрюс. — Но искам да поговоря с вас на всяка цена, а довечера заминавам.

Изглеждаше по-скоро разтревожена, не ядосана или раздразнена.

— Добре — съгласи се Триша. — Ще слеза след десет минути.

Качи се в стаята си. Освен всичко останало тя нямаше никакво доверие в способността на онзи тип от рецепцията да се справя със сложни проблеми от рода на предаването и получаването на съобщения, така че искаше да провери сама дали не са мушнари нещо под вратата ѝ. Ако някой наистина искаше да ѝ предаде нещо, би предпочел да избегне услугите на рецепцията. Нямаше нищо.

Но сигналната лампа на телефона светеше. Триша натисна бутона и чу гласа на телефонистката.

— За вас има съобщение от Гери Андрес.

— Да? — Името не ѝ бе познато. — Какво е то?

— Нещатен.

— Не... какво?

— Нещатен. Така пише. Човекът каза, че е нещатен. Предполагам, че е искал да го знаете. Да ви дам ли номера?

Когато започна да диктува, Триша си помисли, че става дума за объркан вариант на съобщението, което вече бе получила.

— Добре, добре — прекъсна я тя. — Има ли нещо друго за мен?

— В коя стая сте?

Триша не можеше да си представи защо телефонистката иска номера на стаята толкова късно, но ѝ го каза.

— Името ви?

— Макмилън. Триша Макмилън. — След това търпеливо ѝ го издиктува по букви.

— Не сте ли Макмейнъс?

— Не.

— Няма нищо за вас. — Щрак.

Триша въздъхна и набра отново. Този път каза номера на стаята и името си още в самото начало. По нищо не можеше да се разбере дали телефонистката се досеща, че са разговаряли само преди десет секунди.

— Ще бъда в бара — обясни Триша. — В бара. Моля ви, ако някой ме търси по телефона, да прехвърлите разговора там.

— Име?

Наложи се да повторят всичко още един-два пъти, докато Триша не се увери, че всичко, което е възможно да бъде изяснено, е изяснено — доколкото е възможно.

Взе душ, преоблече се и се гримира със скоростта на професионалист, след което погледна тъжно леглото си, въздъхна и излезе.

Искаше ѝ се да се измъкне тайно и да се скрие.

Не, всъщност не съвсем.

Докакто чакаше асансьора, се погледна в огледалото на стената. Имаше вид на спокоен, владеещ

себе си човек, а щом можеше да заблуди себе си, значи можеше да заблуди и всеки друг.

Просто се налагаше да заглади положението с Гейл Андрюс. Наистина я бе притиснала здравата. „Съжалявам, но такава е играта...“ — или нещо подобно. Мис Андрюс се бе съгласила да даде това интервю, защото бе издала нова книга и показването ѝ по телевизията щеше да е безплатна реклама. Само че за всяко нещо трябва да се плаща... Не... Тя махна репликата от сценария.

Ето какво се бе случило:

Миналата седмица астрономите бяха обявили, че най-накрая са открили десетата планета оттатък Плутон. Бяха я търсили с години, насочвани от някои аномалии в орбитите на външните планети, най-накрая бяха успели. Сега се чувстваха ужасно щастливи и всички останали се чувстваха ужасно щастливи, защото астрономите бяха щастливи, и така нататък. Планетата официално бе наречена Персефона, но бързо ѝ бяха лепнали прякора „Рупърт“ на името на папагала на един от изследователите — към него бе прикачена и някаква отегчително задушевна история и всичко бе чудесно и прекрасно.

Поради най-различни причини Триша бе проследила събитията със значителен интерес.

Когато търсеше претекст да отиде до Ню Йорк за сметка на телевизионната компания, бе попаднала на вестникарска дописка за Гейл Андрюс и книгата ѝ „Вие и вашите планети“.

Гейл Андрюс не беше звезда в истинския смисъл на думата, но при споменаването на президента Хъдсън сметаната и ампутацията на Дамаск (светът се бе развил след стачките на хирурзите; официално приетият термин всъщност бе „дамаскотомия“ и означаваше „отрязване на Дамаск“) всеки се досещаше за какво става дума.

Триша видя хляб в това и бързо пробута идеята на продуцента си.

Разбира се, мисълта, че големите каменни късове, които се реят в космоса, знаят за живота ти неща, които сам ти не знаеш, би трябвало сериозно да се разклати от най-неочакваната поява на още един каменен къс, за който никой преди това не е подозирал.

Някои от пресмятанията би трябвало да се окажат неверни, нали?

Ами всичките тези звездни карти, движения на планетите и други подобни? Било е ясно (на пръв поглед) какво е станало, когато Нептун е бил в Дева и така нататък, но какво е станало, когато е изгрявал Рупърт? Не се ли налагаше цялата астрология да се преосмисли? А не беше ли дошло времето най-после да се признае, че всичко това е локва помия и че е най-добре мястото му да заеме отглеждането на прасета, което все пак има някаква рационална основа? Ако Рупърт бе открит преди три години, нямаше ли президентът Хъдсън да яде ягодова сметана в четвъртък, вместо в петък? Нямаше ли Дамаск все още да е на мястото си? Такива работи.

Гейл Андрюс бе приела всичко сравнително спокойно. Тъкмо започваше да се съвзема след първоначалната атака, когато допусна доста сериозната грешка да се опитва да извади Триша от равновесие с приказки за небесни сектори, прави ъгли и някои по-непонятни области на тригонометрията.

За неин ужас онова, което изстрелваше към Триша, се връщаше назад с инерция, с която не беше в състояние да се справи. Никой не беше предупредил Гейл, че за интервюиращата телевизионното поприще бе втори опит за намиране на място под слънцето. Зад блясъка на устните ѝ, зад невероятната прическа и зад кристалносините очни лещи се криеше ум, който в една по-ранна, вече изоставена фаза от живота ѝ, бе защитил магистърска степен по математика и докторат по астрофизика.

Когато се качи замислена в асансьора Триша си спомни, че бе забравила чантата си в стаята и за миг се зачуди дали да не изскочи, преди да се е затворила вратата, за да я вземе. Не. Чантата беше на сигурно място, а и в нея нямаше нищо, което би ѝ потрябвало кой знае колко. Вратата плавно се затвори.

Освен това ако животът я бе научил на нещо, то бе следното: Никога не се връщай, за да си вземеш чантата.

Докато асансьорът се спускаше, тя се втрени напрегнато в тавана. Всеки, който не познаваше Триша Макмилън, би си помислил, че гледа нагоре точно както хората, които се мъчат да съдържат

сълзите си. Само че тя гледаше малката видеокамера на службата за сигурност, монтирана горе в ъгъла.

След минута излезе забързано от асансьора и отново се приближи до рецепцията.

— Ще напиша всичко — обясни тя, — защото не искам нещо да се обърка.

Написа името си с големи букви на лист хартия, добави номера на стаята си и после: „В БАРА СЪМ.“ Подаде листа на служителя, който го погледна.

— В случай, че някой ме потърси. Става ли?

Служителят продължаваше да гледа листа.

— Искате да проверя дали си е в стаята ли?

След още две минути Триша се настани на високия стол пред бара до Гейл Андрюс, пред която имаше чаша бяло вино.

— Направихте ми впечатление на човек, който предпочита да седи на бара, вместо да се спотайва на някоя маса — посрещна я тя.

Това бе истина и Триша се изненада.

— Водка? — предложи Гейл Андрюс.

— Да — съгласи се Триша, изпълнена с подозрения. Едва се сдържа да не попита „Откъде разбрахте“, но Гейл отговори и без това:

— Барманът ми каза — и се усмихна мило.

Барманът вече бе налял водката и я плъзна елегантно към нея по полираната махагонова повърхност.

— Благодаря — кимна Триша и разклати питието. Не знаеше как да реагира на тази неочаквана любезност и реши да не позволява тя да я заблуди. Хората в Ню Йорк не се държаха мило един към друг, ако няма конкретна причина за това.

— Мис Андрюс — каза тя твърдо, — съжалявам, задето сте нещастна. Предполагам смятате, че тази сутрин се държах малко грубо с вас, но астрологията в края на краищата е само забавление. Няма нищо лошо в това. Тя е част от шоубизнеса и вие се справяте отлично в нея... Желая ви успех. Забавно е. Но не е наука и не бива да се смята за такава. Мисля, че двете с вас тази сутрин се представихме много добре, като в същото време ще доставим удоволствие и на много други хора — с това си вадим хляба, нали? Съжалявам, ако съм ви създавала проблеми...

— Аз съм напълно щастлива — отвърна Гейл Андрюс.

— О! — възкликна Триша, без да е сигурна как да разбира думите и. — В бележката ви пишеше, че сте нещастна.

— Не — възрази Гейл Андрюс, — в бележката написах, че вие сте нещастна и се чудех защо.

Триша имаше чувството, че са я ритнали по тила. Започна да мига.

— Какво!? — попита тя тихо.

— Има нещо общо със звездите. Когато разговаряхме тази сутрин ми се стори, че нещо свързано със звездите и планетите ви тревожи и ядосва. Това ме обезпокои и реших да дойда, за да видя дали всичко е наред.

Триша се втренчи в нея.

— Мис Андрюс... — започна тя, но си даде сметка, че тонът ѝ е именно ядосан и разтревожен, а това силно подкопаваше възражението, което искаше да направи.

— Наричайте ме Гейл. Нямам нищо против.

Триша изглеждаше объркана.

— Зная, че астрологията не е наука — продължи Гейл. — Разбира се, че не е. Тя е просто набор от правила като в шаха, тениса или... как се казваше странното нещо, на което играете вие, англичаните?

— Мм? Крикет? Самоненавист?

— Парламентарна демокрация. Правилата някак си са се оказали там, където са. Те нямат никакъв смисъл извън самите себе си. Само че когато започнете да ги прилагате, възникват

всевъзможни процеси и започват да разбирате много неща за хората. В астрологията правилата са свързани със звездите и планетите, но не би имало голяма разлика, ако бяха свързани например с патки и патоци. Чисто и просто това е начин на мислене върху даден проблем, който позволява да се прояви формата на този проблем. Колкото повече правила има, колкото по-дребни и произволни са те, толкова по-добре. То е като да хвърлиш шепа фин графитен прах върху лист хартия, за да видиш къде са скритите неравности. По този начин можеш да прочетеш какво е било написано на горния лист, който вече е откъснат. В случая графитът не е важен. Той е само средство, за да се видят малките вдлъбнатини. По същия начин астрологията няма нищо общо с астрономията. Тя е свързана с хората, които мислят за други хора. Така че тази сутрин, когато... как да се изразя... когато така емоционално съсредоточихте вниманието си върху звездите и планетите, започнах да си мисля: „Тя не е ядосана и нещастна заради астрологията, чувства се така заради истинските звезди и планети. Хората изпадат в подобно настроение само когато наистина са изгубили нещо.“ Не можех да си мисля друго, но да си призная, не бях в състояние и да си го обясня. Така че дойдох да видя дали всичко е наред.

Триша беше сащисана.

Една част от мозъка ѝ вече активно съчиняваше какви ли не възражения, свързани с глупостта на вестникарските хороскопи и със статистическата нелепица, която представляват те, но постепенно престана, защото си даде сметка, че останалата част от мозъка ѝ просто не иска да слуша. Беше напълно сащисана.

Току-що един напълно непознат човек ѝ бе казал нещо, което пазеше в тайна вече седемнадесет години. Обърна се към Гейл и я погледна.

— Аз...

Млъкна.

Една малка видеокамера проследи движението ѝ. Това я изуми. Повечето хора не биха забелязали. Беше направена така, че да не бие на очи. Не трябваше с нищо да подсказва, че всъщност един скъп и модерен хотел в Ню Йорк не може да си позволи да е сигурен, че някой от клиентите му няма да извади пистолет или да влезе без вратовръзка. Въпреки че бе внимателно скрита зад бутилките водка, камерата не можеше да измами развития инстинкт на една телевизионна журналистка, която би трябвало много добре да знае кога е пред обектива.

— Нещо нередно ли има? — попита Гейл.

— Не... Аз... Трябва да призная, че ме изненадахте — отвърна Триша.

Реши да не обръща внимание на камерата. Просто въображението ѝ си правеше лоша шега, защото през целия ден днес умът ѝ бе зает само с телевизия. Не се случваше за първи път. Бе убедена, че една от камерите за следене на уличното движение днес се бе насочила към нея, а една друга — за охрана в магазина „Блуминадейл“ — особено държеше да я наблюдава, докато пробваше шапките. Изглежда се побъркваше. Дори ѝ се беше сторило, че някаква птичка в Сентръл Парк се бе втренчила изпитателно в нея

Реши да не мисли за това и отпи от водката си. Някой ходеше из бара и питаше посетителите дали случайно не са мистър Макмейнъс.

— Е, добре — изведнъж заговори Триша. — не знам как се досетихте, но...

— Не се досетих. Просто ви слушах внимателно.

— Мисля, че загубих един цял, съвсем друг живот.

— На всекиго се случва. Винаги, по всяко време, всяко просто решение, което вземаме, всеки наш дъх отваря някои врати и затваря много други. Повечето от тях дори не забелязваме. Други забелязваме. Изглежда така е станало във вашия случай.

— О, да, забелязах и още как — отвърна Триша. — Добре, Ето какво се случи. Всъщност много е просто. Преди доста време на някакво парти срещнах един човек. Каза ми, че бил от друга планета и ме попита дали не искам да тръгна с него. Отговорих му: о'кей, искам. Такова беше партито. Помолих го да почака, докато си взема чантата, и обещах, че след това с радост ще отлетя с него за другата планета. Каза ми, че нямало да ми трябва чанта. Възразих, че очевидно планетата му е много изостанала, след

като не знае, че една жена винаги има нужда от чантата си. Започна да проявява нетърпение, но аз нямах никакво намерение да се предавам само защото беше чужденец. Качих се на горния етаж. Мина известно време, докато намеря чантата си, после се оказа, че в тоалетната има някой. Когато слязох отново, той си бе отишъл.

Триша замълча.

— И... — подкани я Гейл.

— Вратата към двора бе отворена. Излязох навън. Имаше светлини. Нещо блестящо. Видях ги как се издигат към небето, как се мушкат в облаците и изчезват. Това е то. Край на историята. Край на един живот, начало на друг. Но не минава и миг, в който да не си представям някаква друга „аз“. „Аз“, която не се е връщала за чантата си. Имам чувството, че тази „аз“ е някъде там, а аз ходя в сянката ѝ.

Сега из бара крачеше служител на хотела и питаше посетителите дали не са мистър Милър. Никой не беше.

— Наистина ли смятате, че този... че тази особа е била от друга планета? — попита Гейл.

— О, да. Разбира се. Видях космическия кораб... И освен това имаше две глави —

— Две? Никой ли не забеляза?

— Беше карнавал.

— Разбирам...

— Естествено върху втората бе нахлузил птичи кафез, покрит с пешкир. Твърдеше, че имал папагал. Почукваше кафеза, а отвътре се чуваха крясъци и папагалски брътвежи — След това махна пешкира за миг и се заля в смях. Отдолу се откри втора глава, която се смееше заедно с него. Доста смущаващ момент, уверявам ви.

— Предполагам, че сте постъпили правилно, скъпа — каза Гейл.

— Не, не мисля — възрази Триша, — Не мисля. После вече не можех да се занимавам с това, с което се занимавах дотогава. Бях астрофизик, разбирате ли? Човек не може да е астрофизик, ако е срещал човек от друга планета с две глави, едната от които се прави на папагал. Просто не може. Поне с мен беше така.

— Разбирам, че е трудно. Вероятно затова не гледате с добро око на хората, когато ви говорят неща, които ви се струват пълни глупости.

— Да — съгласи се Триша. — Права сте. Съжалявам.

— Няма нищо.

— Между другото, вие сте първият човек, на когото казвам това.

— Чудех се... Омъжена ли сте?

— Хм, не. Трудно е да се познае в наши дни, нали? Но сте права да питате, защото може би това е причината. На няколко пъти бях на крачка да го направя, най-вече защото исках да имам дете, но всички кандидати, в края на краищата, ме питаха защо непрекъснато гледам тъжно над рамото им. Какво да отговоря? По едно време дори си помислих да отида в някоя банка за сперма и да изпробвам късмета си. Да родя нечие дете наслуки.

— Не може сериозно да сте си мислили такова нещо, нали?

Триша се засмя.

— Вероятно не. Така и не отидох и не разбрах дали наистина съм си го мислила. Все едно, не го направих. Такава е историята на моя живот. Никога не направих истинското нещо. Може би затова съм в телевизията. Там нищо не е истинско.

— Извинете, вие ли сте Триша Макмилън?

Триша вдигна изненадано поглед. Зад нея стоеше мъж с униформена шофьорска шапка.

— Да — отговори тя и веднага възвърна самообладанието си.

— Търся ви от около час. В хотела ми казаха, че нямали гост с такова име, но аз се обадих в офиса на мистър Мартин и ми отговориха, че не съм сгрешил и че това е хотелът ви. Попитах пак, но ми отговориха, че не са чували за вас. Накарах ги въпреки това да проверят, но не ви намериха. Най-накрая помолих в офиса да изпратят по факса в колата снимката ви и тръгнах да ви търся по нея.

Той погледна часовника си.

— Може би вече е малко късно. Искате ли все пак да дойдете?

Триша беше като гръмната.

— Мистър Мартин? Говорите за мистър Анди Мартин от Ен Би Си?

— Точно така, мадам. Пробни снимки за US/AM.

Триша скочи на крака. Дори не можеше и да си помисли за всичките съобщения за мистър Макмейнъс и мистър Милър, които бе чула.

— Но трябва да побързаме — каза шофьорът. — Доколкото разбрах, мистър Мартин смята, че може би си струва да опита с британски акцент. Шефът му не иска и да чуе такова нещо. Това е мистър Збинглер, но знам, че тази вечер ще лети до западното крайбрежие, защото трябва да го взема и да го закарам до летището.

— Добре — каза Триша. — Готова съм. Да тръгваме.

— Както кажете, мадам. Голямата лимузина пред входа.

Триша се обърна към Гейл.

— Съжалявам.

— Вървете, вървете. Желая ви късмет, Радвам се, че поговорихме.

Триша посегна, за да извади пари от чантата си.

— По дяволите! — Беше я оставила в стаята си.

— Аз ще платя — успокой я Гейл. — Не се тревожете. Наистина ми беше много интересно.

Триша въздъхна.

— Вижте, наистина съжалявам за тази сутрин и...

— Не говорете за това. Няма нищо. То е само астрология. Безобидна е. Не е свършекът на света.

— Благодаря. — Триша импулсивно я прегърна.

— Взехте ли си всичко необходимо? — попита шофьорът. — Не искате ли да се качите за чантата си или нещо друго?

— Животът ме е научил на едно — отговори тя — Никога да не се връщам за чантата си.

След малко повече от час Триша седеше на едно от двете легла в хотелската си стая. В продължение на няколко минути дори не помръдна. Гледаше втренчено чантата си, която невинно стоеше на другото легло.

В ръката си държеше бележка от Гейл Андрюс, в която пишеше: „Не се разочаровайте прекалено. Позвънете ми, ако искате да поговорим за всичко това. На ваше място утре вечер бих си седяла у дома. Малка почивка. Не, не ми обръщайте внимание и най-вече не се тревожете. Това е само астрология. Не е свършекът на света. Гейл.“

Шофьорът се бе оказал дяволски прав. Всъщност изглеждаше, че той знаеше повече за организацията от всеки друг. Мартин искаше, Збинглер — не. Тя бе получила своя шанс да докаже, че първият е прав и го бе проиграла.

Е, добре. Е, добре.

Време е да си върви у дома. Време е да се обади на летището и да провери дали все още може да хване полета за Лондон тази вечер. Посегна към дебелия телефонен указател.

О! Всяко нещо по реда си.

Тя остави указателя, взе чантата си и я занесе в банята. Сложи я на тоалетката и извади отвътре малката пластмасова кутийка, в която бяха контактните лещи, без които не можеше да чете добре нито сценарий, нито от екрана за автоматично подаване на реплики.

Когато поставяше малките пластмасови полусфери в очите си, си помисли, че ако животът я е научил на нещо, то е следното — има случаи, когато не трябва да се връщаш за чантата си, и други, когато трябва. Сега оставаше да я научи как да различава едните от другите.

Пътеводителят на галактическия стопаджия през онова, което на смях наричаме „минало“, е

имал да каже доста неща по въпроса за Паралелните вселени. Все пак много малко от тях са разбираеми за когото и да било под нивото на Усъвършенстваните богове и тъй като вече е доказан факт, че всички известни богове са се появили цели три милионни от секундата след началото на Вселената, а не, както те обикновено твърдят, една седмица преди това, им се налага да дават прекалено много обяснения и засега не са в състояние да отделят време за коментари по въпросите на дълбоката физика.

Едно от нещата, които Пътеводителят ни казва по въпроса за Паралелните вселени, е, че нямаш и минимален шанс да ги разбереш. Следователно можеш да казваш: „Какво!?!“, „А!?!“, да ти се кръстосат очите и дори да изпаднеш в нервна криза — без страх, че ще те вземат за глупак.

Първото нещо, което трябва да се знае за Паралелните вселени, казва Пътеводителят, е, че не са паралелни.

Също така е много важно да си дадем сметка, че те не са и вселени в точния смисъл на думата, но най-лесно е да се опитаме да разберем това малко по-късно, когато вече сме разбрали, че всичко, което сме разбрали досега, не е вярно. Причината да не са вселени е, че всяка Вселена не е нещо само по себе си, а само начин за разглеждане на онова, което е по-известно под техническото название ЦВММ или Цялостен всеобхватен миш-маш. Цялостният всеобхватен миш-маш също не съществува реално, а е сумата от различните начини, по които бихме могли да го разглеждаме, ако съществуваше.

Причината, поради която Вселените не са паралелни, е същата, поради която и морето не е паралелно. Това не означава нищо. Можете да направите какъвто си искате разрез на Цялостния всеобхватен миш-маш и в общи линии ще получите нещо, което някой ще нарече свой дом.

Сега не се стеснявайте да изпаднете в нервна криза.

Земята, с която се занимаваме поради особената ѝ ориентация в Цялостния всеобхватен миш-маш, за разлика от другите земи, бе ударена от едно неутрино.

Не е голямо нещо да те ударят с неутрино.

Всъщност трудно е да си представим нещо по-малко, с което можем да се надяваме да ни ударят. Освен това удрянето с неутрино не е нещо чак толкова необикновено за обект с размерите на Земята. Далеч не. Ако има наносекунда, в която тази планета не е подложена на ударите на няколко милиарда летящи неутрино, тя би била доста необикновена.

Разбира се, всичко зависи от това, какво разбираме под „удряне“, след като си дадем сметка, че материята се състои направо от нищо. Шансовете едно неутрино да удари нещо, докато се движи през цялата тази огромна пустош, горе-долу се равняват на това да хвърлиш напосоки сачмен лагер от летящ „Боинг 747“ и да удариш, да кажем, сандвич с яйце.

Но това неутрино все пак удари нещо. Нищо кой знае колко важно в скалата на нещата, би могло да се каже. Само че проблемът с казането на такива неща е в това, че резултатите могат да кръстосат погледа ни. Веднъж след като нещо наистина се случи в нещо толкова сложно и объркано като Вселената, само Кевин знае какъв ще бъде крайният резултат — където „Кевин“ е всяка случайна величина, която не знае нищо за нищо.

Това неутрино удари атом.

Атомът бе част от молекула. Молекулата бе част от ДНК. ДНК-то бе част от една генетична рецепта за растеж... и така нататък. Резултатът от всичко това беше, че на едно растение му поникна допълнително листенце. В Есекс. Или по-скоро в това, което след множество обсъждания и локални проблеми от геологическо естество щеше да стане Есекс.

Растението беше детелина. То разпространи тежестта си, или по скоро семената си, удивително ефективно и бързо се превърна в най-важния тип детелина за света. Точната причинно-следствена връзка между този дребен биологичен инцидент и някои други незначителни вариации, които съществуват в този разрез от Цялостния всеобхватен миш-маш — като например фактът, че Триша Макмилън не успя да замине със Зейфод Бийбълброкс, ненормално ниските продажни цени на сладоледа с аромат на американско орехче и че Земята, на която това се случи, не бе разрушена от вогоните във връзка с новата хиперпространствена магистрала — в момента е вписана под номер 4 763

984 132 в списъка на приоритетните изследователски проекти на онова, което някога беше Исторически факултет на Максимегалонския университет и изглежда никой от участниците в молитвеното събрание край басейна за водна топка не смята проблема за особено спешен.

Триша имаше чувството, че светът заговорничи срещу нея. Даваше си сметка, че това е напълно естествено чувство след като си летял цяла нощ на изток и се е оказало, че пред теб най-неочаквано се е изпречил цял един нов тайнствено заплашителен ден, за който никак не си подготвен. Но все пак.

На моравата ѝ имаше следи.

Всъщност те никак не я интересуваха. Можеше да ги има, можеше да ги няма. Беше събота сутрин. Току-що се бе прибрала от Ню Йорк и се чувстваше уморена, вкисната и полудяла — искаше единствено да легне в леглото си, да пусне тихо радиото и да се унесе в сън.

Само че Ерик Бартлет нямаше никакво намерение да я остави да се измъкне, без да разгледа следите, както трябва. Ерик бе градинарят, който идваше от селото в събота сутринта, за да рови в градината ѝ с някаква пръчка. Той не вярваше, че някой може да си дойде от Ню Йорк сутринта. Не можеше да го приеме. Струваше му се противоестествено. Но вярваше буквално във всичко останало.

— Сигурно са онези космически пришълци — отбеляза той и мушна малките вдлъбнатини с пръчката си. — Напоследък много се приказва за тях. Мисля си, че са те.

— Така ли? — попита Триша и крадешком погледна часовника си. Помисли си, че ще може да остане права само още десет минути, след което щеше да падне, независимо къде се намира — в спалнята си или в градината. И то при положение, че само трябва да стои изправена. Ако освен това се наложеше да кима интелигентно и да казва: „Така ли?“, може би минутите щяха да станат пет.

— О, да — каза Ерик. — Те се спускат от небето, кацат на моравата и после отфучават отново. Понякога вземат котката. Мисис Уилямс от пощата... котката ѝ... знаете ли я, рижата? Отвялякоха я космически пришълци. Разбира се, на следващия ден я върнаха, но беше в много странно настроение. Цяла сутрин скиташе насам-натам, а следобед заспа. Преди правеше точно обратното. Спеше сутрин, а скитосваше следобед. Предполагам, че не е успяла да се адаптира след полета на междупланетния кораб.

— Аха — кимна Триша.

— Освен това мисис Уилямс каза, че са я боядисали в сиво. Та тези следи са точно като следите, които сигурно оставят подпорките на корабите им.

— А не мислиш ли, че са от косачка?

— Да, ако бяха малко по-закръглени, но тези не са. Видът им е изцяло чуждоземски.

— Ти спомена, че косачката погаждала разни номера и имала нужда от ремонт. Иначе щяла да прояжда дупки в тревата.

— Казах това, мис Триша. И продължавам да го твърдя. Не съм казал, че със сигурност не са от косачката, а просто че при тази форма на следите е по-вероятно да...

— Ерик... — заговори Триша търпеливо.

— Ето какво, мис Триша — продължи Ерик. — ще погледна косачката, както се канех миналата седмица, и ще ви оставя да се занимавате с вашите си неща.

— Благодаря, Ерик. Всъщност смятам да поспя. Ако искаш нещо от кухнята, влез и си го вземи.

— Благодаря, мис Триша. Желая ви късмет.

Ерик се наведе и откъсна нещо от тревата.

— Ето — каза той. — Трилистна детелина. Носи щастие, разбирате ли?

Вгледа се внимателно, за да се увери, че това е истинска трилистна детелина, а не обикновена четирилистна, на която е паднало едното листо.

— На ваше място все пак бих следил дали няма да се появят признаци на извънземни. — Той се вгледа внимателно в хоризонта. — Особено откъм Хенли.

— Благодаря ти, Ерик — отвърна Триша. — Ще следя.

Легна си и засънува трескави сънища за папагали и други птици. Събуди се следобед и тръгна да се разхожда наоколо, изпълнена с безпокойство, без да е сигурна какво да прави с остатъка от деня, а всъщност и с остатъка от живота си. Прекара поне час, разкъсвана от колебания, без да може да реши дали да не отскочи до града, за да прекара вечерта в „Ставро“. В момента това беше модното заведение, в което се събираха хората от професията ѝ. Ако се видеше с някои приятели може би щеше да успее да се върне в нормалното си русло. Най-накрая реши да отиде. Там бе хубаво, приятно. Тя обичаше и самия Ставро — грък с баща германец. Доста странна комбинация. Преди няколко вечери Триша бе отишла в „Алфа“ — клуба, който Ставро държеше първоначално в Ню Йорк. Сега там беше брат му, който се смяташе за германец с майка гъркиня. Ставро много би се зарадвал да чуе, че работите на брат му в Ню Йорк не вървят както трябва, така че Триша щеше да отиде и да му достави това удоволствие. Ставро и Карл Мюлер се обичаха като куче и котка.

О'кей, решено.

В продължение на още цял час се чуди какво да облече. Най-накрая се спря на елегантната черна рокля, която бе купила в Ню Йорк. Обади се на една приятелка, за да разбере кой ще бъде в заведението тази вечер и научи, че то ще бъде затворено заради някакво сватбено тържество.

Помисли си, че да се опитваш да живееш по предварително начертан план е като да се опитваш да купиш съставките за някоя рецепта от супермаркет. Вземаш една от онези колички, които никога не вървят в посоката, в която ги буташ, и в крайна сметка купуваш нещо съвсем друго. И какво правиш с него? Какво правиш с рецептата? Триша не знаеше.

Както и да е, тази вечер на моравата ѝ се приземи космически кораб.

Тя проследи движението му откъм Хенли най-напред с леко любопитство — зачуди се какви ли са тези светлини. Понеже не живееше на милион мили от летище Хийтроу, бе обикнала да вижда светлини в небето. Само че не толкова късно вечер и не толкова ниско, което всъщност събуди любопитството ѝ.

Когато нещото започна да се приближава още повече, любопитството ѝ се превърна в удивление.

„Хъммм“ — помисли си тя, което бе най-бързата мисъл, която можеше да мине през ума ѝ. Все още се чувстваше замаяна от полета и не можеше да свикне с часовата разлика. Съобщенията, които една част от мозъка ѝ изпращаше към другата, не пристигаха навреме и на истинското си местоназначение. Излезе от кухнята, където си правеше кафе, и отиде да отвори задната врата, към градината. Пое дълбоко свежия вечерен въздух, прекрачи прага и погледна нагоре. Нещо с размерите на каравана за къмпинг бе увиснало на стотина фута над моравата.

Наистина беше там. Висеше. Почти безшумно.

Нещо дълбоко в нея се раздвижи.

Ръцете ѝ се отпуснаха надолу. Не обърна внимание на врялото кафе, което се разля по крака ѝ. Бе престанала да диша, докато сантиметър по сантиметър корабът се спускаше надолу. Светлините му хвърляха игриви отблясъци по тревата, сякаш я опипваха. Докоснаха и Триша.

Струваше ѝ се невероятно отново да ѝ бъде предоставен шанс. Дали я бе открил? Дали се бе върнал?

Корабът продължи да се спуска, докато не докосна безшумно земята. Като че ли не беше съвсем като онзи, който бе видяла да заминава преди всичките тези години, но си помисли, че трудно би могла да съди за истинската му форма само по бляскащите в небето светлини.

Тишина.

След това „клик“ и „хъм“.

После пак „клик“ и „хъм“. Клик, хъм, клик, хъм.

Отвори се врата и светлина обля моравата пред нея.

Триша чакаше развълнувана.

В светлината се очерта силует, после още един и още един.

Едни големи очи премигнаха бавно, точно срещу нея.

— Макмилън? — най-накрая се чу странен, тънък глас, който едва произнасяше сричките. —

Триша Макмилън. Мис Триша Макмилън?

— Да — отвърна Триша едва чуто.

— Наблюдавахме ви.

— Н... наблюдавахте? Мен?

— Да.

Оглеждаха я в продължение на няколко минути. Големите им очи се плъзгаха бавно нагоре-надолу по тялото ѝ.

— Реално изглеждате по-малка — най-накрая отбеляза един от тях.

— Какво? — попита Триша.

— Да.

— Аз... не мога да разбера... — Естествено тя не бе очаквала нищо такова, но дори и за нещо неочаквано събитията не се развиваха според очакванията ѝ.

— Вие... Зейфод ли ви изпраща?

Този въпрос изглежда малко притесни трите фигури. Те заговориха помежду си на някакъв забързан език и след това пак се обърнаха към нея.

— Не смятаме. Доколкото ни е известно, не — каза единият.

— Къде е Зейфод? — попита другият и вдигна поглед към нощното небе.

— Н... не знам — отвърна Триша безпомощно.

— Далеч ли е отук? В каква посока? Ние не знаем.

Даде си сметка с помръкнало сърце, че нямат представа за кого им говори. И дори за какво им говори. Тя също нямаше представа за какво говорят те. Прогони надеждите си и бързо включи ума си на скорост. Нямаше смисъл да се разочарова. Трябваше да осъзнае факта, че е попаднала на журналистическата сензация на века. Какво да направи? Да влезе в къщи, за да вземе видеокамерата? А когато се върне те щяха ли да са още там? По въпроса за стратегията се чувстваше напълно объркана. „Карай ги да говорят — помисли си, — ще решиш по-късно.“

— Наблюдавали сте... мен?

— Всички вас. Всички на вашата планета. Телевизия, радио, Телекомуникации, компютри. Видеокамери за охрана, складове.

— Какво?

— Паркинги. Всичко. Наблюдаваме всичко.

Триша се втренчи в тях.

— Това трябва да е много отегчително — успя да изломоти тя.

— Да.

— Тогава защо...

— Освен...

— Да? Освен какво?

— Телевизионните състезания. Много обичаме телевизионни състезания.

Последва ужасно дълга пауза, през която Триша гледеше прищълците, а те гледаха нея.

— Трябва да взема нещо от вътре — каза тя решително. — Ето какво. Искате ли, или поне някой от вас, да влезете в къщата с мен и да хвърлите едно око?

— Много — закимаха и тримата с ентузиазъм.

Прищълците стояха смутени във всекидневната ѝ, а тя извади забързано видеокамерата, една тридесет и пет милиметрова кинокамера, касетофон и всички записващи устройства, с които разполагаше. Бяха кльощави и на електрическото осветление изглеждаха пурпурнозеленикави.

— Няма да се бавя много, момчета — каза Триша, ровейки в някакво чекмедже, за да намери резервни касети и филми.

Посетителите ѝ гледаха рафтовете, където се намираха компактдискете и старите ѝ плочи. Единият сбута леко останалите.

— Гледайте — каза той. — Елвис!

Триша престана да рови и се вгледа в тях още веднъж.

— Обичате ли Елвис?

— Да — отговориха те.

— Елвис Пресли?

— Да.

Тя поклати объркано глава и се опита да мушне празна касета във видеокамерата.

— Някои от вашите хора — отбеляза колебливо единият от гостите — смятат, че Елвис Пресли е бил отвлечен от чуждоземни.

— Какво? — възкликна Триша. — Това вярно ли е?

— Не е изключено.

— Да не искате да кажете, че вие сте отвлекли Елвис? — изохка тя. Опитваше се да запази самообладание, за да не повреди апаратурата, но изглежда това не ѝ се отдаваше.

— Не, не сме ние — отвърнаха гостите. — Чуждоземни. Това е много интересна възможност. Често я обсъждаме.

— Трябва да ги заснема — промърмори Триша под носа си. Увери се, че видеокамерата е заредена правилно и работи.

Насочи я към тях. Не я доближи до окото си, защото не искаше да ги уплаши. Бе достатъчно опитна и можеше да снима както трябва и от бедро.

— Добре — каза тя накрая. — А сега бавно ми разкажете кои сте. Най-напред ти, — Посочи този вляво. — Как се казваш?

— Не знам.

— Не знаеш?

— Не знам.

— Аха — кимна Триша. — А вие двамата?

— И ние не знаем.

— Добре. Може би ще ми кажете откъде сте?

Поклатиха глави.

— Не знаете откъде сте?

Отново поклатиха глави.

— Тогава... — продължи Триша. — Какво сте вие... ъ-ъ-ъ...

Бе напълно объркана, но като професионалистка продължаваше да държи камерата неподвижно.

— Изпълняваме мисия — каза един от пришълците.

— Мисия! Каква мисия?

— Не знаем.

Тя все още държеше камерата неподвижно.

— Тогава какво правите тук, на Земята?

— Дойдохме да те вземем.

„Дръж здраво, не трепери.“ Можеше да вземе статив. Зачуди се дали не би трябвало да използва статив. Зачуди се, защото по този начин щеше да спечели няколко мига, за да асимилира чутото. Освен това си мислеше: „Помощ! Какво да правя?“

— А защо сте дошли да ме вземете? — попита тя спокойно.

— Защото изгубихме умовете си.

— Извинете — каза Триша, — но все пак ще трябва да взема статива.

Изглежда се чувстваха много добре, докато стояха без да правят каквото и да било. Намери статива и закрепил камерата на него. Лицето ѝ бе напълно неподвижно, но тя нямаше никаква представа какво всъщност става и какво да мисли за всичко това.

— Добре — продължи Триша, когато се приготви. — Защо...

— Хареса ни интервюто с астроложката.

— Гледали сте го?

— Гледаме всичко. Астрологията ни се стори много интересна. Харесва ни. Малко са интересните неща. Какво ни казват звездите? Какво предсказват? Подобна информация може да се окаже полезна за нас.

— Но...

Триша не знаеше откъде да започне.

„Признай си — помисли си тя, — няма никакъв смисъл да се мъчиш да разбереш за какво става дума.“

На глас каза:

— Но аз не разбирам нищо от астрология.

— Ние разбираме.

— Така ли?

— Да. Следим хороскопите си. Внимателно. Четем вестниците и списанията ви много внимателно. Само че според нашия Лидер имаме проблем.

— Имате лидер!

— Да.

— Как се казва?

— Не знаем.

— Как казва, че му е името, по дяволите! Съжалявам. Това ще отпадне при монтажа. Как казва, че му е името?

— Не знае.

— Тогава откъде знаете, че ви е лидер?

— Пое нещата в свои ръце. Каза, че все някой трябва да направи нещо тук.

— Аха! — каза Триша, виждайки новата възможност. — Къде е това „тук“?

— Рупърт.

— Какво?

— Вашите я наричат Рупърт. Десетата планета от Слънчевата ви система. Настанихме се там за много години. Мястото е студено и не е интересно, но пък е отлично за наблюдаване.

— А защо ни наблюдавате?

— Това е всичко, което умеем да правим.

— Добре — отвърна Триша. — О'кей. Какъв е проблемът, който лидерът ви смята, че имате?

— Триангулацията.

— Извинете?

— Астрологията е много точна наука. Знаем това.

— Добре, ама... — започна Триша, но се отказа.

— Но е точна за вас тук, на Земята.

— Да-а-а-а... — Имаше ужасното чувство, че добива някаква бегла представа за нещата.

— Така че когато Венера изгрява в Козирог например, това е вярно, но гледано от Земята. А когато сме на Рупърт? Какво става там, когато Земята изгрява в Козирог? Трудно ни е да разберем. Сред нещата, които сме забравили, а те, струва ни се, са много и важни, е и тригонометрията.

— Чакайте, да говорим ясно... — каза Триша. — Искате да дойда с вас на Рупърт, така ли?

— Да.

— За да преизчисля хороскопите ви, вземайки предвид разликата в положенията на Земята и Рупърт?

— Да.

— А ще получа ли изключителните права?

— Да.

— Ваша съм — каза Триша и си помисли, че най-малкото би могла да ги продаде на Нашънъл Инкуайърър.

Когато се качи на кораба, който щеше да я отведе в далечния край на Слънчевата система,

погледът ѝ се спря най-напред на редицата монитори, на чиито екрани проблясваха стотици образи. Четвърти пришълец седеше пред един от тях и гледаше нещо. Беше запис на импровизираното интервю, което току-що бе направила с тримата му колеги. Когато се приближи смутено към него той вдигна поглед.

— Добър вечер, мис Макмилън. Отлична камера. Поздравявам ви.

Форд Префект падна, тичайки. Подът се оказа с около три инча по-далеч от вентилационната шахта, отколкото си спомняше, така че не можа да прецени точно мястото, на което щеше да падне. Започна да тича твърде рано, спъна се тромаво и изкълчи глезена си. Проклятие! Въпреки всичко той продължи с куцукане нататък по коридора.

В цялата сграда, както обикновено, виеха алармени инсталации. Той се скри зад обикновените шкафове за документи, озърна се, за да се увери, че не са го видели, и започна да рови в чантата си, за да намери нещата, от които обикновено се нуждаеше. Глезенът му, не както обикновено, го болеше адски.

Подът не само се бе оказал на три инча от мястото, на което го помнеше, но се бе оказал и на друга планета. Все пак трите инча го изненадаха. Канцелариите на Пътеводителя на галактическия стопаджия много често се преместваха на нова планета поради причини, свързани с местния климат, местната враждебност, сметките за енергия и данъците, но винаги се възстановяваха точно такива, каквито са били, почти до молекула. За много от служителите разположението на канцелариите представляваше единствената постоянна величина в сериозно обърканата им лична вселена.

Но сега имаше нещо странно.

„Това само по себе си не е изненадващо“ — помисли си Форд и извади лекия си пешкир за хвърляне. Буквално всичко в този живот до една или друга степен бе странно. Просто бе странно по малко по-различен начин, отколкото беше свикнал, което беше странно. Някак си не можеше да го фокусира веднага.

Извади инструмент за отваряне номер 3. Алармите звучаха по стария начин, който помнеше много добре. В тях долавяше някаква музика, която почти бе готов да затананика. Всичко му беше много познато. Светът навън му беше непознат. Преди не бе идвал на Сакуо-Пилия Хенша и тук му харесваше. На планетата цареше някаква карнавална атмосфера.

Извади от чантата си лъка — играчка и стрелата, които бе купил на един уличен пазар.

Бе успял да установи причината за карнавалната атмосфера на Сакуо-Пилия Хенша — местните жители празнуваха Презумпцията на Св. Антуелм. Приживе Св. Антуелм бил Велик и обичан владетел, който направил велика и обичана презумпция. Тя била, че при равни други условия всички искат да са щастливи, да се забавляват и да си прекарват колкото се може по-добре заедно. На смъртния си одър той завещал цялото си лично богатство, за да се финансира ежегоден фестивал, който трябвало да напомня за това на поданиците му. Трябвало да има в изобилие качествена храна, танци и някои удивително глупави игри, като „Гони Уокета“ например. Неговата Презумпция била толкова невероятно добра, че заради нея го канонизирали за светец. И не само това — всички, които станали светци преди него, задето били жестоко убити с камъни или пък живели надолу с главата в бъчва с тор, веднага били свалени и сега вече ги смятаха за доста неудобна тема.

Познатата, приличаща на „Н“ служебна сграда на Пътеводителя на галактическия стопаджия се издигаше в покрайнините на града и Форд Префект бе влязъл там по обичайния си начин. Винаги влизаше през вентилационната система вместо през главното фоайе, защото то се охраняваше от работи, чието задължение беше да разпитват служителите за направените от тях разходи. Сметките на Форд Префект бяха удивително сложни и трудни, а той бе открил, че в общи линии роботите от фоайето не са подготвени, за да разберат аргументите, които би искал да изложи във връзка с тях. Затова и предпочиташе да влиза от друго място.

Това означаваше да задейства почти всички алармени системи в сградата, с изключение на тази в

счетоводния отдел, което го удовлетворяваше. Сега той се сниши зад шкафа, наплончи гумения крайник на стрелата и я нагласи върху тетивата на лъка.

След около тридесет секунди се появи един робот от охраната, голям колкото пъпеш. Летеше по коридора на около метър височина и сканираше вляво и вдясно, за да долови нещо нередно.

Форд прецени времето безупречно и изпрати стрелата към отсрещната стена на коридора. Тя се залепи и се разклати. Сензорите на робота я прихванаха веднага и той се обърна на деветдесет градуса, за да види какво, по дяволите, е това и накъде отива.

Форд Префект спечели една безценна секунда, в която роботът гледаше в противоположната посока. Хвърли пешкира върху летящото устройство и го улови.

Тъй като от робота стърчаха множество неща, той не можеше да маневрира вътре в пешкира и само се мятеше напред-назад, без да е в състояние да види кой го е заловил. Форд бързо го притегли към себе си и го притисна към пода. Устройството започваше жално да скимти. С едно бързо, добре заучено движение Форд бръкна под пешкира с инструмент за отваряне номер 3 и махна малкия пластмасов капак, който закриваше логическите вериги на робота.

Логиката е чудесно нещо, но в процеса на еволюцията са открити и някои нейни недостатъци.

Всяко нещо, което мисли логично, може да бъде надхитрено от друго нещо, стига то да мисли поне толкова логично, колкото първото. Най-лесният начин да излъжеш един напълно логичен робот е да му подаваш многократно една и съща стимулираща последователност, така че да зацikli в кръг. Това е било демонстрирано най-добре от експериментите с прочутия сандвич с херинга, проведени преди няколко хилядолетия в МИБМОИО („Максимегалонския институт за бавно и мъчително откриване на изненадващо очевидното“).

Един робот бил програмиран да вярва, че обича сандвичи с херинга. Всъщност това била и най-трудната част от целия експеримент. След като веднъж бил накаран да вярва, че обича сандвичи с херинга, пред него поставили такъв. Тогава роботът си помислил: „Я, сандвич с херинга! Аз обичам сандвичи с херинга!“

След което се навел, взел сандвича с манипулатора си за сандвичи и пак се изправил. За негово нещастие бил конструиран така, че при изправянето му сандвичът отново да пада пред него. Тогава той пак си мислел: „Я, сандвич с херинга...“ и така нататък повтарял същото действие многократно. Единствената причина на сандвича да не му дойде до гуша от цялата тази проклетата работа и да не тръгне да си търси по-приятни начини за прекарване на времето бил фактът, че бидейки парче мъртва риба, поставена между две филийки хляб, долавял в по-малка степен от робота какво става наоколо.

По този начин учените от института открили движещата сила зад всички промени, зад развитието и подновяването на живота. Ето каква била тя — сандвич с херинга. Написали статия по въпроса, която била остро разкритикувана като удивително глупава. Те преброили резултатите си и си дали сметка, че всъщност са открили „сुकата“ или по-скоро нейното практическо действие. Обзети от възбуда, те продължили работата си и открили и други емоции като „раздразнителност“, „потиснатост“, „неохота“, „заядливост“ и така нататък. Следващият пробив дошъл, когато изобщо престанали да използват сандвича с херинга, което довело до буря от нови емоции, които можели да изследват — „облекчение“, „радост“, „игривост“, „апетит“, „удовлетвореност“ и най-важното — желание за „щастие“.

Това бил най-големият пробив.

Огромните масиви сложни компютърни кодове, управляващи поведението на роботите, могат да се сменят много лесно, ако се наложи. Роботът има нужда единствено от способност да бъде отегчен или щастлив, което означава, че трябва да са изпълнени няколко условия, След което се оправя сам.

Роботът, който Форд бе хванал в пешкира си, в момента не беше щастлив. Чувстваше се щастлив, когато можеше да се движи наоколо. Когато можеше да вижда разни неща и особено когато тези неща се движеха наоколо и правеха забранени неща — тогава с голямо удоволствие би могъл да докладва за тях.

Форд скоро щеше да се справи с това.

Клекна и стисна робота между коленете си. Пешкирът все още покриваше всичките му сензорни устройства, но сега вече логическите му вериги бяха открити. Устройството ръмжеше недоволено и гневно, но можеше само да се ядосва, без да е в състояние да помръдне. С помощта на инструмента си Форд извади един малък чип от цокъла му. Веднага след това роботът утихна и изпадна в кома.

Чипът, който извади Форд, съдържаеше инструкциите за всички условия, необходими на робота, за да се чувства щастлив. На практика това означаваше един малък електрически заряд да достигне от точка в лявата част на цокъла до точка в дясната му част. Чипът решаваше дали да достигне или не.

Форд извади малката жичка, която бе забол в пешкира, след което мушна единия ѝ край в горния ляв ъгъл на цокъла, а другия — в долния десен ъгъл.

Нямаше нужда от нищо повече. Сега роботът щеше да се чувства щастлив, каквото и да се случеше.

Форд бързо се изправи и махна пешкира. Устройството се издигна като замаяно нагоре, следвайки донякъде крива траектория.

Обърна се и го видя.

— Мистър Префект! Сър! Толкова се радвам, че ви виждам!

— И аз се радвам, приятелю — отговори Форд. Роботът веднага докладва в центъра, че всичко в този най-прекрасен от прекрасните светове е наред, алармените инсталации утихнаха и животът се върна към нормалното си състояние.

Или почти до нормалното.

На това място имаше нещо странно.

Малкият робот гукаше с електрически възторг. Форд забърза нататък по коридора, оставяйки малкото устройство да подскача след него и да му казва колко прекрасно е всичко и колко се радва, че може да му каже това.

Само че Форд никак не се радваше.

Разминаваше се с хора, които не познаваше. Не бяха от неговия тип. Бяха прекалено добре поддържани. Очите им изглеждаха твърде мъртви. Всеки път, когато му се стореше, че вижда познат, и забързаше, за да му каже „здрассти“, се оказваше, че е някой съвсем друг, с прекалено изрядна прическа и много по-съсредоточен, решителен поглед от всички, които познаваше.

Стълбището бе преместено на няколко инча встрани. Таванът бе малко по-нисък. Едно фойе изглеждаше малко по-различно. Всичките тези неща сами по себе си не го безпокояха, макар че донякъде пречеха на ориентацията. Безпокоеше го обзавеждането. По-рано то беше крещящо и блестящо. Скъпо — защото Пътеводителят се продаваше добре навсякъде в цивилизованата и постцивилизованата Галактика — но скъпо и забавно. В коридорите бяха подредени машини за игри. Безумно оцветени рояли висяха на таваните, зли морски същества от планетата Вив се надигаха от басейните в залесените атриуми, роботи-сервитьори в глупави престилки обикаляха из коридорите и се чудеха на кого да връчат пенливи напитки. Служителите държаха в кабинетите си опитомени вестдракони на верижки и птероспонди в кафези. Хората знаеха как да се забавляват а ако не, имаха на разположение специализирани курсове, с чиято помощ да поправят положението. Сега от това не бе останало нищо. Някой се бе развъртял и бе наложил безумния си вкус. Форд зави рязко в малка ниша, протегна ръка и дръпна летящия робот след себе си. Клекна и се втренчи в бърборещото нещо.

— Какво е станало тук? — попита той.

— О, само най-прекрасни неща, сър, само най-приятните възможни неща! Мога ли да седна в скута ви, моля?

— Не — срязва го Форд и го бутна настрана. Това пренебрежително отношение изпълни устройството с възторг и то започна да се издига, да ломоти щастливо и да прави лупинги. Форд отново го хвана и го закрепил неподвижно пред лицето си. Роботът се опита да остане на място, но все още трепереше леко.

— Нещо се е променило, нали? — просъска Форд.

— О, да! — проскимтя малкият робот в отговор. — Случи се нещо най-прекрасно и чудесно!

Толкова се радвам за всичко това!

— А как беше преди?

— Страхотно!

— Но ти харесва промяната? — попита настоятелно Форд.

— На мен ми харесва всичко! — простена роботът. — Особено когато ми крещите така!

Направете го пак, моля ви!

— Кажете ми какво се е случило!

— О, благодаря, благодаря!

Форд въздъхна.

— О'кей, о'кей — каза задъхано роботът. — Пътеводителят има нов собственик. Ново ръководство. Толкова е великолепно, не, просто ще се разтопя. Разбира се, и старото ръководство беше страхотно, но не съм сигурен дали и по онова време мислех така.

— Това е било преди да мушна тази жица в главата ти.

— Колко вярно! Наистина колко чудесно вярно! Колко прекрасно, фантастично, невероятно, убийствено хубаво вярно!

Каква предизвикваща екстаз вярна забележка!

— Какво се е случило? — продължи да упорства Форд. — Какво! Това ново ръководство? Кога е поело работата? О... зарежи! — добави той, когато малкият робот започна да се киска от неконтролируема радост и да се трие в коляното му. — Ще ида и ще разбера сам.

Форд се хвърли към вратата на главния редактор, сви се на топка, когато дървенията се разлетяха на трески, претърколи се светкавично по пода към мястото, където обичайно стоеше количката, заредена с някои от най-силните и скъпи питиета на Галактиката, за да си осигури прикритие, прелетя заедно с нея към другия край на кабинета, където стоеше доста недодяланата статуя на Леда и октопода, и се скри зад нея. В същото време малкият робот от охраната със самоубийствено удоволствие се съгласи да привлече огъня към себе си.

Поне такъв беше планът и той бе необходим. Главният редактор, Стагиар-зил-Дого, бе опасно неуравновесен човек, който гледаше убийствено на хората от екипа, идващи при него, без необходимите нови, коригирани страници. В кабинета му имаше установка от насочвани с лазерен лъч оръжия, свързани със специални датчици, монтирани в касата на вратата — с тяхна помощ възпираше всеки, който идваше при него само с много добро оправдание за това, че не е написал нищо. Така се поддържаше висока производителност на труда. За нещастие количката с напитки я нямаше, Форд отчаяно се хвърли встрани и направи салто към статуята на Леда и октопода, но и нея я нямаше. Продължи да се мятва хаотично из помещението, изпаднал в паника, спъна се, залитна, удари се в прозореца, който за щастие бе направен да издържа на ракетни удари, рикушира и се свлече като окаяна купчина насинена плът зад елегантното сиво канапе, което по-рано го нямаше.

След няколко секунди той бавно надзърна над облегалката.

Освен че количката с напитки и статуята на Леда и октопода липсваха, налице бе и смущаващото отсъствие на стрелба. Форд се намръщи. Нещо не беше наред.

— Мистър Префект, предполагам? — чу се глас. Той долетя откъм индивида с гладко лице, седнал зад бюрото от тиково дърво и керамика. Стагиар-зил-Дого наистина бе адски екземпляр, но на никого не би му хрумвало да каже, че е с гладко лице. Това не беше Стагиар-зил-Дого.

— По начина на влизането ви съдя, че в момента не разполагате с материал за, хм, Пътеводителя — каза индивидът с гладко лице. Седеше подпрял лакти на плота пред себе си и пръстите на ръцете му се докосваха по начин, който изненадващо все още не бе забранен със закон.

— Имах работа — измънка Форд доста неубедително. Той се изправи с олюляване и се изгупа от прахта. След това си каза, че няма никакъв смисъл, по дяволите, да мънка. Трябваше да овладее създаването се положение. Трябваше да разбере кой е този индивид и изведнъж му хрумна начин да направи това.

— Кой, по дяволите, си ти?

— Аз съм новият ви главен редактор. Тоест, ако продължим да се възползваме от услугите ви. Името ми е Ванн Харл. — Не му подаде ръка, а само попита: — Какво направихте с този робот за охрана?

Малкият робот кръжеше много бавно под тавана и блажено пъшкеше сам на себе си.

— Направих го много щастлив — отсече Форд. — Това е нещо като моя мисия. Къде е Стагиар? И, което е по-важно, къде е количката с напитки?

— Мистър зил-Дого вече не работи в организацията. Предполагам, че количката с напитки му помага да се примири с този факт.

— Организация? — извика Форд. — Организация! Що за гадна, тъпа дума по адрес на този хаос?

— Точно такава е и нашето мнение. Неразвити структури, раздут щат, лошо управление, пиянство. И това е само главният редактор. За останалото да не говорим — добави Харл.

— Шегите ще правя аз! — озъби се Форд.

— Не — възрази Харл. — Вие ще списвате колоната за ресторантите.

Той хвърли пластмасова карта на бюрото пред себе си. Форд не посегна да я вземе.

— Вие какво? — извика Форд.

— Не аз. Аз съм Харл. Вие сте Префект. Вие ще се занимавате с информацията за ресторантите. Аз съм редактор. Аз седя тук и казвам кой какво да прави. Схващате ли?

— Информацията за ресторантите! — възкликна Форд, все още твърде объркан, за да се ядоса истински.

— Седнете, Префект — каза Харл, завъртя се на стола си, стана и се вгледа в точиците, които се наслаждаваха на карнавала двадесет и три етажа по-долу.

— Време е да изправим този бизнес на крака, Префект — отсече той. — Ние от „Инфинидим Ентърпрайзис“ сме...

— Вие от какво?.

— От „Инфинидим Ентърпрайзис“. Купихме Пътеводителя.

— Инфинидим?

— В това име сме вложили милиони. Започнете да го харесвате или да си събирате багажа.

Форд сви рамене. Нямахше какво да събира.

— Галактиката се променя — продължи Харл. — Ние трябва да се променяме с нея. Да сме в крак с пазара. Пазарът се развива. Нови амбиции, нови технологии... Бъдещето е в...

— Не ми говори за бъдещето! — кресна Форд. — Бил съм в цялото бъдеще. Половината си живот съм прекарал там. Същото е като навсякъде другаде. Като всякога другаде. Същият боклук, по-бързи коли и по-мръсен въздух.

— Това е едно бъдеще — отбеляза Харл. — Това е твоето бъдеще, ако си готов да се примириш с него. Трябва да се научим да мислим в много измерения. От този момент нататък се простират безбройно много бъдещи варианти във всички възможни посоки... и от този, и от този. Милиарди варианти, започващи с всяка нова секунда! Всяко възможно местоположение на всеки електрон води до милиарди нови възможности! Милиарди и милиарди блестящи, великолепни варианти за бъдеще!

— Потече ти по брадичката.

— Милиарди и милиарди пазари!

— Разбирам — каза Форд. — Значи ще продаваш милиарди и милиарди Пътеводители.

— Не — възрази Харл, посегна да извади кърпата си, но не я намери. — Извинете — добави той, — но тези неща ме карат да се вълнувам.

Форд му подаде пешкира си.

— Няма да продаваме милиарди Пътеводители — продължи Харл, след като избърса устата си — заради разходите. Ще продаваме един и същ Пътеводител милиарди и милиарди пъти. Ще се възползваме от многоизмерната същност на Вселената и ще снижим производствените разходи. И няма да продаваме на безпарични стопаджии. Що за глупава идея! Да намериш единствената ниша на пазара, която няма никакви пари, и да се мъчиш да продаваш там! Не! Ще продаваме на заможния пътуващ

бизнесмен и на съпругата му, заминаваща на почивка, — в милиарди и милиарди различни варианти на бъдещето. Това е най-радикалното, най-дръзкото и динамично начинание в цялата многоизмерна безкрайност на пространство/време/вероятността.

— И искаш да стана критик по ресторантите — каза Форд.

— Ще оценим приноса ви.

— Убий го! — изкрещя Форд. Изкрещя го на пешкира си.

Пешкирът изскочи от ръцете на Харл.

Направи го не защото имаше някакъв собствен мотив, а защото главният редактор се уплаши, че може да го направи. Следващото нещо, което стресна Харл, бе видът на Форд Префект, който се хвърли към него през бюрото със свити юмруци. Всъщност целта му беше да вземе само кредитната карта, но едва ли е необходимо да заемаш положението на Харл в организацията, в която го заемаше, за да развиеш здравословни параноидни възгледи за живота. Той реши благоразумно да се предпази, при което се дръпна рязко назад, удари силно главата си в противоракетното стъкло и се свлече, потънал в тревожни, дълбоко лични сънища.

Форд лежеше по корем на бюрото, изненадан от плавността, с която се бяха развили събитията. Погледна бързо кредитната карта, която сега държеше в ръката си — беше „Обяд-0-цена“, името му вече бе отпечатано на нея и срокът ѝ щеше да изтече след две години. Това бе може би най-вълнуващото нещо, което Форд бе виждал през живота си. След това се прехвърли през бюрото, за да се погрижи за Харл.

Дишаше леко. На Форд му хрумна, че ще диша още по-леко, ако портфейлът не тежи на гърдите му, така че мушна ръка в джоба на самото, извади го и го отвори. Доста пари. Кредитни карти. Членство в ултраклуба за голф. Други членски карти. Снимки на нечия жена и семейство — може би на Харл, но в тези дни вече бе трудно да се каже със сигурност. Претрупаните с работа бизнесмени често нямат много време за жена и деца, така че си ги наемат само за почивните дни.

Ха!

Не можеше да повярва, че е намерил това, което намери.

Бавно измъкна от портфейла едно единствено, безумно вълнуващо парче пластмаса, мушнато сред някакви разписки.

На вид не беше безумно вълнуващо. Всъщност беше дори скучновато. Малко по-малко от кредитна карта и малко по-дебело. Полупрозрачно. Погледнато срещу светлината, се виждаше холографски кодирана информация и образи, които сякаш се намираха дълбоко под повърхността.

Това беше „Идент-и-комф“. Ужасно глупаво и неразумно да носиш такова нещо в портфейла си, но пък напълно разбираемо. Съществуваша много начини, по които изискваха човек да доказва самоличността по категоричен начин и дори само това бе достатъчно, за да превърне живота ти в нещо много уморително, да не говорим за по-дълбоките екзистенциални проблеми, свързани с опита да функционираш като кохерентно съзнание в епистемологично обърканата физическа вселена. Погледнете само банковите разплащателни автомати. Пред тях висят тълпи от хора, които чакат да снемат пръстовите им отпечатащи, да сканират ретината на очите им, да отлющят късче кожа от тила им и да го подложат на мигновен (или почти мигновен — цели шест-седем секунди отегчителна реалност) генетичен анализ, а след това да отговарят на въпроси-уловки за членовете на семействата, които дори не помнят, че някога са имали, и за декларираните предпочитания към цветовете на покривката за маса. И това е само за да вземеш малко джобни пари за почивните дни! Ами ако се опитваш да вземеш заем за реактивна кола, да подпишеш противоракетен договор или да платиш цяла сметка в ресторант? Тогава нещата наистина могат да станат мъчителни.

Затова е и „Идент-и-комф“. На тази многофункционална карта за машинна обработка са закодирани всички факти за теб, за тялото и живота ти, и можеш да си я носиш в портфейла — тя представлява виещ триумф на технологията както над самата себе си, така и над обикновения здрав разум.

Форд я прибра в джоба си. Хрумна му удивително добра идея. Зачуди се колко време Харл щеше

да е в безсъзнание.

— Хей! — извика той на робота, голям колкото пъпеш, който все още се лигавеше, изпаднал в еуфория до тавана. — Искаш ли да си останеш щастлив?

Роботът извика, че иска.

— Тогава стой при мен и прави всичко, което ти кажа.

Роботът отговори, че се чувства съвсем щастлив там, където е, до тавана, „много благодаря“. Дотогава не си давал сметка какъв истински гъдел било да висиш до тавана и искал да се запознае с чувствата си горе малко по-добре.

— Добре. Стой си там — каза му Форд. — Ще те заловят и отново ще ти сложат чипа. Ако искаш да си останеш щастлив, ела.

Роботът изпусна една почувствана със сърцето тъжна въздишка и неохотно се спусна.

— Слушай — каза му Форд, — можеш ли да направиш щастлива останалата охранителна система за няколко минути?

— Една от радостите на истинското щастие — зачурулика роботът — е да го споделиш. Аз съм изпълнен, преизпълнен, аз преливам...

— О'кей — прекъсна го Форд, — просто разпространи малко щастие по охранителната система. Не й давай никаква информация. Накарай я да се чувства толкова добре, че да няма нужда да иска такава.

Той грабна пешкира си и весело изтича навън от кабинета. Напоследък животът бе станал малко скучноват. Сега имаше всички признаци, че ще стане безкрайно интересен.

Артър Дент бе посещавал и други адски дупки през живота си, но никога досега не беше виждал космодрум, където да виси надпис като този: „Дори безнадеждното пътуване е по-добро от това да пристигнете тук.“ Една усмихната фотография на президента на Знаеш-ли-какво приветстваше посетителите в залата за посрещане. Това беше единствената негова снимка, която можеше да се намери и беше направена малко след като той се бе застрелял, така че въпреки старателния ретуш усмивката му изглеждаше малко зловеща. Едната страна на главата му беше дорисувана с пастел. Не се бе намерила друга снимка, защото не се бе намерил и друг президент — всички обитатели на планетата имаха само едно желание — и то беше да я напуснат.

Артър се настани в малък мотел в покрайнините на града, седна мрачно на леглото, което бе влажно, и запрелиства малката информационна брошура, която също бе влажна. В нея пишеше, че планетата Знаеш-ли-какво е получила името си от първите думи на първите заселници, прелетели много светлинни години, за да достигнат до най-далечните неизследвани кътчета на Галактиката. Главният град се наричаше Е-добре. Нямахше никакви други градове. Населването на Знаеш-ли-какво не се бе оказало успешно и съществата, които искаха да живеят на нея, не бяха от съществата, с които вие бихте искали да имате нещо общо.

В брошурата се споменаваше търговията. Основният поминък на знаешликаквойците бяха кожите от местната блатна свиня, но тя не вървеше особено добре на пазара, тъй като никое нормално същество не би си купило кожа от знаешликаквойска блатна свиня. Все пак бизнесът не замираще напълно, защото във Вселената винаги има достатъчно на брой ненормални същества. Когато гледаше някои от останалите пасажери в малкия пътнически отсек на кораба, Артър бе изпитал известно смущение.

В брошурата се описваше и част от историята на планетата. Авторът очевидно се бе опитал да внуши малко повече ентузиазъм по отношение на мястото, защото наблягаше на факта, че тя не е толкова влажна и студена през цялото време, но явно не бе имало какво друго да добави, защото твърде скоро тонът му се превръщаше в злобно ироничен.

Пишеше за ранните заселнически години. Главните занимания на заселниците били улавянето, одирането и изяждането на знаешликаквойските блатни свине, които били единствената задържала се

форма на живот, след като останалите измрели от отчаяние. Блатните свине бяха дребни, зли същества и малкото, което ги правело не напълно негодни за ядене, всъщност изхранвало планетата. Каква полза имаше тогава да живееш на тази планета? Никаква. Абсолютно никаква. Да си направиш някакво защитно облекло от кожа на блатна свиня също бе напразно и разочароващо упражнение, тъй като съвсем необяснимо кожата на тези животни бяха тънки и пропускаха. Това предизвикваше множество озадачени предположения сред заселниците. Как така на блатните свине не им е студено? Ако някой от тях някога бе научил езика на тези животни, щеше да разбере, че няма никакъв трик. На блатните свине им беше студено и мокро, както и на всички останали на планетата. Но никой никога не бе проявявал и най-малкото желание, да научи езика на блатните свине поради простата причина, че тези създания комуникираха помежду си, като се хапеха здравата по бутовете. След като животът на Знаеш-ли-какво бе такъв, повечето от нещата, които би искала да каже една блатна свиня, спокойно можеха да се изразят по този начин.

Артър продължи да прелиства брошурата докато не откри, каквото търсеше. Накрая имаше няколко карти на планетата. Бяха доста зле направени, защото едва ли някой щеше да прояви интерес към тях, но му казаха всичко, което искаше да знае.

В началото не ги позна, защото бяха наопаки, а не така, както очакваше да ги види, и затова му се сториха съвършено различни. Разбира се, „горе“ и „долу“, север и юг са напълно произволни обозначения, но ние сме обикнали да гледаме нещата така, както сме обикнали да ги гледаме, и се наложи Артър все пак да обърне картите, за да ги разпознае. Вляво имаше огромен масив суша, който към средата изтъняваше съвсем, после пак се надуваше и свършваше в долния си край като запетайка. Вдясно видя някакви едри, скупчени по познат начин форми. Очертанията не бяха съвсем същите и Артър не знаеше дали това е така, защото картата бе прекалено груба, защото морското равнище се бе променило или защото... ами защото нещата тук просто са различни. Но за главното не можеше да се спори:

Това със сигурност беше Земята.

Или, по-скоро, със сигурност не беше.

Много приличаше на нея и заемаше същите координати в пространство/времето. Какви координати заемаше във вероятността никой не можеше да каже.

Артър въздъхна. След това осъзна, че едва ли някога ще се приближи повече до дома си. Което означаваше, че едва ли би могъл да се отдалечи повече. Затвори мрачно брошурата и се замисли какво да прави по-нататък.

Позволи си да се засмее кухо. Погледна стария си часовник и го разклати, за да го навие. За да стигне дотук му бе необходима цяла година — по неговите представи за времето. Една година от инцидента с безследното изчезване на Фенчърч във хиперпространството. В един миг тя седеше до него на седалката, в следващия — корабът направи напълно нормален хиперпространствен скок и Фенчърч вече я нямаше. Дори и мястото ѝ не бе затоплено. Не бе вписана и в списъка на пътниците.

Когато отиде да се оплаче, космическата компания го гледаше накриво. Много чудати неща се случват по време на хипер-пространствените пътувания и много от тях осигуряват добри доходи за адвокатите. Когато обаче го попитаха от кой галактически сектор са дошли с Фенчърч и той отговори, че са от 229, Множество 2 Алфа, те видимо изпитаха облекчение и се успокоиха по начин, който Артър не бе никак сигурен, че харесва. Дори се засмяха — съчувствено, разбира се. Посочиха му клаузата в договора за превоз, която препоръчваше на всички обекти, чийто жизнен цикъл е започнал в някоя от множествените зони, да не пътуват в хиперпространството, освен ако не са готови да поемат риска. Всички, според служителите, знаели това. Поговориха още малко и заклатиха глави.

Когато Артър излезе от офисите на компанията усети, че леко трепери. Не само бе изгубил Фенчърч по най-пълния и невъзвратим начин, но и колкото повече време прекарваше в Галактиката, толкова повече чувстваше, че се увеличава броят на нещата, за които не знаеше всъщност абсолютно нищо.

Точно когато бе потънал в тези мрачни спомени някой почука на вратата и веднага след това я

отвори. Един дебел, опърпан мъж донесе куфарчето му.

Успя да стигне само до:

— Къде да го... — и последва внезапно боричкане. Мъжът се опря тежко на вратата, мъчейки се да прогони малкото, мръсно същество, което скочи озъбено в мократа нощ и ухапа бедрото му. Въпреки дебелиите пластове кожа, които го покриваха. Последва кратка, грозна суматоха, ръмжене и хъркане. Мъжът изкрещя ядосано нещо и посочи с ръка. Артър сграбчи тежката тояга, подпряна край вратата очевидно за тази цел, и започна да налага блатната свиня с нея.

Животното изведнъж се откопчи и отстъпи назад зашеметено и нещастно. Отиде угрижено до ъгъла на стаята с опашка, мушната между задните крака, и се втрени нервно в Артър, поклащайки объркано глава на една страна. Челюстта му сякаш бе откачена. То изпищя леко и отри мократа си опашка в пода. Дебелият мъж все още стоеше край вратата с куфара на Артър, ругаеше и се мъчеше да спре кръвта, която течеше от бедрото му. Дрехите му бяха мокри от дъжда.

Артър гледаше блатната свиня без да знае какво да прави. Тя го гледаше въпросително. Опита се да се приближи до него, издавайки тъжни скимтящи звуци. Движеше челюстта си болезнено. Изведнъж се хвърли към бедрото му, но изкълчената ѝ челюст не можа да се забие, както трябва, и създанието отново застана на пода с тъжно скимтене. Дебелият мъж изведнъж скочи, грабна тоягата и размаза мозъка ѝ на фина, гъста каша върху килима. След това се изправи запъхтян, сякаш предизвикваше животното да помръдне само още веднъж.

Едно укоряващо свинско око все още гледаше Артър от размазаните останки на главата.

— Какво според теб се опитваше да каже? — попита той.

— А, не кой знае какво — отговори мъжът. — Просто се опитваше да се държи дружелюбно. А това е начинът да му отвърнеш със същото — и разклати дебелията тояга.

— Кога най-рано ще мога да замина оттук? — попита Артър.

— Стори ми се, че току-що пристигаш.

— Да — съгласи се Артър. — Но не смятах да се задържам дълго. Просто исках да видя дали това е мястото, което търся. Съжалявам.

— Искаш да кажеш, че не си попаднал на планетата, на която трябва? — попита мъжът печално. — Чудно колко много хора казват същото. Особено тези, които живеят тук. — И той погледна останките от блатната свиня с дълбоко, наследено от дедите си, отвращение.

— О, не — каза Артър, — планетата е, която трябва. — Той взе влажната брошура от леглото и я мушна в джоба си. — Всичко е наред. Благодаря. Ще го взема — добави той и пое куфара си от мъжа. Отиде до вратата и погледна мократа студена нощ.

— Да, планетата е, която трябва — повтори той. — Но Вселената е друга.

Когато тръгна назад към космодрума, една-единствена птица кръжеше над главата му.

Форд имаше свой собствен етичен кодекс. Не беше кой знае какъв, но си беше негов и той се придържаше към него повече или по-малко. Едно от правилата, които бе възприел, се състоеше в следното — никога да не плаща сам пътиетата си. Не беше сигурен дали това може да се причисли към етиката, но според него човек трябваше да се задоволява с нещата, с които разполага. Освен това той твърдо и категорично се противопоставяше на всякаква жестокост към животните, без гъските. И никога не крадеше от работодателите си...

Не, нямаше предвид точно думата „крада“. Ако счетоводителят, който следеше разноските му, не започнеше да креши и не наредеше на охраната да затвори всички изходи, когато му представяше сметките си, Форд имаше чувството, че не е свършил работата си както трябва. Но да откраднеш, според него, бе нещо съвсем друго. Все едно да ухапеш ръката, която те храни. Да смучеш здравата от нея, дори да я погризваш любвеобилно — това да, но не и да я хапеш. Не и когато тази ръка е Пътеводителят. Пътеводителят беше нещо свято и особено.

„Но това — мислеше Форд, докато се спускаше надолу през сградата — скоро ще се промени. И

единствено те са си виновни! Погледни само тези спретнати канцеларийки и подредени чиновнически бюра!“ Мястото изглеждаше злокобно с жуженето на машините, със съобщенията за срещи и купищата доклади, които летяха по електронните мрежи. Навън на улицата играеха на „Гони Уокета“, Зарк да го вземе, а тук, в самото сърце на Пътеводителя, никой дори не риташе безразсъдно топка по коридорите и нямаше кой да носи плажно облекло с неподходящи цветове.

— Инфинидим Ентърпрайзис! — ръмжеше Форд, докато преминаваше от коридор в коридор, врата след врата се отваряха пред него без никакви въпроси, сякаш по силата на някаква магия. Ескалаторите с радост го завеждаха на места, където не би трябвало. Форд се опитваше да мине по най-сложния и невероятен маршрут, за да слезе в подземната част на сградата. Щастливият малък робот се грижеше за всичко, обливайки алармените системи с вълни на радост и доволство.

Форд си помисли, че трябва да му даде име, и реши да го нарече Емили Сондърс — на едно момиченце, от което имаше много мили спомени. След това се разколеба, защото Емили Сондърс бе абсурдно име за робот и го нарече Колин, като кучето на Емили.

Сега вече бе потънал дълбоко във вътрешността на сградата, там, където никога по-рано не бе влизал, където мерките за сигурност ставаха все по-строги и по-строги. Оперативните работници, които срещаше, започваха да му отправят озадачени погледи. При такова ниво на охрана те не можеха да бъдат наречени хора. И по всяка вероятност се занимаваха с неща, с които биха се занимавали само оперативни работници. Отново се превръщаха в хора вечер, когато се приберяха при семействата си. а когато малките им дечица със светнали очички ги питаха: „Тате, какво прави цял ден днес?“, те отговаряха само: „Изпълнявах задълженията си на оперативен работник“ и толкова.

Истината е, че зад веселата и безгрижна фасада, която Пътеводителят обичаше да показва пред обществеността, се вършеха някои потайни неща — тоест преди тази шайка от Инфинидим Ентърпрайзис да поеме нещата в свои ръце и да направи потайно абсолютно всичко. Имаше данъчни трикове, мошеничества, фалшификации и тъмни сделки, които поддържаха блясъка на учреждението, и всичко това се вършеше в добре охраняваните изследователски и изчислителни центрове най-долу в сградата.

На всеки няколко години Пътеводителят преместваше бизнеса, а и сградата си, на нов свят и в началото всичко бе слънчево и вървеше по мед и масло, докато учреждението успееше да пусне корени в местната култура и икономика, да осигури работни места, да създаде чувство за блясък и приключения и, в края на краищата, да донесе по-малко приходи за хазната, отколкото местните власти са очаквали.

Когато Пътеводителят се преместваше, вземайки със себе си и сградата си, донякъде се чувстваше като крадец в нощта. Обикновено тръгваше в ранните утринни часове, а по-късно през деня се установяваше, че липсват доста неща. След това цели икономики и цивилизации можеха да рухнат, нерядко само за седмица — някогашните процъфтяващи планети оставаха отчаяни, пусти и ужасени, но въпреки всичко обвеяни със спомените за минали приключения.

Оперативните, които хвърляха смутени погледи към Форд, докато той се спускаше към дълбините към най-строго охраняваните места на сградата, донякъде се успокояваха заради присъствието на Колин, който летеше край него, изпълнен с вътрешно удовлетворение, и улесняваше пътя му напред. Някъде горе алармените системи вече започваха да се обаждат. Може би бяха открили Ванн Харл, а това би създавало проблем. Форд се надяваше да върне картата за идентификация обратно в джоба му преди той да дойде в съзнание. Е, с този проблем щеше да се занимава по-късно. Засега нямаше никаква представа как щеше да го разреши, но бе рано да се тревожи. Където и да се появеше с малкия Колин, го обграждаха атмосфера на доброта и светлина и, което бе по-важно, изпълнени с желание да се подчинят добродушни асансьори и врати.

Форд дори започна да си подсвирква, което може би бе грешката му. Никой не обича свирчовците, особено божественото начало, което кове съдбите ни.

Следващата врата не искаше да се отвори. Това беше жалко, защото именно към нея се стремеше Форд. Тя стоеше пред него — сива и решителна, затворена, с надпис:

ВХОД ЗАБРАНЕН
ДОРИ И ЗА УПЪЛНОМОЩЕНИЯ ПЕРСОНАЛ.
НЕ СИ ГУБЕТЕ ВРЕМЕТО.
ВЪРВЕТЕ СИ.

Колин бе докладвал, че със спускането надолу вратите ставали все по-мрачни.

Сега се намираха на десет етажа под нивото на земята. Въздухът беше охладен, приятната ламперия на стените бе заменена от сива, грозна стомана. Необузданата еуфория на Колин бе заменена от някаква решителна веселост. Той заяви, че се чувства малко уморен. Опитите да вдъхне ведро настроение на системите за сигурност тук долу изчерпваха цялата му енергия.

Форд ритна вратата. Тя се отвори.

— Комбинация от удоволствие и болка — промърмори той. — Винаги върши работа.

Влезе вътре, а Колин го последва. Дори и с мушнатата в електрода на удоволствието му жица, щастието му бе малко изнервено. Леко трепереше.

Стаята беше малка, сива и отвътре се чуваше жужене. Това бе самото сърце на Пътеводителя. Подредените край стените компютърни терминали бяха прозорци към всички аспекти на дейността му. Тук, в лявата половина на помещението, се събираха съобщенията на изследователите и кореспондентите, изпращани по мрежата Суб Ета от всички кътчета на Галактиката, и се препредаваха в кабинетите на помощник-редакторите, където най-хубавото биваше орязвано от секретарките, защото самите помощник-редактори бяха на обяд. После останалото се изстрелваше в другата половина на сградата — в другия крак на „Н“-то, където се помещаваше правният отдел. Правният отдел орязваше всичко, което имаше и най-малкия шанс да мине за хубаво, и препращаше материала на изпълнителните редактори, които също обядваха — секретарките им го прочитаха, казваха си, че не струва и орязваха по-голямата част от останалото.

Когато най-накрая някой от редакторите се върнеше, олюлявайки се, от обяд, възкликваше: „Какъв боклук пак е изпратил Х (където Х е името на въпросния кореспондент) чак от другия край на скапаната Галактика!? Какъв смисъл има някой да прекара цели три орбитални периода в скапаните Гагракачки умствени зони, където стават толкова много неща, ако главата му не може да роди нищо повече от това анемично бръщолевене! Спрете му командировъчните!“

— А какво да правим с материала? — пита секретарката.

— Ох! Пуснете го по мрежата. Все нещо трябва да пуснем, нали? Боли ме главата, отивам си вкъщи.

И така, редактираното копие отиваше повторно в Правния отдел за последна изпепеляваща проверка и пак се препредаваше тук, за да се излъчи по мрежата Суб Ета, която можеше да се приема от всяко кътче на Галактиката. Целият този процес се контролираше от терминалите в дясната половина на стаята.

Междувременно заповедта да се спрат командировъчните на въпросния кореспондент се предаваше на един компютърен терминал малко по-встрани от другите и именно към него се запъти Форд.

Ако четете това на планетата Земя, тогава:

1. Желая ви късмет. Има много неща, за които не знаете нищо, но не сте само вие. Лошото е, че последствията от това незнание са особено ужасни за вас, но какво да се прави, такъв е животът.

2. Не си мислете, че знаете какво е компютърен терминал. (Компютърният терминал не е някакъв си допотопен телевизор с пишеща машина отпред. Това е интерфейс, чрез който тялото и умът могат да се свържат с Вселената и да преместват части от нея.)

Форд изтича до терминала, седна пред него и бързо се потопи в неговата вселена.

Това не беше нормалната вселена, която познаваше. Това беше вселена от гъсто преплетени светове с безумни топографии, с въздигащи се до небесата планински върхове, секващи дъха урви,

луни, превръщащи се в морски кончета, болезнени, изригващи пукнатини, тихо надигащи се океани и безкрайни, вълнуващи се, срутващи се купища пари.

Той се задържа неподвижно, за да се ориентира. Овладея дишането си, затвори очи и погледна отново.

Значи ето къде прекарваха времето си счетоводителите! Очевидно тези хора бяха нещо доста повече от това, което изглеждаше на пръв поглед. Форд се озърна внимателно, опитвайки се да не позволи гледката да се надигне, да заплува, да го потопи в себе си.

Не можеше да се оправи в тази вселена. Дори не познаваше физическите закони, които определяха нейните измерения и поведение, но здравият инстинкт му каза да потърси най-забележителното, което би могъл да долови, и да се отправя към него.

Някъде далеч, на неопределено разстояние — на миля, милион, или на милиметър — се намираше връх със зашеметяваща височина, който достигаше до небето, издигаше се нагоре и нагоре, разгръщаше се като нещо фантастично, като плюмаж^[1], като агломерат^[2] и като архимандрит^[3].

Понесе се към него с премятане и подскачане и го достигна след безсмислено дълга частица от времето.

Прилепи се към върха, разпери ръце и вкопчи пръсти в грапавата му повърхност. След като се увери, че се е задържал, допусна ужасната грешка да погледне надолу.

Докато се носеше с премятане и подскачане, височината не го бе обезпокоила, но сега, след като се бе вкопчил, тя накара сърцето му да се свие и умът му да се пречупи. Пръстите му бяха побелели и го боляха. Челюстите му стържеха една в друга, неподдаващи се на контрол. Под въздействието на надигащите се в стомаха му крайно отвратителни вълни очите му се обърнаха.

С невероятното усилие на волята и вярата той просто се примири и отскочи.

Почувства, че се носи. Надалеч. И при това, противно на интуицията — нагоре. И все нагоре.

Изпъна рамене назад, отпусна ръце. Втренчи се в небето и се остави да потъне във висините. Все по-високо и по-високо.

Не след дълго, доколкото подобни изрази имат смисъл в тази виртуална вселена, пред него се появи някакъв перваз. Успя да се залови и да изпълзи отгоре.

Изправи се и пак се вкопчи.

Дишаше учестено. Всичко това бе малко необичайно. Седна на перваза и се улови здраво. Не беше сигурен дали за да не падне, или за да не се издигне нагоре, но докато оглеждаше света, в който се намираше, имаше нужда да се държи за нещо.

Главоломната, шеметна височина го завъртя и усукана мозъка му около самия себе си. Форд усети, че скимти със затворени очи и прегръща ужасяващата скална стена.

Постепенно овладя дишането си. Започна да си повтаря, че това е само графичен модел на свят. Виртуална вселена. Симулация на реалност. Можеше да излезе от нея, когато си пожелае.

Излезе от нея.

Седеше на син въртящ се стол от изкуствена кожа с пълнеж от пореста гума пред компютърния терминал.

Успокои се.

Беше се вкопчил в склона на невъзможно висок връх, кацнал на тесен перваз над умопобъркваща пропаст.

Не че пейзажът отдолу бе толкова далеч — щеше му се поне да не се гънеше така.

Трябваше да се улови за нещо. Не за скалата — тя бе илюзия. Трябваше да се улови за ситуацията, да успее да погледне физическия свят, в който се намираше, докато съумее да се измъкне от него емоционално.

Той се напрегна вътрешно и тогава — точно както се бе освободил от скалата — се освободи и от мисълта за нея и остана да седи спокойно и невъзмутимо. Огледа света наоколо. Дишаше нормално. Владееше се. Владееше и положението.

Намираше се в четириизмерен топологичен модел на финансовите системи на Пътеводителя, а

някой или нещо много скоро щеше да пожелае да научи защо.

Не се наложи да чака дълго.

През виртуалното пространство към него се спусна ято зли същества със стоманени очи, с остри малки глави и с мустачки като нарисувани с молив. Със сърдити викове започнаха да го питат кой е, какво прави там, какви са пълномощията му, какви са пълномощията на този, който го е упълномощил, колко е дълга вътрешната част на крака му и така нататък. Лазерни лъчи заблестяха по него, сякаш беше пакет бисквити на изхода на някой супермаркет. По-тежките лазерни оръжия, поне за момента, стояха неизползвани. Фактът, че всичко това се случваше във виртуалното пространство, оставаше без значение. Да те убият виртуално с виртуален лазер във виртуално пространство е също така ефективно, както да те убият и наистина, защото ще бъдеш точно толкова мъртъв, колкото си мислиш, че си.

Докато осветяваха отпечатъците от пръстите му, ретината на очите му, докато изучаваха фоликулите на местата, където беше опадала косата му, съществата ставаха все по-неспокойни. Това, което виждаха, никак не им харесваше. Писукането и кряскането на лични и нахални въпроси ставаше все по-непоносимо. Един малък хирургически скалпел вече се протягаше към кожата на тила му, когато Форд задържа дъха си, прошепна молитва, извади картата на Ванн Харл от джоба си и я размаха пред очите им.

В миг всички лазерни лъчи се насочиха към нея, заплъзгаха се напред-назад по повърхността ѝ, оглеждайки и анализирайки всяка молекула.

Тогава, също така внезапно, шумотевицата секна.

Цялото ято малки виртуални инспектори застина в страхопочитание.

— Радваме се да ви видим, мистър Харл — казаха те едновременно. — Можем ли да направим нещо за вас?

Форд се усмихна бавно и злобно.

— Знаете ли — каза им той, — мисля, че да.

След пет минути вече бе навън.

Около тридесет секунди, за да свърши работата, и три минути и тридесет секунди, за да заличи следите. Във виртуалната структура повече или по-малко би могъл да направи всичко, което си поиска. Би могъл да прехвърли собствеността върху цялата организация на свое име, но се съмняваше, че това ще остане незабелязано. А и не го искаше. То щеше да означава отговорност, работа до късно вечер в кабинет, да не говорим за тежкото, продължително следствие за измама и немалкото време в затвора. Искаше нещо, което никой, освен компютър, не би могъл да забележи. То му отне тридесет секунди.

Останалите три минути и тридесет секунди отидоха, за да програмира компютъра да не забелязва, че е забелязал каквото и да било.

Той трябваше да иска да не знае какво е намислил Форд. После спокойно можеше да го остави сам да търси начини да се спасява от новопостъпилата информация. Това беше техника на програмиране, разработена по метода на реверсивното инженерство на базата на психомозъчния блок, който неизменно се развива у иначе напълно нормални хора, след като ги изберат на висок политически пост.

Минутата отиде, за да открие, че компютърът вече има такъв блок. Голям.

Никога не би го открил, ако сам не бе създал нещо подобно. Натъкна се на цяла поредица гладки и правдоподобни процедури за отричане и подпроцедури за отвличане на вниманието точно там, където смяташе да инсталира своите. Разбира се, компютърът отрече да знае за тях, след това категорично отказа да се съгласи, че има нещо, за което да твърди, че не знае. И въобще бе толкова убедителен, че дори и Форд си помисли, че трябва да е допуснал грешка.

Беше впечатлен.

Беше толкова впечатлен, че дори не си направи труда да инсталира своите процедури за блокиране, а само повика тези, които вече бяха там, които на свой ред след това повикаха себе си и така нататък.

Бързо се зае да провери кратките кодове, които бе инсталирал сам, но установи, че ги няма.

Изруга и претърси обстойно всичко. Не откри и следа от тях.

Тъкмо се канеше да ги инсталира отново, когато му хрумна, че не ги намира, защото вече функционират.

Усмихна се със задоволство.

Опита се да види с каква цел е инсталиран блокът, който бе заварил в компютъра, но съвсем естествено установи, че не може, защото и блокът бе блокиран. Всъщност сега вече дори не можеше да го открие — толкова добър беше. Замисли се дали не си е въобразил, че е попаднал на него. Зачуди се дали не си е въобразил, че блокът има нещо общо с нещо в сградата и нещо общо с числото 13. Пусна няколко теста. Да, очевидно си го беше въобразил.

Сега вече нямаше време за чудати маршрути, защото бе вдигната обща тревога. Изкачи се с асансьора на приземния етаж, за да се прехвърли в по-бързия. Все някак трябваше да мушне картата на Ванн Харл обратно в джоба му, преди той да се е усетил, че я няма. Не знаеше как да го направи.

Вратите на асансьора се плъзнаха встрани и откриха пред очите му голяма тъпна служители от охраната и работи, които чакаха и размахваха неприятни на вид оръжия.

Наредиха му да излезе.

Форд сви рамене и направи крачка напред. Тъпата грубо го сбута и влезе в асансьора, за да слезе да го търси из долните етажи.

„Това беше забавно“ — каза си Форд и потупа приятелски Колин. Колин бе първият наистина полезен робот, който Форд някога бе виждал. Носеше се и подскачаше във въздуха пред него, изпаднал в безгрижен екстаз. Форд се зарадва, че му даде име на куче.

Изкуши се на този етап да зареже всичко и да се надява да се случи по-доброто, но знаеше, че по-доброто би имало далеч по-сериозни шансове да се случи, ако Ванн Харл не откриеше, че картата му липсва.

Отидоха при бързите асансьори.

— Здравсти — каза този, на който се качиха.

— Здравсти — отвърна Форд.

— Къде мога да ви закарам днес, приятели?

— На двадесет и трети етаж.

— Доста посещаван етаж за днес — отбеляза асансьорът.

„Хъм“ — помисли си Форд, защото последното никак не му хареса. Асансьорът освети числото 23 на светлинното табло и се понесе нагоре. Имаше нещо нередно в това табло, но Форд не можа да се сети какво и престана да мисли за него. Повече го тревожеха думите, че етажът днес е бил посещаван. Досега не се бе замислил сериозно как ще се справи със ситуацията горе, защото не знаеше какво ще завари. Трябваше да импровизира.

Пристигнаха.

Вратите се отвориха.

Злокобна тишина.

Пуст коридор.

Вратата на кабинета на Харл беше на мястото си, покрита с тънък слой прах. Форд знаеше, че тази прах се състоеше от милиони миниатюрни работи, които бяха изпъзтели от дървенията, бяха възстановили себе си, възстановили вратата, след това се бяха разглобили отново и пак се бяха скрили в дървенията, за да чакат нови поражения. Форд се зачуди що за живот беше техният, но не задълго, защото в този момент много повече го интересуваше що за живот беше неговият.

Пое си дъх и се втурна напред.

Артър донякъде не знаеше как да постъпи. Пред себе си имаше цяла Галактика и той се питаше дали не е прекалено от негова страна да се оплаква, че му липсват само две неща — света, в който е роден, и жената, която обича.

„Дявол да го вземе!“ — помисли си той и почувства нужда от напътствие и съвет. Реши да се консултира с Пътеводителя на галактическия стопаджия. Намери „Напътствие“ но там пишеше: „Виж Съвет“. Намери „Съвет“ и прочете: „Виж Напътствие“. Напоследък Пътеводителят доста често сервираше такива неща и той се зачуди дали това не е била целта на създателите му.

Насочи се към външния край на Галактиката, където се говореше, че могат да се намерят мъдрост и истина — по-специално на планетата Хауалиус, където имало оракули, мъдrecи и гадатели, а също така и лавки за пици, защото повечето мистици изобщо не били в състояние да си готвят сами.

Но изглежда някакво бедствие бе сполетяло планетата. Докато Артър се шляеше по улиците на селото, в което живееше по-изтъкнатите пророци, атмосферата му се стори мрачна. Приблужи се до един от тях, който, видимо отчаян, затваряше приемната си завинаги и го попита какво се е случило.

— Няма вече нужда от нас! — отвърна пророкът троснато и започна да кове една дъска направо на прозореца.

— О! А защо?

— Подръж дъската и ще ти покажа.

Артър улови незакования край, а старият пророк влезе в помещението и след миг се върна с малък Суб-Ета приемник. Включи го, поигра си с настройката и го остави на малката дървена пейка, на която обикновено седеше и пророкуваше. След това пое дъската и продължи да кове.

Артър се заслуша в радиото.

— ...беше потвърдено — каза то.

— Утре — продължи устройството — вицепрезидентът на Пофла Вигус, Рупи За Спиш, ще обяви, че възнамерява да се кандидатира за президент. В речта, която ще изнесе утре...

— Намери друг канал — каза пророкът. Артър натисна бутона за настройка.

— ...отказа да коментира. През следващата седмица броят на безработните в сектора Забуш ще бъде най-голям, откакто се води статистика. В един доклад, който ще бъде публикуван през следващия месец, се казва, че...

— Намери друг — изрѣмжа пророкът ядосано. Артър отново натисна бутона.

— ...отрече категорично. Кралската сватба между принц Гид от династията Сууфлинз и принцеса Хуули от Рауи Алфа следващия месец ще бъде най-зрелищната церемония, която са виждали в териториите Бянджи. Нашата кореспондентка Трилиън Астра, ще ни осведоми от мястото на събитието.

Артър замига на парцали.

От радиото изригнаха звуци на ликуваща гълпа и духови оркестри. Един много познат глас заговори:

— Здравей, Крарт. Това, което може да се види тук през следващия месец, е направо фантастично! Принцеса Хуули изглежда опиянена от щастие...

Пророкът помете радиото с юмрук, то падна в прахоляка и записука като подплашено пиле.

— Виждаш ли с какво трябва да се конкурираме? — заоплакваше се старецът. — Я дрѣж това. Не, това! Това! Не, не. Не така. Този край нагоре. Обратно! Колко си глупав!

— Слушах го — оплака се Артър, напрягайки безпомощно слух, за да долови нещо между ударите на чука.

— Всички го слушат. Затова градчето ни заприлича на призрак. — Той се изплю в прахоляка.

— Не, нямах предвид това. Струва ми се, че ми беше позната.

— Коя? Принцеса Хуули? Ако се налагаше да казвам „Здрасти“ на всички, които познават принцеса Хуули, ще ми трябва нов чифт дробове.

— Не принцесата — каза Артър. — Репортерката. Името ѝ е Трилиън. Не знам откъде се е взело това Астра. Тя е от планетата, от която съм и аз. Чудех се къде ли е отишла.

— О, тя е навсякъде из континуума напоследък. Тук, разбира се, не можем да приемаме триизмерната телевизия, слава на Великия Зелен Аркълсиджър, но непрекъснато чуваме по радиото как скитосва насам-натам през пространство/времето. Трябва да се установи някъде и да започне спокоен

живот. Ето това ѝ е нужно на тази млада дама. Иначе всичко ще завърши със сълзи. А може вече и да е.

Пророкът замахна с чука и удари палеца си доста зле. Започна да говори на чужди езици.

Останалата част от селото на оракулите не се различаваше особено.

Обясниха му, че ако иска добър оракул, трябва да отиде при онзи, при който ходят другите оракули, но и той вече бе затворил. На вратата му имаше табела: „Вече нищо не знам. Опитайте при съседите, но това е само предложение, а не пророчески съвет.“

„Съседите“ беше една пещера на неколкостотин метра и Артър се запъти натам. От очукана ламаринена тенджера над запален огън се издигаха съответно пара и дим и увисваха отгоре във въздуха. От тенджерата се носеше много противна миризма. Поне Артър си помисли, че е от нея. На едно опънато на слънце въже съхнеха няколко надут мехура от местните, подобни на кози, създания и миризмата би могла да идва от тях. Освен това на обезпокоително малко разстояние бе натрупана купчина от захвърлени трупове на същите същества. Миризмата можеше да е и от тях.

Но със същия успех тя можеше да долита и от възрастната дама, която неуморно пъдеше мухите от купчината. Задачата ѝ беше безнадеждна, защото насекомите бяха големи колкото коркова тапа, а тя бе въоръжена само с хилка за тенис на маса. Освен това изглеждаше полусляпа. Отвреме навреме по случайност успяваше да удари някоя муха, при което се чуваше удовлетворително тупване, насекомото изхвърчаше, безпомощно разперило крила, и се удряше в скалата на няколко крачки от входа на пещерата.

От поведението на старицата можеше да се съди, че живее именно заради тези моменти.

Артър спря на почтително разстояние, за да погледа екзотичното представление, и след това се прокашля леко, за да привлече вниманието ѝ. Прокашлянето — предприето от учтивост — за жалост означаваше, че предварително трябва да си поеме доста повече от околния въздух, отколкото нормално. В резултат изпадна в жесток пристъп на кашлица, залитна към скалата и започна да се дави, облян в сълзи. Мъчеше си да си поеме дъх, но всяка глътка въздух само влошаваше положението. Повърна, пак се задави, подхлъзна се в повръщаното, изтърколи се на известно разстояние, успя да се изправи на ръце и крака и да изпълзи на малко по-чист въздух.

— Извинете — каза той, когато донякъде овладя дишането си. — Наистина ужасно съжалявам. Чувствам се като идиот и... — Посочи безпомощно мръсотията, която бе направил пред входа на пещерата.

— Какво мога да кажа? — попита след това безпомощно. — Какво изобщо мога да кажа!?

Това най-накрая привлече вниманието ѝ. Старицата се огледа подозрително наоколо, но понеже беше полусляпа, ѝ беше трудно да го различи сред скалистия пейзаж.

Артър махна с ръка, за да я улесни.

— Здравейте!

Най-накрая тя го забеляза, изсумтя сама на себе си и се върна към заниманието си.

При движението ѝ стана ужасяващо ясно, че всъщност основният източник на миризмата е самата тя. Сушачите се мехури, разлагащите се трупове и зловонното вариво без съмнение допринасяха много за качествата на атмосферата, но най-мощно в нея присъстваше самата жена.

Успя да удари още една муха, която се размаза на скалата, и вътрешностите ѝ потекоха надолу по начин, който старицата ако можеше да види толкова далеч, разбира се, очевидно би сметнала за задоволителен.

Артър се изправи нестабилно на крака и се почисти с шепи изсъхнала трева. Не знаеше какво още да направи, за да напомни за присъствието си. Почти бе готов да си тръгне, както бе дошъл, но се чувстваше неудобно, задето изцапа входа на жилището на тази жена. Започна да къса още суха трева, която бе поникнала тук-там. Безпокоеше се, че ако се приближи отново, не само няма да почисти повръщаното, но и ще добави към него.

Тъкмо се чудеше какво да предприеме, когато си даде сметка, че жената най-после му казва нещо...

— Извинете? — викна той в отговор.

— Попитах мога ли да ти помогна — повтори старицата с тънък продран глас, който едва се чуваше.

— Дойдох да поискам съвет от вас — извика Артър и веднага се почувства нелепо.

Тя се обърна към него, отправи му невидящ поглед, след това отново замахна към една муха, но не улучи.

— За какво?

— Извинете? — не дочу Артър.

— Попитах за какво. — Гласът ѝ бе почти като цвърчене.

— Ами... Най-общ съвет — отговори той. — В брошурата пишеше...

— Ха! Брошурата! — изплю се старицата. Сега му се струваше, че размахва хилката повече или по-малко напосоки. Артър извади изпомачканата брошура от джоба си, без да е съвсем наясно защо. Вече я бе чел, а тази жена явно нямаше намерение да го прави. Все пак я разтвори, за да има над какво да се мръщи замислено. В нея се възхваляваха дребните мистични изкуства на мъдреците от Хауалиус и се отделяше прекалено много място на възможностите за настаняване. Артър все още носеше със себе си Пътеводителя, но бе открил, че напоследък текстовете ставаха все по-неясни и налудничави и че в тях има множество „X“, „j“ и „[“. Някъде нещо не беше наред. Дали неговото собствено устройство се бе повредило или някъде в самото сърце на организацията нещо (или някой) се бе объркало ужасно или просто халюцинираше, той не знаеше. Така или иначе сега беше дори по-малко склонен да му се довери, отколкото обикновено, което означаваше, че му нямаше никакво доверие. Използваше го предимно, за да яде сандвичите си, седнал на някоя скала, загледан в нещо.

Жената се обърна и бавно закрочи към него. Артър се опита да прецени посоката на вятъра, без да бие на очи, и леко се олюля, когато застана до него.

— Съвет... — мърмореше тя. — Съвет, а?

— Ъ-ъ, да — отвърна Артър. — Да, това е...

Той отново се намръщи към брошурата, сякаш за да се увери, че не я е прочел погрешно и не е кацнал като пълен глупак на друга планета. В брошурата пишеше: „Доброжелателните местни жители с радост ще споделят с вас познанията и мъдростта на дребните. Вгледайте се в тях, вгледайте се в шеметните тайни на миналото и бъдещето!“ Имаше и някакви талони, но Артър бе прекалено смутен, за да ги откъсне и представи на когото и да било.

— Съвет, а? — попита старицата отново. — Най-общ съвет, казваш? За какво? Какво да правиш с живота си ли?

— Да — кимна Артър. — Нещо такова. За един проблем, ако трябва да бъда честен, с който понякога се сблъсквам.

Той се мъчеше отчаяно, с едва забележими движения, да стои така, че вятърът да духа към нея. Старицата го изненада, защото рязко се обърна и закрочи към пещерата.

— Ще трябва да ми помогнеш с фотокопирната машина — подвикна тя.

— Какво? — попита Артър.

— Фотокопирната машина — повтори старицата търпеливо. — Ще трябва да ми помогнеш да я извлека навън. Работи със слънчеви батерии, но трябва да я държи в пещерата, за да не я насерат птиците.

— Аха — каза Артър.

— На твоето място преди да вляза бих си поела малко повече въздух — промърмори тя и потъна в мрачния вход на пещерата.

Артър я послуша. Всъщност главата му едва не се замая от дишане. Когато почувства, че е готов, задържа дъха си и влезе...

Фотокопирната машина беше нещо голямо и старо, поставено на паянтова количка. Беше близо до входа, в сянката. Колелата не се въртяха, бяха обърнати в различни посоки, а подът беше неравен и каменист.

— Иди навън и си поеми дъх — посъветва го старицата.

Артър беше почервенял от усилията да помръдне машината.

Кимна с облекчение. След като жената не изпитваше никакво неудобство от всичко това, нямаше смисъл да изпитва той. Излезе навън, пое си въздух няколко пъти и отново се върна, за да повдига и бута. Наложил се да го направи няколко пъти преди устройството — най-накрая — да излезе навън.

Слънцето го напече. Старицата се върна в пещерата и след малко излезе с някакви изпоцапани метални плоскости, които прикачи към корпуса, за да събират слънчевата енергия.

Тя присви очи към небето. Слънцето светеше ярко, но имаше мараня.

— Ще отнеме известно време — каза тя.

Артър отговори, че ще почака с удоволствие.

Старицата сви рамене и закрачи към огъня. Съдържанието на тенджерата кипеше и преливаше. Разбърка го с пръчка и се поинтересува:

— Може би искаш да хапнеш?

— Не, благодаря, обядвал съм — отвърна Артър. — Не, наистина съм обядвал.

— Сигурна съм, че си — отбеляза старата жена и отново разбърка с пръчката. След малко извади от тенджерата някаква буца, духна я, за да изстине, и я мушна в устата си.

Известно време дъвка замислено.

После се заклатушка бавно към купчината мъртви козеподобни същества, изплю буцата върху нея и бавно се върна край огъня. Опита се да откачи тенджерата от подобното на триножник съоръжение, на което висеше.

— Мога ли да ви помогна? — попита Артър учтиво и забърза нататък.

Заедно те откачиха тенджерата и я понесоха несръчно по лекия наклон, водещ към някакви изкорубени, чепати дървета и храсталаци, порасли на ръба на стръмна, но съвсем плитка долчинка, от която се носеше цял нов букет противни миризми.

— Готов? — попита старицата.

— Да... — отвърна Артър, макар че не знаеше за какво.

— Едно — каза старицата — Две — добави тя. — Три!

Артър разбра тъкмо навреме какви са намеренията ѝ. Лиснаха съдържанието на тенджерата в долчинката.

След час-два неловко мълчание, старицата реши, че слънчевите батерии са поели достатъчно енергия, за да заработи фотокопирната машина, и изчезна в пещерата, за да потърси нещо. Най-накрая се появи с пачка листа, които мушна в машината.

Извади копията и ги подаде на Артър.

— Значи това е вашият съвет, така ли? — попита той, оглеждайки ги неуверено.

— Не — отвърна старицата, — това е историята на моя живот. Виждаш ли, качеството на съветите, които ти дава този или онзи, трябва да се преценява спрямо качеството на живота, който сам той води. Като прегледаш тези листа, ще видиш, че съм подчертала всички съществени решения, които някога съм вземала. Включени са в азбучния указател и между тях има препратки. Виждаш ли? Мога само да ти предложа да вземаш решения, точно обратни на тези, които съм вземала аз, и тогава може би няма да свършиш живота си... — тя замълча и пое дълбоко въздух, за да извика — ...във воняща пещера като тази!

Старицата грабна хилката за тенис на маса, нави ръкавите си и отиде при купчината умрели животни, където отново се зае да убива мухите с ентузиазъм.

Последното село, което Артър посети, се състоеше изцяло от високи стълбове. Бяха толкова високи, че не бе възможно от земята да се каже точно какво има на върховете им и трябваше да се изкачи на цели три, преди да открие стълб, върху който имаше нещо друго, а не само плоска платформа, покрита с птичи курешки.

Трудна задача. На стълбовете човек можеше да се изкачи по набитите в тях клинове, които се

виеха нагоре в плавна спирала. Всеки по-малко усърден от Артър турист би направил една-две снимки и веднага би потърсил най-близкото заведение, където освен всичко друго би могъл да купи и особено вкусни и апетитни шоколадови пасти, които да яде пред аскетите. Но повечето от аскетите си бяха отишли именно заради това. Всъщност повечето от тях бяха основали пчеливщи терапевтични центрове в някои от по-богатите светове в Северозападните гънки на Галактиката, където бе по-лесно да се живее с фактор около седемнадесет милиона пъти, а шоколадът просто бе фантастичен. Беше се оказало, че не са познавали подобно нещо, преди да приемат аскетизма. Пациентите, посещаващи терапевтичните им центрове, на свой ред бяха запознати с това лакомство прекалено добре.

На върха на третия стълб Артър спря, за да си поеме дъх. Беше му горещо и не му достигаше въздух, тъй като се намираше на шестдесет фута височина. Струваше му се, че светът около него се върти, но това не го безпокоеше особено. Знаеше, че погледнато логично не може да умре, преди да е посетил Ставромула Бета^[4] и благодарение на това бе успял да си създаде безгрижно отношение към опасностите. Чувстваше се леко замаян от височината, но реши да се справи с проблема, изядайки един сандвич. Тъкмо се канеше да започне да чете фотокопираната биография на старицата, когато го стресна леко кашляне зад гърба му.

Обърна се толкова рязко, че изпусна сандвича си, който се превъртя няколко пъти във въздуха, а когато падна долу, му се видя много малък.

На около тридесет фута от него сред трите дузини стълбове имаше още един зает. Беше зает от възрастен мъж, който на свой ред беше зает с дълбоки мисли, които го караха да се мръщи.

— Извинете — извика му Артър.

Мъжът не му обърна внимание. Изглежда не можеше да го чуе. Вятърът подухваше леко. Артър бе чул лекото кашляне по чиста случайност.

— Хей! — извика той. — Хей!

Мъжът най-накрая се огледа наоколо. Сякаш се изненада, че го вижда. Артър не беше в състояние да прецени дали се изненада приятно или само се изненада.

— Работите ли? — извика той.

Мъжът се намръщи неразбиращо. Артър не знаеше дали не разбира, или не чува.

— Ей сега ще дойда при вас. Не си отивайте — извика отново.

Слезе от малката платформа и бързо се спусна по спираловидно забитите клинове. Когато стигна долу, главата му се въртеше доста силно.

Понечи да се изкачи по стълба, на който си мислеше, че седи старецът, и тогава изведнъж разбра, че е загубил ориентация при слизането си и не е много сигурен дали това е той. Огледа се, за да прецени още веднъж.

Изкачи се. Не беше този.

— По дяволите! — изруга и извика на старецът, който сега беше право пред него на около четиридесет фута:

— Извинете! Заблудих се. Ще дойда при вас след минута.

И слезе още веднъж, разгорещен и ядосан.

Когато задъхан и потен се изкачи на стълба, на който вече беше сигурен, че седи старецът, си даде сметка, че той някак си го разиграва.

— Какво искаш? — изкрещя му аскетът ядосано. Артър разбра, че сега го вижда на стълба, на който той се канеше да изяде сандвича си.

— Как стигнахте до там?

— Да не мислиш, че ще ти кажа ей така, като едното нищо, това, което съм се учил да правя в продължение на четиридесет пролети, лета и есени, седнал на върха на стълб?

— Ами през зимата?

— Какво през зимата?

— Не седите ли на стълб и през зимата?

— Това, че седя на стълб през по-голямата част от живота си, не означава, че съм идиот. През

зимата отивам на юг. Имам къща край морето. Седя на комина.

— Имате ли какво да посъветвате един пътешественик?

— Да. Купете си къща край морето.

— Аха.

Мъжът се втренчи към горещата, суха, камениста далечина. Оттук Артър виждаше старата жена малка като точка. Тя продължаваше да подскача и да гони мухите.

— Виждаш ли я? — попита неочаквано старецът.

— Да — отвърна Артър. — Всъщност и от нея поисках съвет.

— Като че ли знае нещо! Взех къщата край морето, защото тя не я искаше. И какво те посъветва?

— Да правя точно обратното на всичко, което е правила тя.

— С други думи, да си купиш къща край морето.

— Предполагам — въздъхна Артър. — Е, може и да си купя.

— Хъм.

Хоризонтът плуваше в огнена мараня.

— Някакъв друг съвет? — попита Артър след малко. — Нещо, което не е свързано с недвижима собственост.

— Къщата край морето не е просто недвижима собственост. Това е състояние на ума — каза старецът и изгледа Артър.

Странно, но сега лицето му бе само на няколко крачки. Някак си тялото му изглеждаше напълно нормално, но се намиреше седнало по турски върху стълб на четиридесет фута, а в същото време лицето му бе само на няколко разкрача. Без да движи главата си и без да прави нещо странно, той се изправи и се прехвърли върху друг стълб. „Или е от топлината — помисли си Артър, — или пространството за него има друга форма.“

— Къщата край морето — продължи старецът, — дори не е нужно да е край морето. Макар че най-хубавите са там. Всички ние обичаме да се събираме при гранични обстоятелства.

— Така ли? — попита Артър.

— Там, където сушата и водата се срещат. Където земята се среща с въздуха, където тялото се среща с ума. Където пространството се среща с времето. Обичаме да седим от едната страна и да гледаме другата.

Артър се развълнува. В брошурата бе обещано точно такова нещо. Сега пред него седеше човек, който някак си успяваше да се движи в някакво съвсем друго пространство и да говори мъдри неща за какво ли не.

И въпреки това се ядосваше. Старецът крачеше от стълб на стълб, от стълб на земята, от земята на стълб, от стълб до хоризонта и обратно — за него пространствената вселена на Артър беше пълна безсмислица.

— Моля ви, престанете — каза Артър изведнъж.

— Не ти понася, а? — възкликна старецът и без никакво усилие се върна обратно на стълба на четиридесет фута от Артър. — Идваш при мен за съвет, а не можеш да понесеш нищо, което не ти е познато. Хъм... Значи трябва да ти кажа нещо, което вече знаеш, но да ти го кажа така, че да ти се стори новост, а? Е, такъв е бизнесът, какво да се прави.

Аскетът въздъхна и тъжно присви очи към далечината.

— Откъде си, момче? — попита след малко.

Артър реши да прояви остроумие. Беше му писнало всички да го вземат за пълен идиот

— Ето какво — каза той. — Вие сте ясновидец. Защо не познаете?

Старецът въздъхна отново.

— Просто — скри ръка зад тила си, — исках разговорът да върви.

Когато отново ръката му се показа, върху изправения му нагоре показалец се въртеше глобус на планетата Земя. Не можеше да се сгреша. Артър се вцепени.

— Как...

— Не мога да ти кажа.

— Защо? Идвам от толкова далеч!

— Не можеш да видиш това, което виждам аз, защото виждаш това, което виждаш ти. Не можеш да знаеш, каквото знам аз, защото знаеш, каквото знаеш ти. Това, което виждам и знам аз, не може да се добави към това, което виждаш и знаеш ти, защото не са от един и същи тип. Аз не мога да сменя това, което виждаш и знаеш, защото то ще означава да те сменя целия.

— Чакайте! Искам да го запиша! — Възкликна Артър възбудено и зарови в джоба си, за да извади нещо за писане.

— На космодрума ще го намериш отпечатано — успокои го старецът. — Имат цели лавици.

— О! — въздъхна Артър разочаровано. — А няма ли нещо, което да е малко по-специфично за мен?

— Всичко, което виждаш, чуваш или преживяваш, е специфично за теб. Възприемайки го, ти създаваш Вселена, така че всичко във вселената, която възприемаш, също е специфично за теб.

Артър го изгледа неуверено.

— И това ли мога да намеря на космодрума?

— Провери сам.

— В брошурата пише — Артър я извади от джоба си и я погледна, — че тук мога да чуя молитва, специално измислена за мен и съобразена с нуждите ми.

— А, това ли? Ето ти молитва. Имаш ли молив?

— Да — отвърна Артър.

— Ето каква е тя... Да видим... „Пази ме да не науча това, което не трябва да знам. Пази ме дори да не науча, че има неща, които могат да се научат, а аз не ги знам. Пази ме да не науча, че съм решил да не знам нещата, които съм решил да не знам. Амин.“ Това е. И без друго се молиш за това мислено, така че можеш да я казваш и на глас.

— Хммм — поклати глава Артър. — Е, благодаря.

— Има и още една молитва, която върви с тази и е много важна — продължи старецът, — така че е по-добре да запишеш и нея.

— Добре.

— Ето каква е тя: „Боже, Боже, Боже, Боже...“ Хубаво е да добавиш и това за всеки случай, човек никога не може да е сигурен. „Боже, Боже, Боже, пази ме от последствията на предишната молитва. Амин.“ Това е. Повечето от неприятностите, с които хората се сблъскват през живота си, идат от факта, че забравят втората част.

— Чували ли сте някога за място, наречено Ставромула Бета? — попита Артър.

— Не.

— Е, благодаря за помощта.

— Няма защо — отвърна старецът от стълба и изчезна.

Форд се втурна към кабинета на главния редактор, сви се на топка, когато премина през вратата, и тя стана на трески, претърколи се светкавично по пода до мястото, където бе елегантното канапе, и установи зад него стратегическата си база за наблюдение.

Във всеки случай такъв беше планът. За нещастие елегантното сиво канапе го нямаше, „Защо — мислеше Форд, докато все още летеше във въздуха, преди да направи плонж към бюрото на Харл, за да се скрие — хората страдат от манията да пренареждат мебелите в кабинетите си всеки пет минути?“

А защо беше необходимо да се маха това хубаво сиво канапе и на негово място да се слага нещо, което прилича на малък танк?

Ами кой беше онзи едър тип с ръчната ракетохвъргачка на рамо? Някой от главния офис? Не може да бъде. Това беше главният офис на Пътеводителя. А откъде се бяха взели тези от Инфинидим само Заркуон знае! Във всеки случай не бяха от слънчево място, защото кожата им имаше цвят на

олово. Всичко това не бе нормално, според Форд, хората от Пътеводителя по принцип трябваше да са от слънчеви места.

Всъщност присъстващите бяха няколко и всички изглеждаха по-тежко въоръжени, отколкото човек би допуснал за служители в корпорация, колкото и груб да бе станал светът на бизнеса напоследък.

Естествено в главата му се появиха най-различни предположения. Предположи, че тези едри, дебеловрати момчета с цвят на олово по някакъв начин са свързани с Инфинидим Ентърпрайзис. Беше логично и се зарадва, защото табелките върху бронята на гърдите им го потвърждаваха. Но го глождеше и подозрението, че не са се събрали на делова среща. Глождеше го и чувството, че са му познати отнякъде. Познати, но в непозната светлина.

Беше престоял в кабинета цели две секунди и половина и бе крайно време да премине към конструктивни действия. Можеше да вземе заложник. Това щеше да е полезно.

Ванн Харл седеше на въртящия се стол, изглеждаше разтревожен, пребледнял и потресен. Може би освен силния удар в тила бе получил и някакви лоши новини. Форд скочи на крака и го сграбчи.

Под претекст, че иска да му направи двоен нелсън, мушна незабелязано картата в джоба му.

Туйто.

Направи това, за което бе дошъл. А сега оставаше да уреди напускането си.

— О'кей — каза Форд. — Аз... — Замълча. Едрият тип с ракетохвъргачката се бе обърнал и я бе насочил към него, което очевидно бе безотговорна постъпка.

— Аз... — започна той отново, но импулсивно реши да клекне.

Чу се оглушителен гръм, от задния край на ракетохвъргачката изскочиха пламъци, а от предния — ракета.

Тя прелетя над Форд и удари големия прозорец от бронирано стъкло, което се пръсна на хиляди парчета и полетя навън. Страхотната взривна вълна от експлозията отекна в стаята, помете две кресла, един шкаф с документация и робота от охраната Колин навън през прозореца.

„Значи, в края на краищата тези стъкла не можеха да издържат на ракетно нападение“, каза си Форд. Някой би трябвало да направи рекламация. Пусна Харл и се опита да измисли как да избяга.

Беше обкръжен.

Едрият тип с ракетохвъргачката се прицелваше за нов изстрел.

Форд не знаеше какво да прави.

— Слушай! — каза той строго. Но не беше сигурен докъде ще го доведе произнасянето на думи като „слушай“ със строг глас, а времето определено не беше на негова страна. „Дявол да го вземе! — помисли си той. — Човек е млад само веднъж.“ И скочи през прозореца.

Така поне факторът „изненада“ щеше да е на негова страна.

Артър примирено си даде сметка, че най-напред трябва да си намери живот. Това означаваше най-вече да открие планета, на която би могло да го има. Искаше да е такава, на която да може да диша, да става и да сяда, без да изпитва гравитационни неудобства. Нуждаеше се от място, където киселинността е ниска и растителните видове не те нападат.

— Не бих искал да съм прекалено придирчив — каза той на странното нещо, което седеше зад бюрото в „Центъра за миграционни консултации“ на Пителтон Алфа, — но ми се ще да отида някъде, където жителите поне бегло приличат на мен. На човеци.

Странното нещо зад бюрото размърда някои от по-странните си части и доби вид на стъписано. То се втечни и плъсна на пода, бавно се придвижи до другия край на стаята, погълна металния шкаф с папки и с шумно оригване изплю нужното чекмедже. От ухото му се показаха две блестящи пипала и измъкнаха необходимите папки. После глътна отново чекмеджето, повърна шкафа на мястото му, върна се назад, изкачи се в течно състояние на стола и трясна папките върху бюрото.

— Виж дали нещо ще ти хареса.

Артър прегледа неспокойно няколко листа груба и влажна хартия. Тук определено се намираше в някакъв затънт край на Галактиката, някъде далеч, вляво от района, който познаваше. На мястото, където би трябвало да е неговият роден дом, сега се мъдреше някаква отвратителна, долнопробна планета, удавена в дъжд, населена с грубияни и блатни свине. Дори и Пътеводителят на галактическия стопаджия тук работеше на пресекулки и това го бе довело до унижението да търси помощ от подобни места. Навсякъде питаше за Ставромула Бета, но никой не бе чувал за такава планета.

Предлаганите светове му се струваха доста мрачна перспектива. Те не можеха да му предложат много, защото и той не можеше да им предложи кой знае какво. Осъзна с дълбока покруса, че въпреки произхода си от свят с автомобили, компютри, балет и арманяк, сам той няма представа как функционират тези неща. Не можеше да ги произвежда. Ако трябваше да се справи без чужда помощ, не би могъл да конструира и тостер. Можеше само да направи сандвич и толкова. Нямахше голямо търсене за услугите му.

Сърцето му помръкна. Това го изненада, защото си мислеше, че вече е помръкнало до краен предел. Затвори очи за миг. Толкова му се искаше да си бъде у дома! Толкова му се искаше родната му планета Земя, на която бе отрасъл, да не бе разрушена! Толкова му се искаше всичките тези неща изобщо да не се бяха случвали! Толкова му се искаше, когато отново отвори очи, да се намери на прага на малката си къщичка в Западна Англия, да види как слънцето огрява зелените хълмове, как пощенският фургон се задава по пътя, как глухарчетата цъфтят в градината му и как в далечината кръчмичката отваря за обяд. Толкова му се искаше да отиде там с вестника си и да го прочете на халба бира! Толкова му се искаше да реши кръстословицата! Толкова му се искаше да имаше как да блокира напълно на номер 17, водоравно!

Отвори очи.

Странното нещо пулсираше нервно пред него и почукваше с някакво пипало по бюрото.

Артър поклати тъжно глава и погледна следващия лист.

„Злокобно!“ — помисли си той. Следващия — също.

Много злокобно. И следващия.

О!... Ето нещо по-добро!

Планетата се наричаше Бартелдан. Имаше кислород. И зелени хълмове. И прославена литературна традиция. Но най-много го впечатли снимката на малка група от местните жители, застанали на селския площад, приятно усмихнати към фотоапарата.

— Ах! — въздъхна Артър и показа снимката на странното нещо зад бюрото.

Очите му се отдалечиха от главата с помощта на пипала и се затъркаляха по листа, оставяйки по него лигава блестяща следа.

— Да — каза най-накрая съществото с отвращение, — Изглеждат точно като теб.

Артър замина за Бартелдан и с парите, които бе спечелил, продавайки изрезки от ноктите на краката си и слюнка на разни банки за ДНК, успя да си купи жилище в селото от снимката. Мястото беше приятно. Въздухът бе упоителен. Жителите на вид бяха точно като него и изглежда не възразяваха срещу присъствието му. Не го нападаха. Купи си малко дрехи и гардероб, за да ги прибере.

Бе открил своя живот. Сега оставаше да открие и целта си в него.

В началото се опита да чете, но литературата на Бартелдан, макар и възхвалявана в този сектор на Галактиката заради изтънчеността и изящността си, не можеше да задържи интереса му. Проблемът беше, че в края на краищата тя не беше предназначена за човешки същества. Хората от Бартелдан удивително приличаха на хора, но когато кажеше на някого от тях „Добър вечер“, той се оглеждаше наоколо с изненада, подушваше въздуха и се съгласяваше, че, да, вечерта трябва да е доста добра, щом го споменава.

— Нямах предвид това, исках да ви пожелаю добра вечер — казваше Артър в началото, но скоро се научи да отбягва този тип разговори. Понякога добавяше: — Искам да кажа, че се надявам да прекарате вечерта добре.

Още по-голямо объркване.

— Пожелая? — промълвяше най-накрая бартелданецът, учтиво стъписан.

— Ъ-ъ-ъ, да — отговаряше Артър. — Просто изразявам надеждата си, че...

— Надежда?

— Да.

— Какво е надежда?

„Хубав въпрос“ — мислеше си Артър, докато се прибираше у дома, за да премисли нещата.

От една страна не можеше да не уважава нещата, които успя да научи за възгледите, които местните хора имаха за Вселената — че тя е такава, каквата е, повече или по-малко. От друга фактът, че те не желаят нищо, че нямат мечти и надежди, не му се струваше много естествен.

Естествен. Ето ти интересна дума.

Отдавна бе разбрал, че много от нещата, които бе смятал за естествени — като да купуваш подаръци за Коледа, да спиращ на червен светофар или да падаш с ускорение m/sec^2 са привични само за неговия свят и не са същите на друго място, но да нямаш желания... това наистина не можеше да бъде естествено, нали? Все едно да не дишаш.

Дишането беше още едно от нещата, които бартелданците не правеха, за разлика от него, въпреки многото кислород в атмосферата. Отвреме навреме тичаха наоколо и играеха нещо като волейбол (разбира се, без да желаят да победят — просто играеха и който спечели, спечели), но никога не дишаха. Поради някаква причина това не им беше необходимо. Артър скоро разбра, че да играе волейбол с тях е безпредметно. Наистина приличаха на хора, дори говореха и се държаха като хора, но те не желяха нищо и не дишаха.

От своя страна Артър по цял ден дишаше и желяеше разни неща. Понякога желяеше едно или друго толкова силно, че дишането му се ускоряваше и се налагаше да полегне малко, сам, в малкото си жилище, толкова далеч от света, който го бе родил, че умът му дори не можеше да си представи разстоянието, без да му се завие свят.

Предпочиташе да не мисли за това. Предпочиташе да седи и да чете — тоест би предпочел да чете, ако имаше нещо, което си струваше да се чете. Но никой в романите на бартелданците не искаше нищо — дори чаша вода. Естествено ако някои от героите ожаднееше, щеше да отиде и да си налее, но ако се окажеше невъзможно, щеше да престане да мисли за това. Бе успял да прочете цяла книга, чийто главен герой в продължение на цяла седмица се труди в градината си, игра доста активно волейбол, направи дете на жена си, помогна да поправят някакъв път и най-неочаквано, малко преди последната глава, умря от жажда. Отчаян, Артър се върна назад и най-накрая откри, че във втора глава се споменаваше някакъв проблем с водопровода. Толкова по въпроса. Човекът си умира и точка. Просто се случва.

Това дори не беше развързката на книгата, тъй като такава липсваше. Героят умря някъде към средата на предпоследната глава, а до края се разказваше за ремонтиране на пътища. Книгата свършваше на стохилядната дума, защото такава бе дължината на книгите на Бартелдан.

Артър хвърли томчето в другия край на стаята и си тръгна. Започна да пътува като в някакъв безумен унес, продавайки слюнка, нокти, коса, кръв — всичко, което искаха, за да си купи билети. Откри, че срещу сперма може да пътува в първа класа. Не се установи никъде — просто продължи да съществува в херметически затворения, полуосветен свят на космическите кораби, където се хранеше, пиеше, спеше и гледаше филми. Слизаше на космодрумите само за да продаде още ДНК и потегляше със следващия трансгалактически кораб.

Не бива да се опитваш да предизвикаш инцидента, който искаш да се случи, защото той няма да се случи. Такова е значението на „инцидент“. Случи се нещо, което Артър Дент изобщо не беше предвиждал. Корабът, в който се намираще, премина в хиперпространството, проблесна в деветдесет и седем различни точки на Галактиката едновременно, попадна най-неочаквано в гравитационното поле на една необозначена в картите планета, атмосферата ѝ го улови и той започна да пада със свистене надолу.

През цялото време на падането системите протестираха, че всичко е в ред и под контрол, но

когато корабът се завъртя за последен път, покоси с трясък половин миля дървета и най-накрая избухна в огнено кълбо, стана съвсем ясно, че това не е било вярно.

Огънят обгърна гората, забушува в нощта и след малко елегантно се самоизгаси. тъй като сега всички нерегистрирани пожари трябва да постъпват така по силата на някакъв закон. Известно време след това тук и там все още избухваха малки огньовете, когато отделни отломки продължаваха кротко да се взривяват. След това и те изгаснаха.

Артър Дент — от чиста скука по време на безкрайните междузвездни полети, беше единственият на борда, който се бе запознал с процедурите за безопасност в случай на непредвидено кацане и поради това се оказа единственият оцелял. Лежеше замаян, натрошен и окървавен в някаква пухкава пластмасова какавида, на която бе написано „Приятен ден“ на повече от три хиляди различни езика.

В раздробения му мозък болезнено къртеше черна тишина. Все пак знаеше, изпълнен с някаква примирена увереност, че ще оцелее, защото все още не беше ходил до Ставромула Бета.

След цяла вечност, изпълнена с болки и мрак, най-накрая долови, че наоколо се движат сенки.

Форд полетя надолу заедно с дъжд счупени стъкла и парчета от столове. Отново не бе премислил нещата докрай и сега се мъчеше да печели време. Бе установил, че в моменти на сериозна криза е много полезно животът да премине като филмова лента пред очите му. Това му даваше възможност да премисли нещата, да види всичко в перспектива, а понякога дори му подсказваше какво да прави в дадената ситуация.

Сега земята се приближаваше към него с тридесет фута в секунда на квадрат, но той реши, че за този проблем ще мисли по-късно. Всичко по реда си.

Ето го, започва: Детството му. Нищо особено, беше си го спомнял и преди. Пред очите му запрелитаха образи. Отегчителни времена на Бетелгиус Бета. Зейфод Бийбълброкс като хлапе. Да, той знаеше всичко това. Щеше му се да има някакво копче за пренавиване в мозъка. Седемнадесетият му рожден ден, когато му подариха първия пешкир. Хайде, хайде.

Премяташе се надолу, а леденият въздух на тази височина бе изпитание за дробовете му. Опитваше се да не вдишва и стъкло.

Ранните пътешествия до други планети. О, Зарк да го вземе, това беше като някакъв скапан кинопреглед-пътепис преди главния филм. Когато постъпи на работа в Пътеводителя! Ах!

Какви дни бяха само! Работеха в една колиба на атола Буенели на Фанала, преди Риктанаркалите и Данкедите да я опустошат. Половин дузина екип, няколко пешкира, няколко много сложни цифрови устройства и най-важното — много мечти. Не. Най-важното — много фаналаски ром. Ако трябваше да бъде абсолютно точен, най-важното беше спирта „Ол Янкс“, едва след това фаналаският ром и не на последно място някои от плажовете на атола, където висяха местните момичета. Но и мечтите бяха важни. Къде ли се бяха дянали?

Всъщност не можеше да си спомни точно какви бяха те, но навремето му се бяха стрували много съществени. В тях определено нямаше място за този огромен небостъргач с офиси, от който падаше сега. Всичко това се случи, когато някои от колегите, с които бе започнал, улегнаха и станаха алчни, докато той и някои други продължаваха да вършат черната работа по обектите и да пътуват на стоп, отдалечавайки се все повече и повече от административния кошмар, в който Пътеводителят безмилостно се бе превърнал, и архитектурното чудовище, в което се бе преместил. Къде тук имаше място за мечти? Спомни си адвокатите. заели повече от половината сграда, оперативните от по-ниските етажи и всички заместник главни редактори заедно със секретарките им, адвокатите на секретарките им, секретарките на адвокатите на секретарките им и най-лошото от всичко — счетоводителите и отдела по маркетинг.

Почти бе решил да се остави да падне до долу. Ще им покаже знака „виктория“.

Сега минаваше покрай седемнадесетия етаж, където бе отделът по маркетинг. Шайка мошеници, спорещи за това какъв да бъде цветът на Пътеводителя и непрекъснато демонстриращи невероятната си

способност да проявяват мъдрост, след като лошото се случи. Ако някой от тях бе решил в момента, да погледне през прозореца, щеше да види как пада и им показва „виктория“ с две ръце.

Шестнадесети етаж. Заместник главните редактори. Копелета! Как можеха да обяснят оръзаната му кореспонденция? Резултатите от петнадесет години изследователска работа на една-единствена планета, които те бяха свели само до две думи: „Почти безобидна.“ И на тях „виктория“!

Петнадесети етаж. „Логистична администрация“, каквото и да означаваше това. Всичките тези типове имаха големи коли. „Ето какво означава“ — мислеше Форд горчиво.

Четиринадесети етаж „Личен състав.“ Подозираше, че именно те са измислили петнадесетгодишното му заточение, докато Пътеводителят се изроди в корпоративния монилит (или по-скоро дуолит — не трябваше да се забравят адвокатите), който беше сега.

Тринадесет етаж. „Изследвания и развитие“.

Чакай малко.

Тринадесети етаж.

Налагаше се да разсъждава доста бързо, тъй като ситуацията беше напрегната.

Изведнъж си спомни асансьора и светлинното табло с етажите, На него нямаше тринадесети етаж. Не беше обърнал особено внимание, защото бе прекарал петнадесет години на планетата Земя, чиито жители имаха суеверен страх от това число и бе влизал в сгради, в които етажите се номерираха без него. Само че тук нямаше причина да става същото.

Прозорците на тринадесетия етаж — забеляза го много добре, докато прелиташе край тях — бяха затъмнени.

Какво ставаше там вътре? Започна да си припомня всичко, което му бе казал Харл. Един нов многоизмерен Пътеводител, разпръснат в безброй много вселени. Тогава това му бе заприличало на безумна безсмислица, сътворена от отдела по маркетинг с помощта на счетоводителите. Но ако идеята беше реалност, щеше да е много по-опасна от това. Истина ли беше? Какво се вършеше зад затъмнените стъкла на недостъпния тринадесети етаж?

Форд почувства, че у него се надига любопитство и едновременно с него — паника. Това бяха единствените надигащи се неща — във всяко друго отношение той падаше, при това много бързо. Наистина беше крайно време да започне да се чуди как да се измъкне от тази ситуация жив.

Погледна надолу. На стотина фута под краката му се разхождаха хора и някои от тях вече надигаха глави в очакване. Разчистваха място за него. Дори временно прекратяваха игрите си.

Не би искал да ги разочарова, но на около два фута под него, не бе забелязал това по-рано, се намираще Колин. Роботът очевидно с радост го придружаваше, в очакване на решението му какво ще прави.

— Колин! — изрева Форд.

Колин не реагира. Форд изтръпна. След което си даде сметка, че не е казал на работа как се казва.

— Ела тук! — изрева пак.

Колин го изчака и се изравни с него. Падането явно много му харесваше и се надяваше да е така и за Форд.

Светът на работа изведнъж потъмня, защото пешкирът отново го обгърна. Изведнъж му стана много, много тежко. Новото предизвикателство го изпълваше с вълнение и радост. Просто не беше сигурен дали ще успее да се справи — това бе всичко.

Пешкирът бе метнат върху Колин, Форд висеше за него, уловен за краищата му. Някои други стопаджии бяха намерили за уместно да променят своите пешкири по доста екзотичен начин, вплитайки в тъканта им странни езотерични инструменти и пособия, и дори компютърна техника. Форд бе пурист. Обичаше нещата да бъдат прости. Носеше обикновен пешкир от обикновен магазин за домашни потреби. Дори сините и розовите му цветя все още си личаха, въпреки множеството му опити да ги избели и заличи. В него бяха вплетени няколко проводника, малка гъвкава пръчка за писане, единият му ъгъл бе напоен с хранителни вещества — така че да може да го смуче при непредвидени

обстоятелства, но иначе си беше напълно нормален пешкир, с който можеш да си избършеш лицето.

Единственото подобрение, което бе направил по съвета на свой приятел, бе да заздрави шевовете по ръбовете.

Сега се бе вкопчил в тях като маниак.

Все още падаха, но вече по-бавно.

— Нагоре, Колин! — крещеше Форд. Нищо.

— Името ти — продължи да крещи той — е Колин. Така че като кажа „Нагоре, Колин“, искам да се издигнеш нагоре, ясно ли е? Нагоре, Колин!

Нищо. Или по-скоро приглушен стон някъде изпод пешкира над главата му. Форд се притесни. Сега се спускаха много бавно, но притеснението му идеше от вида на хората, които се бяха събрали долу. Приятелски настроените, забавляващи се местни жители, се бяха разпръснали и на тяхно място — сякаш от въздуха — се появяваха едри, набити същества с цвят на олово, бичи вратове и ракетохвъргачки. Въздухът — както галактическите пътешественици знаят много добре — обикновено просто гъмжи от многоизмерни сложни струпвания.

— Нагоре! — изрева Форд отново. — Нагоре, Колин! Нагоре!

Колин се напрягаше и стенеше. Сега вече висяха почти неподвижно във въздуха.

— Нагоре.

Онези го чакаха.

— Нагоре, нагоре, нагоре!

Един от оловните типове се готвеше да изстреля ракета по него. Форд не можеше да повярва на очите си. Висеше на пешкира си във въздуха, а някакъв главорез щеше да стреля по него с ракета. Нещата, които можеше да измисли, вече бяха на привършване и започваше сериозно да се тревожи.

При подобни изпитания обикновено разчиташе на съветите на Пътеводителя, колкото и вбесяващи и многословни да бяха, но сега моментът очевидно не бе подходящ, за да бърка в джоба си. А и Пътеводителят вече не му се струваше приятел, а източник на опасност. Та той висеше не другаде, а пред неговите офиси и животът му бе застрашен от типовете, които сега изглежда бяха негови собственици. Какво бе станало с мечтите, които смътно си спомняше, че е хранил на времето, на атола Буенели? Трябваше да оставят нещата такива, каквито са. Трябваше да си останат там. На плажа. С хубавите жени. Да се хранят с риба. Трябваше да се досети, че нещата не отиват на добре още когато започнаха да окачват рояли над басейна с морски чудовища в атриума. Чувстваше се похабен и нещастен. Пръстите му горяха от болка. А глезенът не преставаше да го боли.

„О, благодаря ти, глезен — мислеше той с горчивина. — Благодаря ти, че ме занимаваш с проблемите си във време като това. Предполагам, че би искал да те потопя в приятно топла вода, за да се почувстваш по-добре, нали? Или поне да...“

Хрумна му една идея.

Бронираният тип бе поставил ракетохвъргачката на рамото си. Ракетата по всяка вероятност бе конструирана така, че да улучва всичко, което се изпречи на пътя ѝ и се движи. Форд се помъчи да не се поти, защото чувстваше как пешкирът се изплъзва от ръцете му.

С пръстите на здравия си крак се опита да събуе другата си обувка.

— Изкачи се нагоре, дяволите да те вземат! — мърмореше той безпомощно на Колин, който се напрягаше жизнерадостно, но не беше в състояние да се издигне. Форд успя да освободи петата на обувката си.

Опитваше се да прецени точния момент, но беше безсмислено. Просто трябваше да го направи. Имаше една-единствена възможност и трябваше да я използва. Сега обувката му висеше само на пръстите. Изкълченият му глезен се чувстваше малко по-добре. Е, това поне не е лошо, нали?

Със здравия си крак ритна тока на обувката и тя полетя надолу. Половин секунда по-късно ракетата излетя от дулото на оръжието, засече летящата обувка и се насочи към нея. Улучи я и се взриви с чувство на удовлетворение и задоволство.

Това стана на около петнадесет фута от земята.

Основната част от взривната вълна се оказа насочена надолу. Там, на елегантния градски площад, чиито тераси бяха покрити с големи плочи от лъскав камък, добити в древните алабастрови кариери на Зенталкуабула, където само преди секунда стоеше взводът въоръжени с ракетохвъргачки служители на Инфинидим Ентърпрайзис, сега се виждаше нещо като яма с разхвърляни по дъното ѝ грозни остатъци.

Вълната топъл въздух от експлозията блъсна Форд и Колин и ги запрати към небето. Форд отчаяно се опита да се задържи за пешкира, но не успя. Превъртя се безпомощно, достигна най-високата точка на летежа си спря за миг и започна да пада. Полетя надолу, надолу, надолу, докато изведнъж не се удари в Колин, който все още се издигаше.

Вкопчи се отчаяно в малкия сферичен робот, който рязко се завъртя и полетя с бясна скорост към сградата, мъчейки се възторжено да се овладее и да забави движението си.

Двамата продължиха да се премятат във въздуха още известно време. Светът се завъртя като въртележка около главата на Форд и тогава изведнъж всичко спря.

Замаян осъзна, че е кацнал на един перваз. Пешкирът падна край него, той протегна ръка и го улови.

Колин висеше съвсем близо до главата му. Форд се огледа наоколо. Беше зашеметен, насинен и останал без дъх. Течеше му кръв. Первазът бе широк само един фут и никак не бе безопасно да стои там, тринадесет етажа над земята.

Тринадесет.

Разбра, че е на тринадесетия етаж, защото прозорците бяха затъмнени. Чувстваше се ужасно разстроен. Беше си купил тези обувки на някаква абсурдна цена от един магазин в Ню Йорк и в резултат на това бе написал цяло есе, посветено на радостта да носиш нещо такова. И всичко това бе окастрено, за да остане само: „Почти безобидна.“ По дяволите!

Едната обувка бе загубена. Той отметна глава назад и се вгледа в небето.

Това нямаше да е такава трагедия, ако въпросната планета не бе разрушена. Сега вече нямаше откъде да си купи нов чифт.

Наистина, в безкрайното разширение на вероятностите съществуваха почти неограничен брой копия на планетата Земя, но ако се замислиш, едва ли си струваше да се ровиш в многоизмерното пространство/време само за да си купиш нов чифт хубави обувки.

Въздъхна.

Е, добре. Трябваше да се възползва от положението, доколкото бе възможно. Поне бе останал жив. Засега.

Кацнал на широкия един фут перваз тринадесет етажа над земята, той се замисли дали всичко това си струваше една хубава обувка.

Вторачи се замаяно през затъмненото стъкло. Помещението отзад бе тъмно и тихо като гробница.

Не. Тази мисъл бе нелепа. Бе присъствал на великолепни празненства в гробница.

Долавяше ли някакво движение? Не беше съвсем сигурен. Струваше му се, че вижда някакъв странен пляскащ с крила силует. Може би заради кръвта, стичаща се върху миглите му. Изтри я. Как му се искаше да има някъде своя ферма, да гледа овце! Още веднъж напрегна взор към прозореца, за да се опита да разбере какъв е този силует, но имаше чувството — толкова обичайно за днешната вселена — че гледа някаква оптическа илюзия и че очите му си правят глупашки шегички с него.

Наистина ли вътре имаше птица? Това ли наистина бяха скрили зад затъмнените ракетоустойчиви стъкла на недостъпния тринадесети етаж? Нечий птичарник? Нещо вътре размахваше крила, но то не приличаше толкова на птица, колкото на птицеподобна дупка в пространството.

Затвори очи, което и без това му се искаше да направи. Замисли се как да постъпи. Да скочи? Да се изкачи? Не смяташе, че има начин да влезе вътре. Наистина, ракетоустойчивото стъкло в кабинета на Ванн Харл не би издържало на реална ракетна атака, но пък изстрелът бе произведен от много близо и

при това отвятре — нещо, което инженерите едва ли са имали предвид, когато са го създавали. Което далеч не означаваше, че би могъл да увие юмрука си с пешкира и да го счупи. Но какво от това? Въпреки всичко опита и само го заболя ръката. Добре, че мястото не позволяваше да замахне по-силно, защото можеше да се удари много лошо. Сградата беше укрепена сериозно при пълното ѝ възстановяване след нападението на Фрогстар и по всяка вероятност бе най-тежко бронираната издателска компания в целия бранш, но все пак, мислеше Форд, не можеше нещо, измислено от корпоративен управителен съвет, да няма слабости. Вече бе открил една. Инженерите, създали стъклата, не бяха предвидили ракетни удари отвътре.

Тогава въпросът беше следният: какво не биха очаквали инженерите да направи човек, застанал на перваза отвън.

Преди да намери отговора, Форд доста поизмъчи мозъка си.

Най-напред изобщо не биха очаквали той да попадне там. Само пълен идиот би кацнал на перваза като него, така че вече водеше с едно на нула. Една често срещана грешка, която се допуска при конструирането на абсолютно глупакоустойчива апаратура, е подценяването на изобретателността на пълните глупаци.

Форд извади новата си кредитна карта, мушна я в процепа между прозореца и рамката и направи нещо, с което една ракета не би се справила — раздвижи картата нагоре-надолу. Намери езичето на ключалката и го натисна. Отвори леко прозореца и едва не падна долу от смях, без да спира да благодари при това на Великите вентилационни и телефонни бунтове от SrDt 3453.

Великите вентилационни и телефонни бунтове от SrDt 3453 бяха започнали от горещия въздух. Разбира се, проблемът с горещия въздух трябваше да се решава от вентилацията и тя се справяше сравнително добре, докато някой не измисли климатичните инсталации, които се справяха още по-шумно.

Всичко беше много хубаво и удобно, стига да можеш да издържаш на шума и влагата. И продължи, докато някой друг не изобрети нещо още по-секси и елегантно от климатичната инсталация — то се наричаше „интегрален климатичен контрол“.

Ето това вече беше нещо.

Разликата между новото и обикновената климатична инсталация се състоеше в това, че новото предизвикваше трепет с цената си и се нуждаеше от огромно количество измервателна и регулираща техника, която във всеки момент знаеше далеч по-добре от хората какъв въздух искат да дишат.

Също така означаваше, че обикновените простосмъртни не бива да си играят със сложните калкулации, които системата правеше заради тях, и че прозорците трябваше да са запечатани и да не могат да се отварят. Това е истината.

Докато системата „Дъх-о-шик“ все още се инсталираше, някои от работещите в сградите провеждаха с монтьорите разговори като този:

— А какво ще стане, ако искаме да отворим прозореца?

— С „Дъх-о-шик“ няма да искате да отваряте прозореца.

— Да, но ако все пак ни се прииска да го отворим за малко?

— Няма да ви се прииска нито за миг. Новата система „Дъх-о-шик“ ще се погрижи за това.

— Хъм.

— Ще разберете какво е „Дъх-о-шик“.

— Добре, но ако все пак „Дъх-о-шик“ се повреди или се случи нещо нередно?

— А, това ли? Едно от най-ценните качества на „Дъх-о-шик“ е, че никога не може да се повреди.

Няма да имате подобни проблеми. Приятно дишане и приятен ден.

(Именно поради Великите вентилационни и телефонни бунтове на SrDt 3454 бе въведено изискването всички механични, електрически, квантовомеханични, хидравлични, дори вятърни, парни и с вътрешно горене устройства да имат монтиран някъде по себе си един текст. Независимо колко малко е устройството, конструкторите бяха длъжни да намерят място за текста, защото той беше предназначен по-скоро за тях, а не за потребителя.

Текстът беше следният:

„Основната разлика между нещо, което може да се развали, и нещо, което не може да се развали, се състои в това, че ако нещото, което не може да се развали, се развали, обикновено се оказва, че до него е невъзможно да се достигне и не може да се поправи.“)

И така, нахлуването на големи маси горещ въздух започна да съвпада все по-често със сериозните повреди на системите „Дъх-о-шик“. Като начало това предизвика само няколко кипвания на отделни индивиди и няколко смъртни случая от асфиксия.

Истинският ужас се разрази в деня, когато се случиха три неща едновременно. Първото нещо беше, че корпорацията „Дъх-о-шик“ публикува изявление, според което произвежданата от нея апаратура функционира най-добре при умерен климат.

Второто събитие беше излизането на системата от строя в един особено горещ и влажен ден, което доведе до извеждането на стотици служители на улицата, където те се срещнаха с третото събитие — вилнееща тълпа телефонисти, на които до такава степен бе писнало да казват на всеки вдигнал слушалката идиот, „Благодаря ви, че използвахте услугите на В8&8“, че бяха излезли на улицата с консервни кутии, мегафони и карабини.

В последвалите дни на кръвопролития всички прозорци наоколо, независимо дали ракетоустойчиви или не, бяха изпочупени, най-често с викове: „Затвори телефона, задник такъв! Не ни интересува откъде се обаждаш и кой вътрешен търсиш! Иди и си заври фойерверки отзад! Йеха-а-а-а! Хо, хо, хо! Ау-у-у-у! Кряк!“ и други животински звуци, които не бяха имали възможност да употребяват в ежедневната си работа.

В резултат на това на всички телефонисти бе гарантирано конституционното право да използват израза: „Използвай В8&8 и пукни!“ поне веднъж на час, когато вдигат телефона. Бе въведено и изискването всички служебни сгради да имат отварящи се прозорци, та дори и не изцяло.

Един друг неочакван резултат беше рязкото спадане на броя на самоубийствата. Всички подложени на стрес напредващи в кариерата си служители, които в тъмните дни на „Дъх-о-шик“ трябваше да скачат под колелата на влака или да се ръгат с ножове, сега можеха да отворят прозореца и да скочат, когато си поискат. Много често обаче, докато се оглеждаха наоколо, за да съберат мислите си, те най-неочаквано откриваха, че са имали нужда единствено от глътка свеж въздух и поглед в перспектива, а понякога и от ферма, в която да отглеждат няколко овце.

Един друг неочакван резултат беше, че Форд Префект, кацнал на перваза на тринадесетия етаж, въоръжен единствено с пешкир и кредитна карта, успя да отвори ракетоустойчивия прозорец и да се спаси. Той изчака Колин да влезе, затвори прозореца и потърси с поглед птицеподобното нещо.

Ето какво разбра за прозорците — тъй като бяха приспособени да се отворят след като веднъж бяха конструирани да не се отварят, бяха много по-ненадеждни, отколкото биха били, ако бе станало обратното.

„Ей, колко чудно нещо е животът!“ — мислеше си Форд, когато изведнъж си даде сметка, че стаята, в която се намираше, никак не бе интересна.

Закова се изненадан намясто.

Къде беше странният силует с размахани крила? Имаше ли изобщо нещо, което си струваше цялата тази дандания? Цялата тази секретност около това помещение и не по-малко удивителната поредица събития, в следствие на които се намираше в него?

Стаята, както и всички останали в сградата, беше решена в ужасяващо изискания сив цвят. На стената имаше няколко графики и картини. Те не му говореха нищо, но след малко попадна на нещо, което явно бе пародия на плакат.

Видя нещо, наподобяващо птица-емблема и надпис: „Пътеводителят на галактическия стопаджия, МК II — единственото, най-изумителното нещо на всички времена. Очаквайте го скоро в някое близко до вас измерение.“ Никаква друга информация.

Форд се огледа отново. След това вниманието му постепенно се насочи към Колин — абсурдно щастливия робот, — който се бе мушнал в един от ъглите на тавана и издаваше нечленоразделни звуци.

Странно, но имаше вид на уплашен.

„Чудна работа“ — помисли си Форд и се огледа, за да види кое е предизвикало тази реакция. Тогава забеляза нещо, поставено върху една работна маса, което не бе забелязал досега.

Беше черно и кръгло, с размер на средно голяма чиния. Горният и долният му край бяха леко изпъкнали, така че наподобяваше диск за хвърляне.

Повърхностите бяха идеално полирани и хомогенни, без нищо забележително по тях.

Не правеше каквото и да било.

Тогава Форд забеляза, че отгоре бе написано нещо. Странно. Само преди миг надписът го нямаше, а сега изведнъж се бе появил. Между двете състояния не бе забелязал никакъв преход.

С малки, тревожни букви бе изписано:

Паникьосай се.

Преди миг по повърхността на диска нямаше никакви пукнатини, а сега имаше много. Ставаха все по-големи.

„Паникьосай се“ — казваше пътеводителят МК II. Форд започваше да прави, каквото му бе казано. Току-що си бе спомнил защо съществата с цвят на олово му се бяха сторили познати. Цветът им беше сив като на корпорацията, но във всяко друго отношение приличаха на вогони.

Космическият кораб се приземи тихо в края на голямата просека, на стотина метра от селото.

Пристигна внезапно и неочаквано, без никаква суматоха. В един миг беше най-нормален късен следобед в ранната есен — листата тъкмо бяха започнали да се оцветяват в червено и златисто, реката отново се надигаше от дъждовете в планините на север, перушината на птиците пика започваше да надебелява в очакване на зимните студове. Съвършено нормалните животни всеки момент щяха да запрепускат с грохот през равнината, старият Трашбарг започваше да си мърмори сам, клатушкайки се из селото, което означаваше, че вече репетира и доукрасява историите за миналата година, които щеше да разказва през зимата. Тогава хората щяха да бъдат принудени да седят край огъня, да го слушат и тихичко да недоволстват, защото не ги помнят точно такива — а в следващия вече имаше космически кораб, блестящ под лъчите на есенното слънце.

Пожужа малко и притихна.

Не беше голям. Ако селяните разбираха нещо от космически кораби, веднага щяха да познаят, че този е незначителен, четириместен „Хрунди“ с всички екстри, освен Разширения бектоиден стабилисис, по който си падаха само свръхпридирчивите. С Разширения бектоиден стабилисис не може да се направи хубав рязък завой около тристранните временни оси. Наистина безопасността е малко по-добра, но пък боравенето с него е затруднено.

Разбира се, селяните не знаеха тези неща. Повечето от тях, тук на далечната планета Ламуела, изобщо не бяха виждали космически кораб — поне не цял — и така, както блестеше на ярките слънчеви лъчи, бе най-невероятното нещо, с което се сблъскваха след деня, в който Кирп улови риба с по една глава в двата края.

Всички притихнаха. Само миг преди това три дузини хора се разхождаха насам-натам, приказваха, цепеха дърва, носеха вода, дразнеха птиците пика или съвсем добронамерено се опитваха да стоят настрана от стария Трашбарг, а сега всякакви дейности замряха и изумените погледи на всички се насочиха към странния обект.

Не съвсем на всички. Птиците пика общо взето се изненадваха от съвършено различни неща. Съвсем нормален лист на дърво, паднал неочаквано върху някой камък, можеше да ги доведе до трескава възбуда и объркване, всяка сутрин изгревът ги сбарваше напълно неподготвени, но пристигането на чужд космически кораб просто не можеше да ангажира вниманието им. Те продължаваха да кълват семенца от земята и да издават типичните си звуци — „кар“, „рит“ и хук". Реката продължаваше да тече с тих роман.

Също така не се промени и пеенето, долитащо от последната колиба вляво.

Изведнъж, с леко прещракване, вратата на кораба се отвори навън и надолу. В продължение на минута-две след това не се случи нищо — чуваше се само пеенето от последната колиба вляво.

Някои от селяните, особено момчетата, започнаха предпазливо да пристъпват напред, за да могат да виждат по-добре. Старият Трашбарг се опита да ги прогони назад. Той не обичаше да се случват именно такива неща. Не беше предсказал идването на кораба, не бе дори и намекнал за такова нещо и въпреки че все някак щеше да успее да вмъкне случката в своята история, цялата работа му идваше доста нанаягорно.

Той закрачи напред, разбута момчетата и вдигна нагоре дребния си възлест жезъл. Косите топли лъчи на есенното слънце го осветяваха приятно. Канеше се да приветства тези богове, които и да бяха те, сякаш ги е очаквал през цялото време.

Все още не се бе случило нищо.

След миг стана ясно, че в кораба се води някакъв спор. Времето минаваше и ръцете на стария Трашбарг започнаха да отмаляват.

Внезапно вратата отново се затвори.

Това улесни нещата за Трашбарг. Пришълците бяха демони и той ги бе пропъдил. Не беше предсказал появата им, защото благоразумието и скромността не позволяваха. Почти веднага от другата страна на кораба се отвори нова врата и най-накрая отвътре излязоха две фигури, които все още спореха, без да обръщат внимание на нищо наоколо, дори и на стария Трашбарг, когото дори не бяха забелязали от мястото, на което се намираха.

Старецът задъвка гневно брадата си.

Да продължава да стои с вдигнати ръце? Да коленичи с наведена глава и с насочен към пришълците жезъл? Да падне назад, сякаш обладан от някаква титанична вътрешна борба?

А може би просто да отиде в гората и да преживее една година, качен на някое дърво, без да говори с никого?

Реша чисто и просто да свали ръце, сякаш е постигнал целта си. Наистина го боляха, така че нямаше голям избор. Направи тайния знак, който току-що бе измислил, и пристъпи три крачки и половина назад, за да може поне да разгледа пришълците по-добре, преди да реши какво да прави по-нататък.

По-високата фигура беше на много красива жена, облечена с меки изпомачкани дрехи. Старият Трашбарг не знаеше това, но бяха направени от „Римплон“ — нов синтетичен материал, страхотен за космически пътешествия, защото изглеждаше най-добре, когато е измачкан и мокър от пот.

По-ниската фигура беше на момиче. То беше намусено и смутено. Дрехите му изглеждаха най-зле, бяха изпомачкани и мокри от пот и беше повече от ясно, че то си дава сметка за това.

Всички погледи, освен тези на птиците пика, които наблюдаваха свои собствени неща, бяха насочени към тях.

Жената се огледа. Имаше вид на човек, който търси нещо конкретно, но не знае къде точно да го намери. Тя плъзна поглед по любопитните лица на събралите се наоколо селяни, но явно не откри, каквото искаше.

Трашбарг нямаше представа как да постъпи при това положение и реши да прибегне до заклинания. Той отметна глава назад и започна да вие, но още в същия миг го прекъсна нов изблик на пеене откъм колибата на Сандвичаря — последната вляво. Жената вдигна рязко поглед натам и постепенно на лицето ѝ заигра усмивка. Без дори да погледне стария Трашбарг, се запъти към нея.

Малко хора намират време да навлязат в дълбините на изкуството да правиш сандвичи. Не е трудна работа, но пък възможностите да постигнеш удовлетворение са много и дълбоки — правилно да подбереш хляба, например. В продължение на месеци Сандвичаря ежедневно се бе консултирал с Грарп, пекаря, и в края на краищата двамата бяха разработили самун точно с нужната консистенция — достатъчно твърд, за да може да се реже на тънки филийки, без обаче да се загуби лекотата, свежестта и

онзи фин аромат, който най-добре подхожда на вкуса на печеното месо на Съвършено нормалните животни. Освен това можеше да се усъвършенства геометрията на филийката — да се установи точното съотношение между дължината, широчината и дебелината ѝ, което да придава нужното усещане за обем и тежест на готовия сандвич. Лекотата и тук бе ценно качество, но освен нея от значение бяха твърдостта, щедростта и предчувствието за сочността и вкуса, което е неотделима част от истинското дълбоко изживяване на сандвича.

Необходимите инструменти, разбира се, също бяха от основна важност и Сандвичаря бе прекарал много дни, когато не бе зает с пекаря във фурната му, в разговори със Стриндър — производителя на инструменти — в неговата ковачница, където претегляха и балансираха ножове, нагряваха ги в пещта и ги охлаждаха наново. Гъвкавостта, здравината, остротата, дължината и балансът бяха дискутирани с ентузиазъм, развиваха се нови теории, правеха се експерименти и подобрения. Много вечери-наред Сандвичаря и Производителя на инструменти, можеха да бъдат забелязани заедно на фона на залязващото слънце да изпробват нож след нож, да сравняват тежестта на един с баланса на друг, гъвкавостта на трети с направата на дръжката на четвърти.

Бяха нужни всичко на всичко три ножа. Първият беше за отрязването на филийката — твърдо, авторитетно острие, налагащо ясно и категорично волята си на хляба. След това идваше ножът за мазане на маслото, който беше малък и гъвкав, но с жилав гръбнак. По-ранните варианти бяха прекалено меки, но сега вече бе открито точното съотношение между еластичност и здравина, с което се постигаше максимална загладеност и изящност на намазката.

Пръв сред ножовете, разбира се, бе ножът за месо. За него не бе достатъчно само да налага волята си на средата, през която се движи, както при ножа за хляб — той трябваше да работи с нея, да се води по жилките, да постига изящни, изтънчени резени, които да се отделят елегантно от основното парче месо. След това с ловко движение на китката Сандвичаря хвърляше резена върху долната филийка с изящни пропорции, отрязваше стърчащите краища с четири умели движения на ножа и най-накрая изпълняваше вълшебството, което децата от селото често наблюдаваха като омагьосани — подреждаше гарнитурата върху месото като някаква съвършена мозайка. Количеството и видът ѝ бяха различни за всеки сандвич, но Сандвичаря неизменно я подреждаше съвършено. След това слагаше втори пласт месо и гарнитура, с което завършваше основния акт на сътворението.

После подаваше създаденото на своя помощник, който добавяше няколко парченца новокраставица и меганоз, капваше от специалния сос, полагаше горната филийка хляб и нарязваше сандвича с по-обикновен нож. Тези операции също изискваха умения, но не чак толкова съвършени, така че можеше да ги изпълнява и отдаденият на професията си помощник, който един ден, след като Сандвичаря окончателно изоставеше инструментите си, щеше да поеме работата от него. Помощникът, Дримпъл, се бе превърнал в обект на завист в селото. Някои от жителите му цепеха дърва, други се задоволяваха да носят вода, но всички смятаха професията на Сандвичаря за нещо, изпратено от небесата.

И Сандвичаря пееше, докато работеше.

Вече изразходваше и последните запаси от миналогодишното осолено месо. Сега то не бе така добро, както в началото, но все още съхраняваше в себе си богатия аромат на месо от Съвършено нормално животно, което притежаваше ненадминати качества, поне в сравнение с досегашния му опит. Очакваше се следващата седмица Съвършено нормалните животни да се появят отново и цялото село щеше трескаво да се залови за работа — трябваше да се убият шест-седем дузини от хилядите, които преминаваха с грохот по пътя на ежегодната си миграция. След това трябваше да се одерат, почистят и осолят, така че запасите да стигнат чак до пролетта, когато животните щяха да тръгнат по обратния път.

Най-хубавите късове месо щяха да се опекаат веднага за празника на Пролетното преминаване. Веселието продължаваше три дни. Имаше песни и танци, а старият Трашбарг разказваше истории за лова, които бе съчинил в колибата си, докато останалите ловуваха.

И тогава най-доброто месо от празника се даваше на Сандвичаря, който влагаше в него усвоените от самите богове свои умения и създаваше Сандвичите на Третия сезон, които цялото село

щеше да опита, преди да започне още от следващия ден да се готви за негодите на зимата.

Днес Сандвичаря правеше обикновени сандвичи, които бяха толкова вкусни и приготвени с такава любов, че едва ли би могло да се нарекат „обикновени“. Помощникът му отсъстваше, така че той правеше всичко сам, което го правеше истински щастлив. Всъщност всичко го правеше щастлив.

Продължаваше да реже и пее. Наместваше ловко парченцата месо върху филийките, поставяше гарнитура, подреждаше я в изящна мозайка. Малко салатата, малко сос, втората филийка, още един сандвич, още един куплет от „Жълтата подводница“.

— Здравей, Артър.

Сандвичаря едва не си отрязва палеца.

Селяните проследиха с угрижени погледи жената, която смело влезе в колибата на Сандвичаря, изпратен им от Всемогъщия Боб в огнена колесница. Тъй бе казал старият Трашбарг, а той бе авторитет по подобни въпроси. Поне така твърдеше, а той беше авторитет по... и така нататък. Едва ли имаше смисъл да се спори.

Някои от селяните се питаха защо Всемогъщият Боб им е изпратил своя единствен и предан Сандвичар в огнена колесница вместо в някоя, която би се приземила мирно и тихо, без да опожари половината гора, без да я напълни с духове и без да нарани доста лошо самия Сандвичар. Старият Трашбарг бе обяснил, че такава е неведомата воля на Всемогъщия. Когато го попитаха какво значи „неведом“, той им каза да видят в речника.

Беше трудно, защото единственият речник в селото бе собственост на стария Трашбарг, а той не искаше да им го даде. Попитаха го защо, а той обясни, че не е тяхна работа да знаят волята на Всемогъщия Боб, а на повторния въпрос „защо“ отговори, че защото той е решил така. Както и да е, някой се бе вмъкнал в колибата му тайно и бе видял, че „неведом“ означава „тайнствен“, „загадъчен“, „скрит“, „неизвестен“, „непознат“, „незнаен“, за който не бива да се говори. Това реши проблема.

Поне се бяха сдобили със сандвичите. Тогава Трашбарг им бе казал, че Всемогъщият Боб е наредил той да ги опита пръв. Съселяните му го попитаха кога точно е станало това, а той им отговори, че вчера, когато не са гледали, „Вярвайте — каза им старецът — или горете в пъкъла.“

Оставиха го да опита сандвичите пръв. Това беше най-простото решение.

А сега тази жена се бе взела буквално от небитието и бе влязла направо в колибата на Сандвичаря. Очевидно славата му се бе разпространила надалеч, макар че бе трудно да си представят къде точно, след като старият Трашбарг твърдеше, че няма никакво „другаде“. Както и да е. Вероятно се бе взела от някакво неведомо място, а сега беше в колибата на Сандвичаря. Коя беше тя? Кое беше момичето, което висеше намръщено пред входа и подритваше камъчетата — вид, който ясно даваше да се разбере, че не иска да е там? Струваше им се странно, че някой може да долети от неведомо място с колесница, много по-усъвършенствана от тази на Сандвичаря, без да иска да го прави.

Всички се обърнаха към Трашбарг, но той бе коленичил с насочен към небето взор и не желаше да срещне погледа на когото и да било, преди да измисли нещо.

— Трилиън! — възкликна Сандвичаря, смучейки кървящия си палец, — Какво?... Кой?... Кога?... Къде?...

— Точно тези въпроси смятах да ти задам — отвърна Трилиън и огледа колибата на Артър. Кухненските му инструменти бяха добре подредени. Имаше няколко груби шкафа и лавици, в ъгъла се мъдреше легло. На задната стена се виждаше още една врата, но Трилиън не виждаше какво има зад нея, защото бе затворена.

— Хубаво е тук — каза тя, но с въпросителна нотка в гласа, защото не можеше да разбере каква точно е играта.

— Много хубаво — съгласи се Артър. — Просто прекрасно. Никога не съм се чувствал по-добре. Тук съм щастлив. Хората ме харесват, аз им правя сандвичи и... всъщност това е всичко. Те ме харесват, а аз им правя сандвичи.

— Звучи...

— Идилично — прекъсна я Артър твърдо. — И това е така. Наистина. Не мисля, че ще ти

допадне особено, но за мен е най-доброто. Слушай, седни и се чувствай като у дома си. Какво мога да ти предложа... Сандвич?

Трилиън взе един сандвич и го разгледа. Помириса го внимателно.

— Опитай го. Вкусен е — каза Артър. Трилиън гризна най-напред мъничко, после отхапа както трябва и задъвка замислено.

— Добър е — кимна след малко тя и пак го заразглежда.

— Това е трудът на моя живот — обясни Артър, опитвайки се да звучи гордо, без да прилича на пълен идиот. Донякъде бе обикнал да го боготворят и сега се налагаше да пренастрои ума си.

— Какво е месото? — попита Трилиън.

— А, да. Месото е от Съвършено нормално животно.

— Какво?

— Съвършено нормално животно. Прилича малко на крава... По-скоро на бик. Или на бизон. Голямо, нападателно.

— И какво толкова необикновено има в това животно?

— Нищо. То е съвършено нормално.

— Аха.

— Странно е мястото, откъдето се взема.

Трилиън се намръщи и престана да дъвче.

— И откъде се взема? — попита тя с пълна уста. Нямахше намерение да преглътне, докато не чуе отговора.

— Проблемът не е само в това, откъде се взема, но и в това, къде отива. Не, не се притеснявай. Можеш да преглътнеш. Няма нищо опасно. Изял съм тонове такова месо. Великолепно е. Много сочно. Крехко. Леко сладникав, траен, тъмен аромат.

Трилиън все още не преглъщаше.

— Откъде — попита тя — се вземат и къде отиват тези животни?

— Идват от една точка малко на изток от планините Хондо. Това са големите планини зад нас, трябва да си ги видяла при кацането. След което с хиляди се устремяват през равнината Анхондо и... Ами това е всичко. Оттам идват. Там отиват.

Трилиън се намръщи. Имаше нещо, което не ѝ бе съвсем ясно.

— Може би не се изразих много ясно — обади се Артър. — Когато казах, че идват от една точка източно от планините Хондо, имам предвид, че най-неочаквано се появяват на това място. После преминават през равнината Анхондо и изчезват. Имаме около шест дни, за да уловим колкото се може повече. След това изчезват до пролетта, когато преминават по обратния път.

Трилиън преглътна неохотно. Ако не го бе направила, трябваше да го изплюе, а беше много вкусно.

— Разбирам — каза тя, след като се увери, че не изпитва никакви странични ефекти. — А защо се наричат Съвършено нормални животни?

— Струва ми се, защото в противен случай хората биха си помислили, че са малко странни. Старият Трашбарг ги е нарекъл така. Той казва, че идват, откъдето идват, и отиват, където отиват, че това е волята на Боб и толкова по въпроса.

— Волята на кого?

— Не питай.

— Е, изглеждаш добре на това място.

— Ти изглеждаш добре. Аз се чувствам добре.

— И аз се чувствам добре. Много добре.

— Това е добре.

— Да.

— Добре.

— Добре.

— Хубаво е, че се отби.

— Благодаря.

— Е — каза Артър, оглеждайки се неуверено. Изненадваше го колко е трудно да намериш какво да кажеш на някого, когото не си виждал толкова много време.

— Предполагам, че се чудиш как те открих.

— Да! — отвърна той. — Точно това се чудех! Как ме откри наистина?

— Ами както знаеш или може би не знаеш, в момента работя в една от големите информационни мрежи на Суб Ета и...

— Знаех го — припомни си изведнъж Артър. — Да, справяш се много добре. Страхотно! Вълнуващо! Отлично. Трябва да е много забавно.

— Изтощително е.

— Да, при всичкото това тичане наоколо би трябвало да е така.

— На практика имаме неограничен достъп до всякаква информация. Открих името ти в списъка на пътниците от катастрофирания кораб.

Артър бе изумен.

— Искаш да кажеш, че са знаели за катастрофата?

— Разбира се. Не може цял космически лайнер да изчезне без никой да забележи това.

— Искаш да кажеш, че са знаели къде се е случило? И че съм оцелял?

— Да.

— Но никой не се опита да ни потърси или да изпрати помощ! Не последва абсолютно нищо!

— Това и трябва да се очаква. С тези объркани застраховки... Предпочитат да потулят всичко. Все едно, че не се е случило. Застрахователните компании сега са много напласени. Знаеш ли, че отново въведоха смъртното наказание за директорите им?

— Така ли? — учуди се Артър. — И за какво престъпление?

Трилийн се намръщи.

— Как така за престъпление?

— Разбирам.

Тя се вгледа продължително в него и най-накрая отрони с променен глас:

— Време е да поемеш своята отговорност, Артър.

Артър се опита да схване забележката ѝ. Беше разбрал, че обикновено му трябват няколко секунди, докато разбере накъде бият събеседниците му, така че ги остави да минат, без да се притеснява. Напоследък животът му се струваше толкова спокоен и приятен, че винаги имаше време, за да изчака нещо да му се изясни. Той изчака. Въпреки всичко не успя съвсем да разбере какво има предвид, така че се видя принуден да я попита.

Трилийн му се усмихна хладно и отвори вратата на колибата.

— Наслуки! — извика тя. — Ела. Ела да се запознаеш с баща си.

Когато Пътеводителят отново се превърна в гладък, тъмен диск, Форд разбра някои доста тревожни неща. Или поне се опита да ги разбере, но бяха твърде тревожни, за да се справи наведнъж. Главата му бучеше, глезенът го болеше и въпреки че не искаше да изглежда прекалено мекушав заради всичко това, досега бе имал твърде много време да се убеди, че най-добре схваща логиката на многоизмерното пространство във ваната. Трябваше му време, за да обмисли нещата. Време, питие във висока чаша и някаква гъста, приятна пяна.

Трябваше да се измъкне оттук. Трябваше да измъкне и Пътеводителя. Не мислеше, че ще се справи.

Огледа се с безумен поглед.

Мисли, мисли, мисли! Трябваше му някакво просто и очевидно решение. Ако злокобното му, спотайващо се подозрение, че си има работа със злокобни, спотайващи се вогони бе вярно, Толкова по-

очевидно и просто трябваше да е решението.

Изведнъж се сети какво му трябва.

Нямаше да се опитва да победи системата, щеше да я използва. Страшното на вогоните бе безумната им решимост да направят безумното нещо, което са решили да направят. Нямаше никакъв смисъл да се позоваваш на разума им, защото такъв те нямаха. Но ако запазиш самообладание, не е изключено да успееш да се възползваш от тъпата упоритост, с която държаха да бъдат тъпи и упорити. Не само че лявата им ръка много често не знаеше какво прави дясната — представата и на самата дясна ръка бе доста мъглява.

Смееше ли да изпрати това нещо по пощата, адресирано до самия него?

Смееше ли да го пусне в системата и да остави вогоните да се чудят как да му го доставят, докато в същото време претърсват сградата, за да намерят къде се е скрил?

Да.

Опакова го трескаво. Завърза пакета. Надписа го. Спря се за миг, за да прецени още веднъж правилността на постъпката си, и занесе колета до улея на вътрешната поща.

— Колин — каза той и се обърна към увисналата във въздуха топка. — Ще трябва да те оставя на съдбата ти.

— Толкова съм щастлив — отвърна Колин.

— Опитай се да се спасиш — продължи Форд. — Защото искам да се погрижиш този пакет да напусне сградата безпрепятствено. Вероятно ще те унищожат, когато те открият, и аз няма да съм наблизо, за да ти помогна. За теб всичко това ще е ужасно, много зловещо, Много лошо. Разбираш ли?

— Гукам от удоволствие!

— Върви — нареди Форд.

Колин послушно се спусна по улея и тръгна с поверения му обект. Сега Форд трябваше да се тревожи само за себе си, а това никак не бе малко. От другата страна на вратата, която той предпазливо бе заключил и подпрял с метален шкаф, се чуваше тропот на тежки ботуши.

Безпокоеше се, че всичко е минало толкова гладко, всичко бе застанало на мястото си. През целия ден бе действал с безумно безразсъдство и всичко се бе подредило просто чудесно. Освен обувката му. Беше го яд за нея. Трябваше да уреди тази сметка.

Вратата влетя в помещението с оглушителен трясък. В облака прах и дим той видя как съществата с цвят на олово се втурват към него.

Значи всичко се бе наредило добре, така ли? Всичко беше чудесно, сякаш някакъв необикновен късмет бе застанал на негова страна? Трябваше да помисли още малко за това.

Обзет от изследователска страст, Форд отново се хвърли през прозореца.

Първият месец, докато се опознаят, бе труден. Вторият, когато се опитваха да схванат това, което бяха научили един за друг, бе малко по-лесен.

Третият месец, когато пристигна кутията, се оказа наистина сложен.

В началото му бе трудно дори да обясни какво е месец. За Артър на Ламуела нещата бяха приятно прости. Дните бяха малко по-дълги от двадесет и пет часа, което означаваше най-вече един допълнителен час в леглото всеки ден и, разбира се, да наглася часовника си, което за него беше истинско удоволствие.

Освен това бе доволен от броя на слънцата и луните, които имаше планетата — по едно, за разлика от някои други, които бе посещавал и които имаха най-невероятни бройки от едното и от другото.

Ламуела правеше пълна обиколка на единственото си слънце за триста дни, което не беше лошо, защото годината не се проточваше прекалено. Луната правеше девет обиколки около планетата в годината, което означаваше, че месецът е малко по-дълъг от тридесет дни, а това на свой ред даваше възможност на човек през него да свърши малко повече работа. Планетата не беше просто добра като

Земята — беше по-добра.

Наслуки на свой ред мислеше, че е уловена в непрекъснато повтарящ се кошмар. Изпаднаше в пристъпи на плач и смяташе, че луната ще дойде да я вземе. Показваше се всяка нощ, а на сутринта мястото ѝ заемаше слънцето. Отново и отново!

Трилиън бе предупредила Артър, че Наслуки може да има проблеми с привикването към някакъв по-постоянен начин на живот от този, с който беше свикнала, но той в никакъв случай не бе очаквал, че ще вие срещу луната.

Естествено той не бе очаквал абсолютно нищо такова.

Негова дъщеря?

Негова дъщеря? Та той и Трилиън никога не бяха... Дали? Беше абсолютно убеден, че не би забравил подобно нещо. Ами Зейфод?

— Не е от същия вид, Артър — беше отговорила тя. — Когато реших да имам дете, се подложих на какви ли не генетични тестове и успях да намеря само едно съответствие. Едва по-късно си дадох сметка. Проверих още веднъж и се оказах права. Обикновено не казват такива неща, но аз настоях.

— Да не искаш да кажеш, че си ходила в банка за ДНК? — попита Артър с ококорени очи.

— Да. Но тя не е съвсем случайна, както може би подсказва името ѝ, защото единственият донор от вида хомо сапиенс беше ти. Трябва да отбележа, че си летял доста често.

Артър се бе втренчил в момичето, застанало с отпуснати рамене на вратата.

— Но кога... Преди колко време...?

— Искаш да знаеш на каква възраст е?

— Да.

— На лоша.

— Какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа, че нямам никаква представа.

— Какво?

— Ами според моята представа за времето я родих преди десет години, но очевидно е много по-голяма. Виждаш ли, работата ми е свързана с пътувания напред-назад във времето. Обикновено я водех с мен, но това не винаги можеше да стане. След това започнах да я оставям в специални времеви зони, за да се грижат за нея през деня, но вече е направо невъзможно да се изчисли времето. Оставяш децата сутринта и не знаеш колко големи ще са, когато отидеш да ги вземеш вечерта. Можеш да си се оплакваш докато посинееш, но от това няма никаква полза. Веднъж я оставих на едно такова място само за няколко часа, а когато отидох да я взема, вече бе минала пубертета. Артър, направих всичко, което можах. Сега е твой ред. Налага се да отразявам една война.

Десетте секунди след като Трилиън си отиде бяха най-дългите десет секунди в живота на Артър Дент. Както знаем, времето е относително. Можете да пропътувате цели светлинни години до звездите и обратно и ако го направите със скоростта на светлината, при завръщането си ще бъдете с няколко секунди по-стар, докато вашият брат близък ще е станал на двадесет, тридесет, четиридесет или повече години, в зависимост от разстоянието, което сте изминали.

Това би ви потресло, особено ако преди пътуването си не сте знаели, че имате брат близък. Секундите, през които ви е нямало, за вас няма да са достатъчно време, за да се подготвите за странните, нови семейни взаимоотношения, за които не сте и подозирали.

Тези първи десет секунди не бяха достатъчно време, за да може Артър да преразгледа възгледите за себе си и живота, включвайки в тях цяла нова дъщеря, за чието съществуване дори не бе и подозирал при събуждането си тази сутрин. Дълбоките емоционални семейни отношения не могат да се създадат за десет секунди, с каквато и скорост да пътуваш из пространството, и Артър можеше да се чувства само смутен, безпомощен и втрещен, гледайки момичето, застанало на прага, с впит в земята поглед.

Реши, че няма смисъл да се прави, че съществува някаква надежда.

Отиде при момичето и го прегърна.

— Не те обичам — каза му той. — Съжалявам. Дори не те познавам още. Дай ми няколко

минути.

„Живеем в странни времена. Освен това живеем и на странни места — всеки в своя собствена вселена. Хората, с които населяваме нашите вселени, са сенки от цели други вселени, които се пресичат с нашите. Способността ни да гледаме тази сложна плетеница от безкрайно повтарящи се явления и да казваме неща като: «Здрасти, Ед. Хубав ден. Как е жена ти?» изисква големи умения да филтрираме, които в края на краищата, трябва да създадат всички аспекти на съзнанието ни, за да се предпазят и да не виждат хаоса, в който врят и кипят. Така че оставете детето си на мира. о'кей?“

Извадка от „Практически наръчник на родителя в една раздробена и безумна вселена“.

— Какво е това?

Артър почти се бе отказал. Тоест, нямаше намерение да се отказва. Нямаше абсолютно никакво намерение да се отказва. Не сега. Не и когато и да било. Но ако беше от онези, които се отказват, може би щеше да го направи сега.

Наслуки чувстваше, че е малко да е намусена и раздразнителна, непрекъснато да настоява да отиде да си поиграе в палеозойската ера, да не разбира защо трябва гравитацията непрекъснато да е постоянна и да крещи на слънцето да престане да я преследва, така че реши да използва ножа за месо, за да си изрови камъни, които да хвърля по птиците пика, задето я гледат по този начин.

А Артър дори не знаеше дали на Ламуела е имало палеозойска ера. Според стария Трашбарг планетата била открита напълно готова в корема на гигантска щипалка в два и половина следобед в деня врун.

И въпреки че Артър като изпечен галактически пътешественик с добри оценки по физика и география имаше основания сериозно да се съмнява в това, да се спори със стария Трашбарг, както винаги, беше безпредметно.

Той въздъхна, стиснал в ръка назъбения изкривен нож. Щеше да я заобича, дори и това да причинеше смъртта му — или нейната, или на двамата. Не беше лесно да си баща. Знаеше, че никой никога не е твърдял обратното, но това имаше малко значение, защото сам той никога не бе искал да става такъв.

Полагаше максимално старание. Всеки момент, когато можеше да се откопчи от правенето на сандвичи, прекарваше с Наслуки — говореше ѝ, разхождаше се с нея, седяха заедно на хълма и гледаха как слънцето залязва над долината, в която бе сгушено селото, опитваше се да научи повече неща за живота ѝ, да ѝ обясни своя. Не беше проста работа. Общото между тях, освен че имаха почти еднакви гени, бе с размера на грахово зърно. Или по-скоро с размерите на Трилиън, а за нея мненията им се различаваха значително.

— Какво е това?

Изведнъж си даде сметка, че му говори, а той не: бе забелязал, или по-скоро не бе познал гласа ѝ.

Вместо обикновения кисел и троснат тон, с който се обръщаше към него, сега му бе задала най-обикновен въпрос. Артър се огледа изненадано. Тя седеше на един стол в ъгъла на колибата, както обикновено с отпуснати рамене, с прибрани колене и раздалечени ходила, а дългата ѝ черна коса падаше върху лицето. Наслуки гледаше нещо в скута си.

Артър се приближи до нея с известно безпокойство.

Промените в настроението ѝ бяха непредсказуеми, но поне досега се ограничаваха в рамките на лошите разновидности. Потоците горчиви упреци се сменяха без предупреждение от мрачно самосъжаление, а после от дълги периоди на черно отчаяние, прекъсвани от внезапна, необмислена агресивност към неодушевени предмети и настоявания за посещаване на електрически клубове.

На Ламуела не само че нямаше електрически клубове, но нямаше никакви клубове и в интерес на истината, нямаше електричество. Имаше ковачница и пекарна, няколко каруци и кладенец, но с това се изчерпваха технологическите постижения на планетата, а неукротимите гневни изблици на Наслуки

бяха насочени най-вече към непонятната изостаналост на тези хора.

Тя можеше да лови телевизията на Суб Ета с малкия приемник, имплантиран хирургически в китката ѝ, но това ни най-малко не я развеселяваше, защото програмите бяха пълни с новини за безумно вълнуващи неща, които се случваха навсякъде из Галактиката, но не и при нея. Отгоре на всичко често чуваше за майка си, която я бе зарязала на това място, за да отиде да отразява някаква война, която на всичкото отгоре май не се беше и случила или пък не се бе развила както трябва, поради липсата на добро разузнаване. Освен това можеше да гледа множество приключенски предавания за големи, фантастично скъпи космически кораби, които се блъскат един в друг.

Селяните бяха като омагьосани от вълшебните образи, които проблясваха от китката ѝ. Те бяха виждали само една катастрофа на космически кораб и тя бе толкова страшна, жестока и потресаваща, бе причинила толкова много опустошения, огън и смърт, че, съвсем глупашки, никога не им бе минало през ум, че би могло да бъде и забавно.

Старият Трашбарг бе толкова изумен от апарата, че веднага видя Наслуки като посланичка на Боб, но скоро след това реши, че е била изпратена, за да провери вярата му, ако не и търпението му. Беше го разтревожил и броят на катастрофиралите космически кораби, които трябваше да вмъкне в разказите си, ако искаше да задържи вниманието на съселяните си, вместо да хукнат и да зяпат китката на Наслуки през цялото време.

В момента тя не гледаше китката си. Беше изключена. Артър клекна тихо край нея, за да види кое е привлякло вниманието ѝ. Неговият часовник. Беше го свалил преди да отиде да се изкъпе под близкия водопад. Наслуки го бе намерила и се мъчеше да го нагласи.

— Това е най-обикновен часовник — обясни той. — Може да показва времето.

— Знам — отвърна Наслуки. — Само че ти непрекъснато го човъркаш, а той пак не е точен. Дори приблизително.

Тя вдигна нагоре дисплея на китката си, който автоматично показва местното време. Устройството тихомълком се бе заело да измери тукашната гравитация и орбиталната инерция, след това бе забелязало къде се намира слънцето и бе проследило снижението му по небето — Всичко това само за няколко минути след пристигането ѝ. После бързо се бе ориентирало в обстановката, бе научило местните конвенции и се бе настроило както трябва. То непрекъснато постъпваше така и беше много ценно, ако пътуваш много във времето и пространството.

Наслуки се намръщи на часовника на баща си, който не правеше нищо такова.

Артър много го обичаше. Беше по-добър, отколкото сам би могъл да си позволи. Неговият отрупан със злато кръстник му го бе подарил за двадесет и втория му рожден ден, като дотогава бе забравял всичките му рождени дни, а също така и името му. Часовникът показваше деня, датата и фазите на луната. Освен това на задната му страна с едва видими букви бе гравирано: „На Албърт за двадесет и първия му рожден ден“ и погрешна дата.

През последните няколко години часовникът бе преживял значителни сътресения, макар и доста след гаранционния си срок. Артър не смяташе, че в гаранцията се е предвиждала клауза, в която изрично да се изтъква, че часовникът може да бъде точен само в специфичните гравитационно и магнитно полета на Земята, при това ако денят се състои от двадесет и четири часа, планетата не е била взривена и така нататък, Тези предположения бяха толкова основни, че дори и адвокатите не биха се сетили за тях.

За щастие часовникът му можеше да се наглася ръчно и се навиваше сам. Никъде в Галактиката не би могъл да намери нужните, съвсем нормални за Земята батерии, ако работеше с електричество.

— И какви са тези числа? — попита Наслуки.

Артър взе часовника от ръцете ѝ.

— Числата в края показват часовете. В малкото прозорче в края пише THU, което значи вторник. Датата е 14-и, което означава, че е четиринадесетият ден от месец май, както е написано ето тук. А това прозорче с форма на полумесец отгоре показва фазите на луната. С други думи, показва каква част от луната нощем е осветена от слънцето, което пък зависи от взаимното положение на Слънцето, Луната

и... хм, Земята.

— Земята — повтори Наслуки.

— Да.

— Това е мястото, откъдето сте вие с майка ми, нали?

— Да.

Тя взе отново часовника от ръката му и го погледна, очевидно озадачена от нещо. След това го вдигна до ухото си и се вслуша изненадано.

— Какъв е този шум?

— Тиктака механизмът, който движи часовника. Вътре има много зъбни колелца и пружини, които се въртят, за да движат стрелките точно с каквато скорост трябва, за да показват вярно часовете, минутите, дните и така нататък.

Наслуки продължаваше да се взира в часовника.

— Нещо изглежда не ти е ясно — каза след малко Артър. — Какво е то?

— Да — отговори Наслуки. — Защо е изцяло хардуерен?

Артър предложи да се поразходят. Чувстваше, че трябва да поговорят за някои неща, а за първи път Наслуки изглеждаше ако не готова за такова нещо, то поне не кисела и ръмжаша.

От нейна гледна точка всичко това беше много странно. Не че искаше да създава трудности — просто не знаеше какво друго да прави.

Какъв беше този тип? Що за живот искаха от нея да води? Що за свят беше този, на който искаха да го води? И що за вселена беше тази, която възприемаха очите и ушите ѝ? За какво беше тя? Какво искаше от нея?

Бе родена в космически кораб, пътуващ, от някъде за някъде другаде, а когато бе стигнал до това някъде другаде, се бе оказало, че то е само друго някъде, откъдето можеш да отидеш някъде другаде и така нататък.

За нея бе напълно нормално да очаква, че трябва да бъде някъде другаде. За нея чувството, че не се намира там, където трябва, бе нещо съвсем естествено.

После постоянните пътувания във времето само бяха усложнили проблема и тя бе започнала да чувства не само че не е там, където трябва, но и че е там, когато не трябва.

Разбира се, не можеше да си даде сметка, че чувства тези неща, защото никога не бе чувствала нищо друго освен тях, точно както никога не ѝ се бе струвало странно, че където и да отиде, почти винаги се бе налагало да носи специален гравитационен костюм или апарат за дишане. Единствените места, където можеше да се чувства както трябва, бяха световите, които създаваше сама за себе си — виртуалните реалности в електрическите клубове. Никога не ѝ бе минавало през ум, че и в истинската Вселена човек може да намери своето място.

А това включваше и планетата Ламуела, на която я бе изоставила майка ѝ. Също така и тази особа, която я бе дарила с живот срещу възможността да пътува в първа класа. Добре поне, че се бе оказал кротък и дружелюбен човек, защото иначе щеше да си има неприятности. Ама наистина. В джоба си Наслуки носеше специално подострен камък, за да може да ги създава.

Много е опасно да виждаш нещата от нечия друга гледна точка, ако нямаш нужната подготовка.

Седяха на един хълм над долината, който Артър обичаше особено много. Слънцето залязваше.

Единственото нещо, което той не обичаше да вижда, бе съседната долина, където една черна обгоряла бразда в гората бележеше мястото, на което се бе разбил корабът му. А може би именно то го караше да седи на този хълм. Сочната зеленина на Ламуела можеше да се наблюдава от много места, но това тук го привличаше може би с черното петно в далечината, което продължаваше да го изпълва със страх и болка.

Никога не бе ходил там, след като го измъкнаха от останките.

Не искаше.

Не можеше да го понесе.

Всъщност бе решил да се върне още на следващия ден, когато все още бе вцепенен и замаян от

шока. Кракът му беше счупен, а също и няколко ребра, имаше лоши обгаряния, и въпреки всичко настоя селяните да го занесат, което и направиха, макар и неохотно. Не бе успял да се добере до мястото, където земята се бе разтопила от удара, бе помолил да го върнат и се бе отдалечил завинаги от ужаса.

Скоро след това пуснаха слуха, че районът е омагьосан, населен с духове, така че повече никой не се осмели да отиде там. Земята бе пълна с прекрасни, потънали в зеленина долини; нямаше смисъл да се ходи на място, което криеше опасност. Миналото да си стои където е, а настоящето да върви напред, към бъдещето.

Наслуки държеше часовника в ръка и бавно го въртеше. Лъчите на залязващото слънце, които блестяха красиво в множеството драскотини и пукнатини по дебелия стъкло. Тънката като паяжина стрелка на секундарника я захласваше всеки път, когато тя направеше пълен кръг, по-дългата от двете други стрелки се придвижваше точно една чертичка напред, а когато и тя направеше пълен кръг, по-малката се преместваше до следващата цифра.

— Гледаш го повече от час — отбеляза Артър тихо.

— Знам — отвърна Наслуки. — Един час е, когато голямата стрелка направи пълен обиколка, нали?

— Точно така.

— Значи съм го гледала един час и седемнадесет минути.

Наслуки се усмихна, изпълнена с някакво дълбоко, тайнствено задоволство и леко помръдна, така че да се облекне на ръката му. Артър усети, че Въздишката, която се бе събирала в гърдите му от седмици, най-после се освободи. Искеше да прегърне дъщеря си, но знаеше, че още е много рано и тя ще се отдръпне. И все пак нещо ставаше. Нещо у нея се отпускате. Този часовник предизвикваше чувства, които нищо досега не бе успяло да предизвика. Артър не беше сигурен, че разбира какви точно са те, но изпитваше удоволствие и удовлетворение, че най-накрая нещо е успяло да я развълнува.

— Обясни ми го пак — каза Наслуки.

— Няма нищо особено, всъщност — отвърна Артър — Часовниковият механизъм е бил изобретен преди стотици години...

— Земни години.

— Да. Постепенно ставал все по-съвършен и по-сложен. Да се направи е много сложна и деликатна работа. Трябва да е много малък и при това да работи точно, независимо колко го изпускаш и клатиш.

— Но само на една планета?

— Е, да. Там е бил направен, нали разбираш. Никой не е очаквал, че ще бъде занесен другаде и ще трябва да работи при други слънца и луни, и при различни магнитни полета. Всъщност часовникът си работи съвсем добре, само дето не показва, каквото трябва толкова далече от Швейцария.

— От къде?

— Швейцария. Там е направен. Малка планинска страна, отегчително подредена и спретната. Хората, живеещи в нея, всъщност не знаят, че има други светове.

— Да не знаеш такова нещо...

— Е, да.

— Ами тогава те откъде са дошли?

— Те... тоест ние просто сме се появили там. Развили сме се на Земята. От... нещо като тиня или не знам какво.

— Като този часовник.

— Не мисля, че се е развил от тинята.

— Ти не разбираш!

Наслуки изведнъж скочи на крака и се развика.

— Естествено, че не разбираш! Не разбираш мен, не разбираш каквото и да е — изобщо Мразя те, задето си толкова глупав.

И тя хукна надолу по хълма с часовника в ръка, без да спира да крещи, че е глупав и че го мрази. Артър се изправи объркан и стреснат. Хукна след нея по жилавата, израсла на кичури трева. Беше му трудно и изпитваше болка. След счупването кракът му не бе заздравял както трябва. Препъваше се и куцаше мъчително.

Наслуки размахва часовника към него с потъмняло от гняв лице.

— Не разбираш ли, че това нещо си има свое място!? Че там работи нормално? Че е създадено за там?

Тя се обърна и побягна пак. Беше във форма и тичаше бързо. Артър нямаше никакъв шанс да я догони.

Не че не бе очаквал бащинството да е толкова трудно, той не бе очаквал изобщо да стане баща, особено така неочаквано и на чужда планета.

Наслуки се обърна и пак се разкрещя. Поради някаква причина всеки път той също спираше.

— Какво си мислиш, че съм аз? Твоя усъвършенствана версия? А какво си мисли майка ми? Че съм нещо като билет за живота, който не е имала?

— Не знам какво искаш да кажеш с това — отвърна Артър задъхано, с изкривено от болка лице.

— Ти не знаеш какво иска да каже който и да било, с каквото и да било!

— Какво искаш да кажеш?

— Млъкни! Млъкни! Млъкни!

— Кажи ми. Моля те, кажи ми! Какъв е този живот, който не е имала?

— Предпочита да си беше останала на Земята и да не беше тръгвала с онзи малоумник Зейфод! С идеята, че животът и щеше да се нареди по-иначе.

— Но така щеше да умре — Възрази Артър. — Щеше да умре, когато разрушиха земята.

— Това също е различен живот, нали?

— Това е...

— Не е трябвало да ме ражда! Тя ме мрази.

— Не можеш да говориш така! Как е възможно някой... ъ-ъ-ъ, искам да кажа...

— Родила ме е, защото е искала да си намери място. Това е било моя задача! Само че с мен нещата тръгнаха още по-зле! Така че ме заряза и продължи да живее глупавия си живот! Какво е толкова глупаво в живота й? Постигнала е фантастичен успех, нали? То е навсякъде в пространството и времето, по мрежата Суб Ета...

— Глупаво! Глупаво! Глупаво! Глупаво!

Наслуки се обърна и хукна отново. Артър не можеше да я догони и след малко се наложи да приседне, за да премине болката в крака му. С терзанията в ума си изобщо не знаеше какво да прави.

След около час доуцука до селото. Вече се стъмваше. Селяните, които срещаше, го поздравяваха, но във въздуха тегнеше някакво безпокойство и незнание какво да се прави. Бяха видели стария Трашбарг да подръпва брадата си и да поглежда към луната доста често, а това също не бе добър знак.

Артър влезе в колибата си.

Наслуки се бе свила безмълвно край масата.

— Съжалявам — каза тя. — Ужасно съжалявам!

— Няма нищо — отвърна той. — Не е лошо от време навреме човек да поприказва. Толкова неща трябва да научим един за друг, а животът не е... не е като да пиеш чай със сандвичи...

— Толкова съжалявам! — каза Наслуки още веднъж и изхлипа. Артър се приближи до нея и сложи ръка на рамото й. Тя не се отдръпна и не възрази. След това видя за какво съжалява толкова.

В светлото петно от фенера се виждаше часовникът. Наслуки бе успяла да махне задния му капак с острието на ножа за мазане на масло и сега всички колелца и пружинки се търкаляха безпомощно по масата.

— Исках само да видя как работи! Как може всичко да си е на мястото! Толкова съжалявам! Вече не мога да го сглобя! Съжалявам, съжалявам, съжалявам! Не зная какво да направя! Ще го дам на

поправка! Наистина ще го дам!

На следващия ден дойде старият Трашбарг и наговори най-различни неща, свързани с Боб. Опита се да успокои Наслуки, като я прикани да се съсредоточи над неведомата загадка на гигантската щипалка, но тя отговори, че няма никаква щипалка и той си отиде обиден и притихнал, като преди това ѝ каза, че ще бъде захвърлена в безкрайната черна пустош. Наслуки отговори, че и без това там е родена, а на следващия ден пристигна колетът.

Започваха да се случват твърде много неща. Всъщност, когато колетът пристигна, доставен от нещо като робот, издаващ жужащи роботски звуци, който се спусна направо от небето, селото постепенно бе обзето от чувството, че това вече е прекалено.

Самият робот не беше виновен. Той искаше единствено Артър да се разпише, да сложи отпечатъка от палеца си или да даде няколко люспи кожа от тила си. После щеше да си отиде. Висеше във въздуха в очакване, без да е наясно защо е това неприязнено отношение. Междувременно Кирп бе уловил още една риба с глави от двата края, но при по-внимателно вглеждане се бе установило, че всъщност са две риби, зашита една за друга доста несръчно, така че не само не бе успял да събуди предишния интерес, но и бе хвърлил сериозни съмнения върху автентичността на първото чудо. Единствено птиците пика имаха чувството, че всичко е нормално.

Роботът получи подписа на Артър и отлетя. Артър внесе пакета в колибата си, седна и го погледна.

— Хайде да го отворим! — настоя Наслуки, която тази сутрин се чувстваше доста по-весела, защото нещата отново ставаха чудати, но Артър не се съгласи.

— Защо не?

— Не е адресиран до мен.

— Е.

— Не е. Адресиран е до... до Форд Префект, чрез мен.

— Форд Префект? Да не е онзи, който...

— Да — кимна Артър раздражено.

— Слушала съм за него.

— Не се и съмнявам.

— Хайде да го отворим въпреки всичко. Иначе какво ще правим с него?

— Не знам — каза Артър, който наистина не знаеше.

Рано тази сутрин бе занесъл ножовете си на ковача и той бе обещал да види какво може да се направи.

Също така опитаха, както по-рано, да преценят еластичността и баланса им, но радостта си бе отишла. Артър изпитваше тъжното чувство, че дните му като Сандвичар са преброени.

Сведе глава.

Свършено нормалните животни щяха да се появят всеки момент, но той чувстваше, че обикновените празненства, свързани с лова, щяха да са доста потиснати и вяли. Нещо се бе случило тук на Ламуела и Артър изпитваше жестокото терзание, че за това е виновен той.

— Какво мислиш, че има вътре? — настоя Наслуки, оглеждайки пакета от всички страни.

— Не знам — отвърна Артър. — Но е нещо лошо и предизвикващо безпокойство.

— Откъде си толкова сигурен? — попита тя.

— Защото всичко, свързано с Форд Префект, няма как да не е по-лошо и по-смушаващо от всичко, което не е. Вярвай ми.

— Нещо те тревожи, нали?

Артър въздъхна.

— Просто се чувствам малко изнервен — това е, струва ми се — отвърна той.

— Съжалявам — каза Наслуки и отново остави пакета.

Виждаше, че ако го отвори, наистина ще го ядоса. Трябваше да го направи, когато не гледа.

Артър не беше съвсем сигурен кое забеляза най-напред, че липсва. Когато видя, че едното го

няма, умът му веднага се насочи към другото и той в миг осъзна, че и двете са изчезнали и че се е случило нещо безумно лошо, с което ще е много трудно да се справи впоследствие.

Наслуки я нямаше. Както и пакетът. Беше го оставил на рафта, цял ден пред очите на всички. Нещо като проверка на доверието.

Знаеше, че като родител трябва да проявява доверие към детето и да създаде у него чувство за сигурност и увереност. Бе му минала зловещата мисъл, че може би постъпва идиотски, но въпреки това го направи и се убеди, че постъпва идиотски. Човек живее и се учи. Във всеки случай — живее. И изпада в паника.

Изтича навън от колибата. Беше вечер. Смрачаваше се, и скоро щеше да се разрази буря. От Наслуки нямаше и следа. Не я видя никъде. Попита. Никой не знаеше къде е. Попита пак. Пак не знаеха къде е. Хората се прибираха по домовете си, защото бе късно. Надигаше се лек вятър, който вдигаше разни неща във въздуха и ги хвърляше наоколо с опасна небрежност.

Намери стария Трашбарг и го попита. Трашбарг го изгледа с каменно лице и след това вдигна ръка в посоката, която изпълваше Артър с ужас, поради което и с опасението, че е тръгнала точно натам.

Сега вече знаеше най-лошото. Беше отишла на мястото, на което бе сигурна, че той няма да я последва.

Вдигна очи към небето, което беше смръщено, на синкаво-черни ивици, и си помисли, че конниците на Апокалипсиса не биха се чувствали нелепо, ако решат да излязат от подобно небе. Изпълнен с тежки предчувствия, той тръгна по пътеката, която водеше към гората в съседната долина. Опита се да тича и в този момент закапаха първите тежки капки.

Наслуки стигна билото на хълма и погледна надолу, към следващата долина. Изкачването бе по-дълго и по-тежко, отколкото бе предполагала. Притесняваше се, че да тръгне през нощта не е най-добрата идея, но пък баща ѝ през целия ден се навърташе около колибата и се мъчеше да се прави — или пред себе си, или пред нея, — че не пази пакета. Най-накрая му се наложи да отиде до ковачницата на Стриндър, за да поговори за ножовете. Наслуки се възползва от шанса си, грабна пакета и избяга.

Бе повече от ясно, че не би могла да го отвори в колибата или някъде из селото. Баща ѝ щеше да я открие много скоро. Трябваше да отиде някъде, където той няма да я последва.

Можеше да спре там, където бе стигнала. Едва ли щеше да тръгне след нея, но дори и да го направеше, нямаше да успее да я открие нощем в гората, при това в дъжда.

През цялото време, докато се изкачваше, пакетът подскачаше под мишницата ѝ. Беше приятно масивен — кутия, с квадратен капак, широка колкото лакътя ѝ, дълбока колкото дланта ѝ, пристегната в кафява хартия с хитро, новоизмислено самозавързващо се въженце. Когато го клатеше, не се чуваше дрънкане, но пък се усещаше, че тежестта възбуждащо е съсредоточена в центъра. След като беше стигнала чак дотук, тя изпита някакво задоволство, че не спря, а продължи нататък, в онова, което бе почти забранена зона — мястото, където се беше разбил корабът на баща ѝ. Тя не знаеше какво точно означава „населен с духове“, но можеше и да е забавно да научи. Щеше да запази пакета за там.

Само че ставаше все по-тъмно. Все още не бе запалила малкото си електрическо фенерче, защото не искаше лъчът му да издаде къде се намира. Сега вече щеше да се наложи да го използва. И без това възвишението между двете долини щеше да скрива светлината.

Запали фенерчето. Почти в същия миг една светкавица раздра небето над долината, към която се спускаше, и я уплаши значително. Когато тъмнината отново я обгърна, гръмотевицата разтърси земята и Наслуки изведнъж се почувства малка и изоставена. Може би трябваше да спре и да отвори пакета тук? Или беше по-добре да се върне и да излезе отново на другия ден. Но това беше само моментно колебание. Знаеше, че тази вечер няма да се върне, предусещаше, че няма да се върне никога.

Продължи надолу по склона. Дъждът се усилваше. Едрите капки бяха започнали да падат от небето само преди няколко минути, а сега вече се изливаше истински порой и почвата под краката ѝ

ставаше хлъзгава.

Поне я утешаваше мисълта, че не друго, а дъждът свисти и фучи в клоните на дърветата. Пред нея изскачаха и се кокореха всевъзможни сенки. Все едно. Напред и надолу, с малкото фенерче в ръка.

Продължи забързано още десетина или петнадесет минути, мокра до кости и трепереща от студ, и някъде напред забеляза друга светлина. Беше много слаба и Наслуки не бе сигурна дали си я въобразява или не. Угаси фенерчето, за да види по-добре. В далечината напред наистина се долавяше някакво бледо сияние. Не можеше да се разбере какво е то. Запали отново фенерчето и продължи надолу.

Самата гора обаче беше доста странна. Не можеше да каже веднага защо ѝ се струваше странна, но някак си не изглеждаше жизнена и здрава, като гора, очакваща пролетта. Дърветата бяха изкривени във всевъзможни зловещи посоки, а листата им имаха нездрав, попарен вид. На няколко пъти ѝ се стори, че протягат клони към нея, за да я уловят, но това бе само илюзия, предизвикана от лъча на фенерчето ѝ.

Изведнъж от едно дърво нещо падна пред нея. Наслуки отскочи уплашено назад, изпусвайки и пакета, и фенерчето. Бързо извади подострения камък от джоба си и приклезна.

Нещото, паднало от дървото, се движеше. Търкалящото се на земята фенерче бе насочено към него и в светлината му се виждаше гротескна, огромна сянка, която дебнешком приближаваше. В монотонния шум на дъжда долови някакво църкане и драскане. Пропълзя до фенерчето, грабна го и го насочи към съществото.

В същия момент отгоре падна още едно, само на няколко разкрача от нея. Като обезумяла тя насочи лъча към него. Стисна камъка, готова да го запрати.

Всъщност съществата бяха много малки. Сенките им изглеждаха големи поради ъгъла на светлината. Освен че бяха малки, те бяха космати и пухкави. Падна още едно, точно в лъча на фенерчето, така че успя да го разгледа съвсем добре.

Падна ловко и грациозно, както и другите две, и запристъпва към нея.

Наслуки стоеше като закована на мястото си. Все още стискаше камъка, готова да го запрати, но вече беше съвсем сигурна, че съществата са катерички. Или поне приличаха на катерички. Пухкавите, космати, симпатични животинки приближаваха към нея по начин, който никак не ѝ харесваше.

Тя насочи фенерчето към най-близкото от тях. То цвъртеше заплашително, а в малките си предни лапички стискаше малък, изпокъсан, прогизнал вързоп парцал. Наслуки вдигна предупредително камъка, но това никак не впечатли съществото, напредващо към нея с парцал в лапата. Ако бяха някакви зли, ръмжащи и нападателни зверове, щеше да хвърли камъка с всички сили, но не знаеше как да реагира на катерички, които се държат като тези.

Отстъпи назад. Другото животинче направи обходна маневра и се появи вдясно от нея. То стискаше чашка, подобна на жълъд. Третото също не бе престанало да напредва, а в лапите си стискаше някаква мокра хартия.

Наслуки направи още крачка назад, спъна се в някакъв корен и падна по гръб.

Веднага първата катеричка се озова върху корема ѝ и със студена решителност в погледа, продължи да напредва към лицето ѝ, стиснала розовия парцал.

Наслуки се опита да подскочи, но успя да се отдели от земята само на сантиметър. Катеричката на корема ѝ се стресна, което на свой ред стресна нея. Животинчето замръзна, впило малките си нокти през мократа риза в кожата и. След това съвсем бавно, сантиметър по сантиметър, стигна до брадата ѝ и ѝ поднесе парцала.

Наслуки бе като хипнотизирана от странната постъпка и от блясъка в очите на съществото. То пак ѝ предложи парцала и продължи да го прави, без да престава да цвърчи настойчиво, докато тя не го пое. След това се втренчи изпитателно в лицето ѝ. Наслуки не знаеше как да реагира. Дъждът я обливаше, а върху нея имаше катеричка. С парцала избърса малко кал от очите си.

Катеричката изпищя възторжено, грабна отново парцала, скочи на земята, втурна се в тъмнината, покатери се на едно дърво, мушна се в хралупата, отпусна се и запали цигара.

Междувременно Наслуки се мъчеше да се отърве от катеричката с чашката, която бе пълна с дъждовна вода, и от другата с хартията. Успя да седне.

— Не искам! — извика им. — Махайте се!

Животинките отскочиха уплашено назад и пак се втурнаха напред с подаръците си. Наслуки размаха камъка заплашително и извика:

— Махайте се!

Катеричките се заозъртаха объркано. След това едната скочи към нея, остави чашата в скута ѝ и изчезна в тъмнината. Другата продължи да трепери още малко, после остави парчето хартия пред краката ѝ и също изчезна.

Наслуки отново беше сама, но напълно объркана. Изправи се с олюляване, взе пакета и камъка, след което се поколеба и взе и парчето хартия. Беше толкова подгизнало, че трудно можеше да се разбере какво е. Изглежда беше част от бордова рекламна брошура.

Тъкмо се мъчеше да разбере точно какво е, когато от тъмнината изникна някакъв мъж, насочи към нея зловеща цев и я застреля.

Артър шляпаше безпомощно в калта две-три мили по-назад и все още се изкачваше по склона.

Само няколко минути след като тръгна, той се върна, за да вземе лампа. Не електрическа. Единственият електрически уред наоколо беше фенерчето на Наслуки. По-скоро напомняше мъждив газен фенер — надупчен метален контейнер от ковачницата на Стриндер, в който имаше резервоар за рибено масло и плетен фитил от суха трева. Всичко това бе увито в полупрозрачна мембрана, направена от черво на Съвършено нормално животно.

Вече бе угаснала.

Артър започна да я удря и клати без никаква нужда. Много добре знаеше, че няма как да я накара да пламне отново наред пороя, но просто трябваше да направи всичко възможно. Най-накрая неохотно я запрати в тъмнината.

Какво да прави? Беше мокър до кости, дрехите му бяха натезжали и подгизнали, а сега се бе оказал и без лампа.

За миг го обля ослепителна светлина, после ослепителна тъмнина.

Светкавицата поне му помогна да види, че е много близо до билото на склона. Веднъж след като стигнеше до него, щеше... Не, не беше много сигурен. За това щеше да мисли, когато стигнеше там.

Продължи да куцука напред и нагоре.

След няколко минути застана задъхан на върха. Долу в далечината се виждаше някаква слаба светлина. Не знаеше каква е тя, а не му се и мислеше за нея. Нямахме към какво друго да върви, така че се заклатушка уплашен нататък.

Смъртоносният лъч мина право през Наслуки, а след около две секунди същото направи и мъжът, който го изстреля. Повече не ѝ обърна никакво внимание. Беше стрелял по някой, застанал зад нея, и когато тя се обърна, видя, че вече пребърква джобовете му.

След миг картината застина и изчезна. На нейно място се появи два гигантски зъба, очертани на фона на перфектни начервени устни. Отнякъде се появи огромна четка, покрита с пяна, и започна да мие зъбите, които продължаваха да блестят зад завесата от дъжд.

Наслуки премигна два пъти, преди да разбере какво става.

Беше реклама. Мъжът, който я бе застрелял, бе част от холографски филм. Това означаваше, че вече е много близо до мястото, където се бе разбил корабът. Очевидно някои от системите му не можеха да бъдат унищожени толкова лесно.

Следващата половина миля ѝ се видя особено тежка. Не само трябваше да се бори със студа и дъжда, но ѝ с останките на системата за забавления на разбили се кораб. Наоколо непрекъснато

експлодираха реактивни коли, самолети, ракети и осветяваха нощното небе, кръвожадни на вид същества със странни шапки продаваха опасни наркотици през корема ѝ, а някъде в дерето, вляво от нея, хорът и оркестърът на Халиполиската държавна опера изпълняваха финалния марш на звездния гвардеец Анжа Куантин от четвърто действие на Бламуеламумът на Ризгар Уонтски.

След това се оказа застанала край назъбения ръб на един зловещ на вид кратер. Дъното му все още излъчваше топла червена светлина и напомняше карамелизирана дъвка — разтопените останки на голям космически кораб.

Остана загледана в тях доста време, след което тръгна покрай ръба на кратера. Вече не беше много сигурна какво търси, но продължаваше да ходи, оставяйки ужаса в дупката вляво от себе си.

Дъждът започваше да намалява, но все още бе много мокро и тъй като Наслуки не знаеше какво има в пакета — може би нещо деликатно и неустойчиво на влага — реши да потърси някъде сравнително сухо място и да го отвори там.

Насочи лъча на фенерчето си към околните дървета, повечето от които бяха овъглени и изпочупени. Някъде недалеч съзря нещо като скала и реши, че би могла да се подслони зад нея. Навсякъде наоколо се търкаляха останките, разлетели се от кораба, преди окончателно да го погълне огненото кълбо.

След като се отдалечи на известно разстояние от кратера, Наслуки видя парцаливите остатъци от нещо пухкаво и окаляно, висящи на някакви хрусталаци. Предположи и беше права, че това е чувалът, който бе спасил живота на баща ѝ. Тя се приближи, за да го разгледа по-добре, и в този момент видя нещо друго — съвсем близо, потънало в кал.

Вдигна го и го избърса. Беше някакво електронно устройство с размерите на малка книга. Когато го докосна, върху едната му страна се появили големи приветливи букви. Пишеше: „НЕ СЕ ПАНИКЪОСВАЙ!“ Тя разбра какво е това. „Пътеводителят на галактическия стопаджия“, принадлежал на баща ѝ.

Устройството веднага върна самоувереността ѝ. Тя вдигна поглед към буреносното небе и остави дъжда да мие лицето и да пълни устата ѝ.

Поклати глава и забърза към скалата. Когато стигна до нея, почти веднага видя точно това, което ѝ трябваше — вход на пещера. Покатери се дотам и освети вътрешността ѝ с фенерчето си. Беше сухо и безопасно. Влезе, стъпвайки внимателно. Пещерата беше плитка, но просторна. Изтощена и с чувство на облекчение, Наслуки седна на един удобен камък, сложи пакета пред себе си и веднага се залови да го отваря.

В продължение на много време се бяха водили дълги спорове за това, къде се дая така наречената „липсваща материя“ на Вселената. Из цялата Галактика изследователските институти към по-големите университети непрекъснато разработваха все по-сложна и съвършена техника, за да могат да претърсят и най-далечните галактики, центъра и краищата на цялата Вселена, но се бе оказало, че това, което търсят, всъщност се намира в опаковките на оборудването им.

В пакета имаше доста големи количества липсваща материя — малки, бели парченца стиропор, които Наслуки захвърли, за да могат да ги открият бъдещите поколения физици, след като изследванията на сегашните бъдат забравени и загубени.

Изпод парченцата липсваща материя тя извади гладкия черен диск. Сложи го на камъка до себе си и прерови кутията, за да види дали няма още нещо — някакъв наръчник, допълнителни принадлежности или нещо друго. Нямаше. Само черния диск и нищо повече.

Освети го с фенерчето си.

По гладката му повърхност започнаха да се появяват пукнатини. Наслуки се отдръпна нервно, но тогава забеляза, че нещото — каквото и да бе то — просто се разгъва.

Процесът бе удивително красив. Много сложен, но едновременно с това красив и елегантен. Напомняше розова пъпка, която разцъфва само за няколко секунди.

На мястото на гладкия диск се появи птица. Да, там имаше птица.

Наслуки продължаваше да отстъпва назад внимателно, без да я изпуска от поглед.

Донякъде напомняше пика, но беше доста по-малка. Не, всъщност беше по-голяма или, още по-точно, същата на големина, или, още по-точно, поне два пъти по-голяма, само че доста по-розова, докато в същото време бе напълно черна.

Освен това у тази птица имаше нещо много странно, но Наслуки не можа веднага да разбере какво е то.

Както и птиците пика, тя оставяше впечатлението, че вижда нещо, което ти не можеш.

Изведнъж изчезна.

След което, също така неочаквано, всичко стана черно. Наслуки приклепна напрегнато и отново стисна подострения камък в джоба си. После чернотата се отдръпна, сви се на топка и отново стана птица. Тя увисна във въздуха пред лицето ѝ, размахала бавно крила, и се втренчи в лицето ѝ.

— Извинете — каза птицата неочаквано. — Налага се да се калибрирам. Чувате ли ме, когато казвам това?

— Когато казваш какво? — попита Наслуки.

— Добре — кимна птицата. — А чувате ли, когато казвам това? — Сега говореше с доста по-висок глас.

— Да, разбира се, че чувам — отвърна Наслуки.

— А чувате ли ме, когато казвам това? — този път гласът беше гробовно дълбок.

— Да!

Последва пауза.

— Не, очевидно не — каза птицата след няколко секунди, — Ясно. Слуховият ви обхват е между 20 херца и 16 килохерца. Това не би трябвало да ви дразни в такъв случай — добави тя с приятен лек тенор. — Не долавяте ли неприятно стържене на хармоничните в горния регистър? Очевидно не. Много добре. Ще мога да ги използвам за предаване на данни. Колко като мен виждате?

Изведнъж въздухът се изпълни с блъскащи се една в друга птици. Наслуки бе свикнала да прекарва времето си във виртуални реалности, но това тук ѝ се струваше по-странно от всичко, което бе виждала досега. Сякаш цялата геометрия на пространството бе прекроена в птичи форми, без нито един шев.

Наслуки ахна и размахна ръце пред лицето си в пространството с форма на птица.

— Да, очевидно са твърде много — обади се птицата. — А сега?

Тя се превърна в тунел от птици, сякаш се оглеждаше в успоредни огледала и отражението ѝ се умножаваше до безкрайността.

— Какво си ти? — изкрещя Наслуки.

— Ще стигнем до това след минута — отвърна птицата. — Кажете ми колко, моля.

— Ами, виждам нещо като... — Наслуки посочи безпомощно в далечината.

— Разбирам. Все още се простираме до безкрайността, но поне сме в нужната матрица на измеренията. Добре. Не, отговорът е портокал и два лимона.

— Два лимона?

— Ако имам три лимона и три портокала и загубя два портокала и един лимон, колко ще ми останат?

— Какво?

— Добре. Значи смятате, че времето тече в тази посока, нали? Интересно. Все още ли стигам до безкрайността? — попита птицата и се разду насам и натам в пространството. — И сега ли? Колко жълта съм?

Всеки миг променяше по невероятен начин формата и големината си.

— Не мога... — прошепна Наслуки объркано.

— Не е необходимо да отговаряте. Сега вече разбирам какво искате да кажете само като ви гледам. Така. Аз ли съм майка ви? Скала ли съм? Изглеждам ли огромна, приличам ли на мармалад, преплетени ли са жилите ми? Назад ли се движа? — За първи път птицата бе застанала неподвижно на мястото си.

— Не — отговори Наслуки.

— А всъщност се движех. Движех се назад във времето. Хъммм. Е, смятам, че сега вече изяснихме всичко. Ако искате да знаете, мога да ви кажа, че във вашата Вселена вие се движите свободно в три измерения, които наричате „пространство“. В едно четвърто, което наричате „време“, се движите само по права линия и сте неподвижно закрепени в още едно — пето измерение. Това е първият фундамент на вероятността. Оттам нататък нещата са малко объркани, а в измеренията от 13 до 22 стават един куп събития, за които не бихте искали да знаете. Единственото, което трябва да знаете в момента, е, че Вселената е много по-сложна, отколкото може би си мислите, дори и ако за отправна точка ви служи мисълта, че е дяволски сложна. Ако не ви е приятно няма никакъв проблем да престана да употребявам думи като „дяволски“.

— Употребявай каквото си искаш, по дяволите!

— Добре.

— Какво, по дяволите, си ти? — повтори въпроса си Наслуки.

— Аз съм Пътеводителят. Във вашата Вселена аз съм вашият пътеводител. Населявам това, което в практиката е известно като Цялостен всеобхватен миш-маш, което означава... Е, по-добре е да ви покажа.

Птицата се завъртя във въздуха, излетя навън от пещерата и кацна на една скала под някаква скална козирка, за да не я вали дъжда, който отново се бе усилил.

— Елате — каза тя. — Гледайте.

Наслуки не й хареса, че я командва някаква си птица, но въпреки това се подчини и застана на изхода на пещерата, без да изпуска камъка в джоба си.

— Дъжд — каза птицата. — Виждате ли? Само дъжд.

— Знам какво е дъжд.

От небето се изливаха пороища, а през облаците се процеждаше лунна светлина.

— И какво е то?

— Какво искаше да кажеш с този въпрос? Слушай, коя си ти? Какво търсеше в тази кутия? Защо толкова време тичах през гората и се занимавах с побъркани катерички? За да се срещна с една птица, която ме пита какво е дъжд ли? Дъждът е вода, падаща през скапания въздух, ето това е! Искаш ли да знаеш още нещо или вече можем да си вървим у дома?

Мина доста време и накрая птицата попита:

— Значи искате да си отидете у дома?

— Аз нямам дом! — Наслуки изкрещя тези думи толкова силно, че едва не стресна сама себе си.

— Погледнете дъжда... — настоя птицата Пътеводител.

— Гледам дъжда? Какво друго има за гледане?

— И какво виждате?

— Какво искаш да кажеш с това, глупава птицо!? Виждам проливен дъжд. Просто от небето пада вода!

— И какви фигури виждате във водата?

— Фигури? Няма никакви фигури! Само...

— Само миш-маш — каза птицата Пътеводител.

— Да...

— А сега какво виждате?

От очите на птицата заструи тънък, едва видим лъч. В сухия въздух под козирката не се виждаше нищо. Там, където лъчът се връзваше в дъждовните капки, се бе появила плоска ивица светлина, толкова ярка и реална, че сякаш бе твърда.

— Страхотно! — Възкликна Наслуки капризно. — Никога не съм виждала такова нещо, освен на около пет милиона рок-концерта.

— Кажете ми какво виждате.

— Някакво светло петно. Глупава птица!

— Там няма нищо, което го е нямало преди. Просто използвам светлина, за да привлека вниманието ви към определени дъждовни капки, в определени моменти. А какво виждате сега?

Светлината изчезна.

— Нищо.

— Правя абсолютно същото, но с ултравиолетова светлина. Не можете да я видите.

— А какъв смисъл има да ми показваш нещо, което не мога да видя?

— За да можете да разберете, че ако просто виждате нещо, това не означава, че то е там. И че ако не виждате нещо, това не означава, че то не е там. Зависи само от сетивата ви.

— Това ме отегчава — каза Наслуки и ахна. Увиснал в дъжда, тя видя триизмерен образ на баща си, който изглеждаше уплашен от нещо.

На около две мили от Наслуки баща ѝ, който все още напредваше мъчително през гората, спря. Стресна го яркото изображение на него самия, уплашен от нещо, увиснал в дъжда на около две мили. На около две мили и доста встрани от посоката, към която се бе насочил.

Чувстваше се изгубен, уверен, че ще умре от студ, мокрота и изтощение и започваше да му се иска това да стане по-бързо. Вече една катеричка му бе връчила списание за голф и умът му започваше да вие и заеква.

Когато зърна образа си, проектиран върху пелената от дъжд, прецени, че може би има право да вие и заеква, но не е прав по отношение на посоката, в която се движи.

Пое дълбоко дъх и тръгна към необяснимите светлинни ефекти.

— Добре, а какво доказва това? — попита Наслуки. Беше я стреснал ликът на баща ѝ, а не фактът, че изобщо се е появил. За първи път бе видяла холограма на двумесечна възраст и я бяха пуснали в нея, за да си поиграе. Последната видя едва преди половин час, при останките на разбития кораб.

— Единствено, че образът съществува толкова, колкото и светлината преди малко — отговори птицата. — Чисто и просто това е взаимодействие между падащата от небето вода, която се движи в една посока, и честотите на светлинното излъчване, които могат да доловят сетивата ви, които се движат в друга. В ума ви възниква образ, който изглежда реален. Но в миш-маша има само образи. Ето ви още един.

— Майка ми! — възкликна Наслуки.

— Не — възрази птицата.

— Много добре познавам майка си!

Виждаше се жена, която излиза от космически кораб, намиращ се в голяма сива, подобна на хангар, постройка. Придружаваха я няколко високи, слаби, пурпурнозелени същества. Съвсем определено беше майка ѝ. Е, почти. Трилиън не би крачила толкова несигурно при понижена гравитация, не би оглеждала толкова изумено допотопната животоподдържаща техника и не би носила такава гигантска стара камера.

— Коя е тази? — настоя Наслуки.

— Това е част от проекцията на майка ви по вероятностната ос — отвърна птицата Пътеводител.

— Изобщо нямам представа за какво говориш.

— Пространството, времето и вероятността имат оси, по които е възможно да се движим.

— Нищо не разбирам. Но си мисля... Не, обясни ми.

— Реших, че искате да си отидете у дома.

— Обясни ми!

— Искате ли да видите вашия дом?

— Да го видя? Та той е унищожен!

— Той е непостоянен по вероятностната ос. Вижете!

Сега в дъжда се появи нещо много красиво и чудно. Беше огромно, синкавозелено кълбо,

покрито с мъгли и облаци, което се въртеше величествено на фона на тъмното, обсипано със звезди небе.

— Сега го виждате — каза птицата. — А сега — не.

На малко по-малко от две мили от тях Артър Дент замръзна на място. Не можеше да повярва на очите си — обвита в дъжда, но странно реална и ярка, във въздуха бе увиснала Земята. Когато я видя, той простена. В момента, в който простена, гледката изчезна отново. И пак се появи. После — и това го накара да се откаже от всичко и да забучи сламки в косата си — се превърна в кренвирш.

Наслуки също бе поразена от този синкавозелен, покрит с мъгли и облаци кренвирш, увиснал във въздуха. Той се превърна във връзка кренвирши или по-скоро във връзка кренвирши, от която много от кренвиршите липсваха. Цялата ярка връзка затанцува в небето, завъртя се с шеметна скорост, после постепенно забави движението си, избледня и се разми в блестящата тъмнина на нощта.

— Какво беше това? — попита Наслуки с изтънял глас.

— Поглед по протежение на вероятностната ос към един обект с непостоянна вероятност.

— Аха.

— Повечето обекти мутират и се променят по продължение на вероятностната си ос, но светът, от който произхождаш, се държи по малко по-различен начин. Той се намира в нещо, което би могло да се нарече дефект в тъканта на вероятността, което пък означава, че в много вероятностни координати просто престава да съществува. Притежава вродена нестабилност, която е типична за всичко, което се намира в така наречените „Множествени сектори“. Разбирате ли?

— Не.

— Искате ли да отидете и да видите със собствените си очи?

— До... до Земята?

— Да.

— Възможно ли е това?

Птицата Пътеводител не отговори веднага. Тя разпери криле и с лекота и грация се издигна във въздуха, в дъжда, който отново бе започнал да намалява.

Тя се понесе в нощното небе, сякаш изпаднала в екстаз, а около нея заблестяха светлини, запреплитаха се измерения. Спусна се стремително надолу, преобърна се, направи лупинг, после пак се преобърна и най-накрая, с бавно и безшумно размахани криле, спря на метър от лицето на Наслуки.

Заговори отново:

— Вашата Вселена за вас е огромна. Огромна във времето, огромна в пространството. Това е така заради филтрите, през които я възприемате. Но аз нямам никакви филтри, което означава, че възприемам миш-маша, който съдържа всички възможни вселени и който при това няма размери. За мен всичко е възможно. Аз съм вездесъщ, всемогъщ и безкрайно суетен. И нещо повече — разпространявам се в самоносеща се опаковка. Сама трябва да прецените каква част от гореказаното е истина.

По лицето на Наслуки бавно се плъзна усмивка.

— Гадно животно! Значи ме будалкаш през цялото време!

— Както казах, всичко е възможно.

Наслуки се засмя.

— Е, добре — каза тя. — Да опитаме да стигнем до Земята. В някоя точка от...

— Вероятностната ос?

— Да. Там, където все още не е унищожена. О'кей. Ти си Пътеводителя. Как ще стане това?

— Чрез реверсивно инженерство.

— Какво?

— Реверсивно инженерство. За мен посоката на времето не е от значение. Вие ще решите какво искате. След това аз просто ще се погрижа то вече да се е случило.

— Шегуваш се!

— Всичко е възможно.

Наслуки се намръщи.

— Наистина се шегуваш, нали?

— Да го кажем по друг начин — продължи птицата. — Реверсивното инженерство ни дава възможност да избегнем чакането някой от малкото космически кораби, преминаващи веднъж годишно или по-рядко през галактическия сектор, в който се намираме, да реши дали иска да ни вземе, или не. Искаш да заминеш за някъде — появява се кораб и те взема. Пилотът може да си мисли, че има поне милион причини да спре заради теб. Истината обаче е, че аз го карам да го направи.

— Значи в това се заключава суетата ти, малка птицо?

Птицата мълчеше.

— Добре — каза Наслуки. — Искам да дойде кораб и да ме закара на Земята.

— Този допада ли ви?

Беше толкова тихо, че Наслуки не забеляза спускащия се от небето космически кораб, докато едва не я затисна.

Артър го забеляза. Сега беше на около миля и скъсяваше разстоянието. Малко след края на илюминацията с кренвиршите той видя далечните светлини, които се спускаха от облаците и в началото реши, че и това е нещо подобно.

Трябваше да минат минута-две, преди да осъзнае, че светлините принадлежат на истински космически кораб и още толкова, за да си даде сметка, че той се спуска точно там, където би трябвало да се намира дъщеря му. Тогава — без да го интересува дали вали или не, дали го боли крака или не — започна да тича не на шега.

Препъна се почти веднага, хлъзна се и удари коляното си на някакъв камък доста зле. Изправи се с мъка на крака и опита отново. Бе го обзело ужасното, ледено чувство, че ще изгуби Наслуки завинаги. С ругатни и куцане продължи нататък. Не знаеше какво е имало в кутията, но на опаковката бе написано името на Форд Префект и ругатните му бяха насочени към него.

Корабът бе едно от най-красивите и секси летателни устройства, които някога бе виждала.

Беше изумителен. Сребрист, издължен, неведом. Ако не разбираше толкова, щеше да си помисли, че е E\У6. Когато се плъзна безшумно край нея, Наслуки разбра, че наистина е E\У6, и едва можа да си поеме дъх от вълнение. E\У6 можеше да се види само в списанията, предназначени да събуждат обществения интерес.

Освен това бе много нервна. Начинът и времето на пристигането на кораба бяха дълбоко обезпокоителни. Или бе станала свидетел на най-странното съвпадение, или се случваше нещо особено обезпокоително. Изчака леко напрегната да се отвори люкът. Пътеводителя ѝ — сега вече мислеше за птицата като за своя — висеше над рамото ѝ с едва потрепващи крила.

Люкът се отвори. Навън се процеди лъч мъждива светлина. След миг се появи и фигура. Застана неподвижно, като явно изчакваше очите ѝ да привикнат с тъмнината. След това зърна Наслуки и доби изненадан вид. Тръгна към нея. След миг изненадано и хукна.

Наслуки не обичаше да тичат към нея, особено в тъмна нощ, когато се чувстваше напрегната. Още когато видя спускащия се от небето космически кораб, започна несъзнателно да опипва подострения камък в джоба си.

Най-накрая, след дълго падане, ставане, хлъзгане и блъскане в дърветата, Артър разбра, че е закъснял. Корабът престоя на земята не повече от три минути и след това тихо и грациозно се издигна към небето. Почти веднага стана голям колкото дъждовна капка и продължи да се смалява, докато изведнъж без никакво усилие се мушна в облаците и изчезна. Бурята бе утихнала и валеше само дъжд.

Отиде си. Наслуки беше в него. Нямаше как Артър да е сигурен в това, но продължи да върви нататък и въпреки всичко бе сигурен. Тя си бе отишла. Бе получил своя шанс да бъде родител и просто не можеше да повярва, че се бе справил толкова зле. Пак се опита да тича, но краката му се влачеха. Коляното го болеше ужасно и знаеше, че е закъснял.

Струваше му се, че не е възможно да изпадне в по-окаяно състояние и да се чувства по-зле, но се оказа, че греши.

Най-накрая докуцука до пещерата, в която Наслуки бе отворила кутията. На земята отпред личаха вдлъбнатините, оставени от космическия кораб, но от дъщеря му нямаше и следа. Влезе отчаян в пещерата и видя празната кутия заедно с парченцата липсваща материя, пръснати наоколо. Това малко го ядоса. Бе се опитал да я научи да почиства след себе си. Ядът му помогна да не се чувства толкова тъжен заради заминаването ѝ. Знаеше, че няма начин да я намери.

Изведнъж се спъна в нещо неочаквано. Наведе се, за да го вдигне, и се изненада. Беше старият му Пътеводител. Как се бе оказал в пещерата? Бе останал на мястото на катастрофата и той не бе отишъл да го вземе. Не искаше да се връща на това място — не искаше да си вземе Пътеводителя. Смяташе, че ще остане на Ламуела и ще прави сандвичи завинаги. Как това нещо се бе оказало в пещерата? Беше активирано. На предния капак пишеше: „Не се паникьосвай.“

Излезе отново навън и го обгърна слабата, мокра лунна светлина. Седна на един камък, за да огледа добрия стар Пътеводител, и откри, че не е седнал на камък, а на същество.

Артър скочи на крака, обзет от страх. Беше трудно да се каже от какво се уплаши повече — от това, че може да е причинил болка на съществото, на което седна, без да иска, или че съществото може да му причини болка в отговор.

Когато се вгледа по-внимателно, разбра, че по втория пункт няма защо да се безпокои. Този, върху който седна, бе в безсъзнание. Може би това щеше да обясни до голяма степен защо бе легнал там. Виждаше се, че диша, но въпреки всичко Артър опипа пулса му. Имаше и пулс.

Лежеше на една страна, леко присвит. Беше минало толкова време, откакто Артър бе учил как се оказва първа помощ, че просто не знаеше какво трябва да направи. Спомни си, че най-напред трябва да носи със себе си комплект за оказване на първа помощ. По дяволите!

Да го обърне ли по гръб или не? Ами ако имаше счупени кости? Ами ако си глътне езика? Ами ако го даде под съд? И, всичко останало настрана, кой беше той?

В този момент падналият простена и се обърна.

Артър се зачуди дали да не...

Погледна го.

Погледна го отново.

Погледна го още веднъж, за да е абсолютно сигурен.

Въпреки че преди малко смяташе, че не може да изпадне в по-окаяно състояние, сега изведнъж започна да помръква още повече.

Падналият простена още веднъж и бавно отвори очи. Трябваше му известно време, за да фокусира погледа си, след това мигна и замръзна.

— Ти! — възкликна Форд Префект.

— Ти! — възкликна Артър. Форд простена пак.

— Какво искаш да ти обясня този път? — каза той и затвори очи, изпаднал в нещо като отчаяние.

Пет минути след това вече седеше и разтриваше лявата страна на главата си, където се виждаше голяма цицина.

— Коя, по дяволите, беше тази жена? — попита той. — Защо сме обкръжени от катерички и какво искат те?

— Тези катерички ме тормозят цяла нощ — отговори Артър.

— Опитвах се да ми дават разни списания и други подобни.

Форд се намръщи.

— Така ли?

— И парцалчета.

Форд се замисли.

— Аха. Да не би корабът ти да се е разбил наблизко?

— Да — отвърна Артър с половин уста.

— Вероятно заради това. Може да се случи. Роботите от пътническата кабина се разрушават, но кибернетичният мозък, който ги управлява, оцелява и започва да се вселява в дивите животни наоколо. Може да превърне цяла екосистема в откачен обслужващ сектор, който да подава на минувачите топли кърпи и напитки. Трябва да го забранят със закон. Вероятно има такъв. Вероятно има и закон, който забранява него, така че всичко да върви гладко. А? Какво каза?

— Казах, че жената е моя дъщеря.

Форд престана да разтрива главата си.

— Повтори го.

— Казах — каза Артър троснато, — че жената е моя дъщеря.

— Не знаех, че имаш дъщеря.

— Вероятно има доста неща, които не знаеш за мен. Като стана дума за това — вероятно има много неща, които и аз не знам за себе си.

— Добре, добре. И кога се случи това?

— Не съм много сигурен.

— Това ми се струва по-познато — отбеляза Форд. — Замесена ли е и майка?

— Трилиън.

— Трилиън! Не мислех, че...

— Не. Слушай, всичко това е малко объркано.

— Помня, веднъж ми каза, че имала хлапе, но само го спомена бегло. От време навреме се чувам с нея, но никога не съм я виждал с детето.

Артър не каза нищо. Форд отново започна да разтрива главата си озадачено.

— Сигурен ли си, че е твоя дъщеря? — попита той.

— Каж ми как попадна тук.

— О-о-о, това е дълга история. Дойдох да взема пакета, който изпратих до себе си, чрез теб...

— И защо беше нужно всичкото това?

— Струва ми се, че в него има нещо невероятно опасно.

— И го изпрати на мен! — възропта Артър.

— Най-безопасното място, което ми дойде наум. Реших, че си достатъчно загубен, за да не го отвориш, и че мога да се доверя на това ти качество. Както и да е, дойдох по тъмно и не можах да намеря селото. Разполагах с много бегла информация. Не можах да открия никакви сигнали и подобни неща. Предполагам, че нямате такива тук?

— Затова мястото ми харесва.

— След това улових сигнала от стария ти Пътеводител и се насочих към него, защото реших, че ще ме отведе до теб. Показах се в някаква гора. Не можах да разбера какво става. Слизам и виждам онази жена пред себе си. Тръгнах, за да ѝ кажа „Здрасти“, и тогава видях, че в ръката си държи онова нещо!

— Кое нещо?

— Което ти изпратих! Новия Пътеводител! Птицеподобното нещо. Бях ти го изпратил, за да го пазиш, идиот с идиот, а видях, че жената го държи на рамото си. Изтичах към нея, а тя ме удари с камък.

— Ясно — каза Артър. — А какво направи ти?

— Паднах, разбира се. Удари ме много лошо. Тя и птицата хукнаха към кораба ми. И като казвам кораб, имам предвид КТО.

— Какво?

— КТО, Зарк да го вземе! Установил съм чудесни взаимоотношения между кредитната си карта и централния компютър на Пътеводителя. Няма да повярваш, Артър, но корабът КТО е...

— Значи КТО е кораб.

— Да!... О, няма значение. Артър, опитай се да схванеш поне в общи линии... Или поне да запомниш. В този момент се разтревожих сериозно. Май имах и сътресение на мозъка. Бях паднал на

колене и ми течеше кръв, така че направих единственото, което можех. Започнах да се моля. Казах: „Моля, в името на Зарк, не вземайте кораба ми. И не ме захвърляйте в тази ужасна гора без медицинска помощ и с ранена глава.“ Можех сериозно да си изпатя, тя също.

— И какво каза тя?

— Удари ме с камъка по главата още веднъж.

— Според мен това доказва, че е била дъщеря ми.

— Сладко хлапе.

— Трябва да я опознаеш по-добре.

— С познатите си се държи по-кротко, така ли?

— Не, но се научаваш кога да се пазиш.

Форд подпря глава на ръката си и се помъчи да фокусира погледа си.

Небето на запад започваше да просветлява, защото оттам изгряваше слънцето. Артър не гореше от желание да го види. След адска нощ като тази последното нещо, което искаше, бе да настъпи проклетият ден.

— Какво правиш на място като това, Артър? — попита настойчиво Форд.

— Ами... Най-вече правя сандвичи.

— Какво?

— Аз съм, или може би бях, сандвичар на едно малобройно местно племе. Получи се малко неудобно... Искам да кажа, когато ме спасиха от останките на този свръхмодерен кораб, който се разби на планетата им, те се държаха много мило с мен и си помислих, че трябва да им помогна. Нали съм образован човек, от развита в технологично отношение цивилизация... Можех да им покажа някои неща... Само че не бях в състояние, защото всъщност нямам никаква представа как точно работят те... Имам предвид нещо като химикалка или поне помпа за вода. Пълен провал. Изобщо не можех да им бъда от полза. Един ден ми стана много тъжно и си направих сандвич. Това изведнъж ги развълнува. Дотогава не бяха виждали такова нещо. Никога не им бе хрумвала подобна идея, а аз обичам да правя сандвичи, така че нещата тръгнаха сами.

— И на теб ти харесваше?

— Е, да, струва ми се, че да. Имах добри ножове.

— А не ти ли хрумна например, че това е изумително, главозамайващо, побъркващо, убийствено тъпо?

— Не, не. Нищо такова. Поне не убийствено.

— Странно. Аз бих си го помислил.

— Предполагам, че имаме различен миросглед.

— Да.

— Като птиците пика.

Форд нямаше представа за какво говори, но го мързеше да попита. Вместо това каза:

— А как, по дяволите, ще се измъкнем от това място?

— Най-лесно е да се тръгне по долината към равнините, има може би час път, а след това да се заобиколи оттам. Не мисля, че бих могъл да се върна по пътя, по който дойдох.

— Да се заобиколи оттам накъде?

— Ами към селото. — Артър въздъхна тъжно.

— Не искам да ходя в никакво проклето село! — избухна Форд. — Трябва да се махнем оттук!

— Къде? Как?

— Не знам. Ти ми кажи. Нали живееш тук? Не може да няма начин да се махнем от тази дяволска планета!

— Не знам. Ти как постъпваш обикновено? Седиш и чакаш да мине някой кораб, предполагам.

— Така ли? А колко кораба са посетили този въшкарник напоследък?

— Ами моят се разби преди няколко години, след това дойде, ъ-ъ-ъ, Трилиън, след това

донесоха пакета, сега ти и...

— А освен това?

— Ами доколкото знам никой друг не е идвал. Спокойно място.

Сякаш за да покаже, че греши, от далечината се понесе тътен на гръмотевица.

Форд скочи неспокойно на крака и се заразхожда напред-назад в слабата, болнава светлина на новата зора, която оцветяваше небето на ивици, сякаш някой го бе намазал с черен дроб.

— Нямах представа колко важно е това.

— Кое? Че дъщеря ми е сама в Галактиката ли? Да не мислиш, че не...

— Може ли да жалим Галактиката малко по-късно? — прекъсна го Форд. — Виж какво, става дума за нещо много, много сериозно. Пътеводителят е сменил собственика си. Купен е...

Артър подскочи.

— О, да! Много сериозно, наистина! — извика той. — Моля те, веднага ме осведоми за новата издателска политика на корпорацията, че напоследък съм не ме хваща!

— Ти не разбираш! Има съвсем нов Пътеводител.

— О! — извика Артър отново. — О! О! О! Изгубих ума си от вълнение! Нямам търпение да излезе, за да видя кои са най-добрите космодруми, където да се отегчаваш, висейки в някой звезден куп, за който не си и чувал! Моля те, не може ли да изтичаме до някой магазин, където го продават още сега?

Форд присви очи.

— Това е, което се нарича сарказъм, нали?

— Знаеш ли — кресна Артър в отговор, — мисля, че е. Мисля, че едно малко диво нещо, наречено сарказъм, се промъкна в речта ми! Форд, прекарах тежка нощ! Би ли се опитал да вземеш това предвид, преди да се зачудиш с каква друга тривиалност, подобна на язовецка пикня, да ме залееш?

— Опитай се да си починеш. Трябва да помисля — отговори Форд.

— А защо трябва да мислиш? Не можем ли само да си седим и да си бърборим? Дрън, дрън, дрън? Не можем ли да се отпуснем поне за няколко минути? Писна ми, Форд! Писна ми всичкото това мислене и измисляне! Може да си мислиш, че съм застанал тук и лая...

— Не ми беше минало през ум.

— Но точно това имам предвид! Какъв смисъл има? Смятаме че всеки път, когато решим да правим нещо, знаем какви ще бъдат последствията, тоест смятаме, че ще са такива, каквито искаме. Това не винаги е така. Това е безумно, смахнато, тъпашки, кривоогледо погрешно!

— Което пък искам да кажа аз.

— Благодаря — каза Артър и седна. — Какво?

— Темпорално реверсивно инженерство.

Артър подпря глава на ръцете си и я поклати внимателно вляво и вдясно.

— Съществува ли някакъв хуманен способ да ти попреча да ми обясниш какво е темпорално реверсивно инженерство?

— Не — отвърна Форд, — защото дъщеря ти е попаднала право в центъра му и проблемът е ужасно сериозен.

В паузата отекна тътенът на гръмотевица.

— Добре, добре — примири се Артър. — Кажи ми.

— Скорих от един висок прозорец.

Това развесели Артър.

— О! — възкликна той. — Защо не го направи пак?

— Направих го.

— Хъм... — каза Артър разочаровано. — Очевидно нищо добро не е последвало.

— Първия път успях да се спася благодарение на изумителната си, казвам го с цялата си скромност, невиджана, гениална способност да мисля бързо, на пъргавостта на краката и на саможертвата си.

— Каква беше саможертвата?

— Разделих се с половината от любимия си и, мисля, незаменим чифт обувки.

— А защо наричаш това саможертва?

— Защото обувките бяха мои — отвърна Форд троснато.

— Мисля, че ценностните ни системи са различни.

— Е, моята е по-добра.

— Така е според твоята... не, няма значение. Значи след като се спаси толкова ловко, ти прояви разум и отиде да скочиш пак? Моля те, не ми казвай защо. Каж ми само какво се случи, ако толкова се налага.

— Попаднах право в кабината на една реактивна градска кола, чийто пилот бе натиснал копчето на катапулта по невнимание, когато искал да смени музиката по радиото. Дори и аз не мога да кажа, че се искаше особен ум, за да го направя.

— Знам ли? — каза Артър уморено. — Предполагам, че предишната вечер си се промъкнал в тази кола и си настроил радиото на най-скупната станция — или нещо такова.

— Не, не съм.

— Само проверявам.

— Странното е, че някой друг го е направил. И това е важното. Веригата на важните събития и съвпадения може да се проследи назад. Излиза, че го е направил новият Пътеводител, Тази птица.

— Каква птица?

— Не я ли видя?

— Не.

— О, смъртоносна е. Изглежда хубавка, говори големи приказки, може да колабира произволна вълноформа, когато си пожелае.

— Какво означава това?

— Темпорално реверсивно инженерство.

— О! — каза Артър. — О, да.

— Въпросът е, за кого всъщност прави всичко това!

— В джоба си имам един сандвич — каза Артър и бръкна. — Искаш ли малко?

— Да. Добре.

— Страхувам се, че е малко сплескан и подгизнал.

— Няма значение.

Двамата задъвкаха.

— Много е вкусен — похвали го Форд. — Какво е месото?

— От Съвършено нормално животно.

— Не съм попадал на такова. Та въпросът е — продължи Форд — за кого тази птица върши всичко това? Коя е истинската игра?

— М-м-м — продължи да яде Артър.

— Когато намерих птицата — продължи Форд, — а я намерих в резултат на поредица съвпадения, които са интересни сами по себе си, тя ми демонстрира най-съвършената многоизмерна пиротехника, която някога съм виждал. След това ми каза, че ще бъде на моите услуги в моята Вселена. Казах: „Благодаря, не.“ Птицата каза, че ще го направи при всички случаи независимо дали ми харесва или не. „Само опитай“, казах й аз и тя отговори, че ще опита. Всъщност вече беше започнала. Казах й, че ще видим тази работа и тя се съгласи, че ще видим. Тогава реших да я опаковам и да ти я изпратя, за по-голяма безопасност.

— Така ли? Чия?

— Няма значение. След това, така или иначе, прецених, че ще е по-благоразумно да скоча през прозореца, защото няхах никакъв друг избор. За щастие там се оказа реактивната кола, иначе пак щеше да се наложи да прибягна до бързо мислене, пъргавина, може би другата обувка и, в краен случай — земята. Но всичко това означава, че Пътеводителят се грижеше за мен независимо дали ми харесва или

не. Точно това ме тревожи.

— Защо?

— Защото ако притежаваш Пътеводителя, си мислиш, че той работи за теб. Всичко вървеше удивително гладко, до момента, в който срещнах това куку с камъка тук. Изведнъж, бам! Заминавам в историята. Излизам от играта.

— За дъщеря ми ли говориш?

— Колкото се може по-учтиво. Тя е следващата по веригата, която ще си мисли, че всичките й неща се нареждат фантастично. Ще може да удря по главата когото си поиска с парчета от пейзажа. Всичко ще тече по мед и масло докато не направи онова, което се очаква от нея. После всичко ще свърши. Това е реверсивното темпорално инженерство и очевидно никой не разбира какво нещо е пуснато на свобода.

— Като мен, например.

— Какво? О, събуди се, Артър! Слушай, ще опитам отново. Новият Пътеводител е разработен в лабораториите. В него се използва технологията на нефилтрираните възприятия. Знаеш ли какво означава това?

— Виж какво, от известно време правя само сандвичи, за Боба!

— Кой е този Боб?

— Няма значение. Продължавай.

— Нефилтрирано възприятие означава да възприемаш всичко. Ние имаме сетивни филтри. Новият Пътеводител няма никакви филтри. Той възприема всичко. Идеята технологически не е сложна. Просто трябва нещо да се остави настрана. Разбираш ли?

— Защо да не кажа, че разбирам, а ти да продължиш, независимо от всичко?

— Добре. Понеже птицата може да възприема всички възможни вселени, следователно тя присъства във всички възможни вселени. Да?

— Да-а-а-а.

— Та, ето какво се е случило. Корифеите от счетоводството и отдела за маркетинг си казват: „Ей, това звучи добре. Не означава ли то, че можем да направим само един Пътеводител и да го продаваме безброй много пъти?“ Не се пули така, Артър, по този начин мислят счетоводителите.

— Много умно, нали?

— Не! Това е фантастично глупаво! Гледай, машината е само един малък Пътеводител. В него е използвана съвсем модерна кибертехнология, но понеже притежава нефилтрирани сетива, и най-малкото му движение има силата на вирус. Може да се движи през пространството, времето и през милиони други измерения. Всичко във вселените, в които сме аз и ти, може да бъде фокусирано. Силата на Пътеводителя е рекурсивна. Представи си една компютърна програма. Някъде в нея има една главна инструкция, а всичко останало са функции, които викат сами себе си или пък скоби, които се намират в безкрайното пространство на адресите. Какво ще стане, когато скобите паднат? Къде е финалното „КРАЙ“? Разбираш ли, Артър?

— Извинявай, бях задремал за миг. Говореше нещо за вселената, струва ми се.

— Нещо за вселената, наистина — каза Форд уморено и седна отново. — Добре. Помисли за това. Знаеш какво ми се струва, че видях в сградата на Пътеводителя? Вогони. А, най-накрая произнесох дума, която разбираш.

Артър скочи на крака.

— Този шум — каза той.

— Какъв шум?

— Гръмотевицата.

— Е?

— Не е гръмотевица. Това е пролетната миграция на Съвършено нормалните животни. Започва.

— Какви са тези животни, които непрекъснато споменавах?

— Не ги споменавам. Слагам парчета от месото им в сандвичите.

— Защо се наричат Съвършено нормални животни?

Артър му каза.

Рядко имаше удоволствието да види очите на Форд Префект широко ококорени от изумление.

Това беше гледка, с която Артър все още не бе успял да обикне и от която не можеше да се умори. Той и Форд бързо изминаха пътя покрай рекичката, течаша в дъното на долината, и когато най-накрая стигнаха до началото на равнината, се покатериха сред клоните на едно дърво, за да получат подобър изглед към едно от най-странните и чудни явления, които предлага Галактиката.

Огромното препускащо стадо от хиляди и хиляди Съвършено нормални животни се носеше величествено през равнината Анхондо. В слабата светлина на ранното утро, докато големите животни препускаха през фината мъгла от собствената им пот, смесена с прахоляка, вдигнат от копитата им, видът им и без друго бе призрачен и нереален, но това, от което можеше да ти спре сърцето, бе мястото, където се появяваха, и мястото, където изчезваха, а то, поне на пръв поглед изглеждаше, че е чисто и просто никъде.

Стадото оформяше правоъгълник, широк горе-долу сто метра и дълъг около половин миля. Този правоъгълник не се местеше, ако не се брои лекото полюшване встрани, което продължаваше през осемте или деветте дни, докато траеше редовната миграция. Въпреки че големият правоъгълник стоеше почти неподвижно, животните в него препускаха стремглаво напред със скорост поне двадесет мили в час, появявайки се съвсем неочаквано направо от въздуха в единия край на равнината и изчезвайки също така неочаквано в другия.

Никой не знаеше откъде идват те и къде отиват. Тези животни бяха толкова важни за живота на ламуелците, че никой не искаше да пита за тези неща. Старият Трашбарг бе обяснил, че веднъж след като получат отговора, въпросът може да им бъде отнет. Някои от селяните бяха споделили на четири очи, че според тях това е най-мъдрото нещо, което е казвал Трашбарг, и след кратки дебати хората се съгласиха да оставят нещата в ръцете на случайността.

Тътенът на копитата беше толкова силен, че едва се чуваше каквото и да било друго.

— Какво каза? — извика Артър.

— Казах — извика Форд Префект в отговор, — че е възможно да е някаква проява на преместване в измеренията.

— Което означава какво? — извика пак Артър.

— Мнозина се притесняват, че пространство/времето започва да проявява признаци на пропукване при всичкото това, което се случва в него. Има много светове, в които тектоничните маси са се напукали и изместили единствено заради странните и дълги миграционни пътища на някои животни. Може би и тук имаме нещо такова. Живеем в изкривени времена. Все пак, при липсата на приличен космодрум...

Артър го погледна някак си смразен.

— Какво искаш да кажеш?

— Какво искаш да кажеш с това какво искаш да кажеш? — изкрещя Форд. — Много добре знаеш какво искам да кажа. Ще се махнем оттук, яздейки.

— Сериозно ли предлагаш да се опитаме да яхнем някое Съвършено нормално животно?

— Да. Да видим къде отиват.

— Ще умрем! Не — добави Артър изведнъж. — Няма да умрем. Поне аз няма да умра. Форд, чувал ли си за планета, наречена Ставромула Бета?

Форд се намръщи.

— Не мисля — каза той, извади стария си, очукан пътеводител и го включи. — Да не би да се пише по някакъв особен начин?

— Не знам. Чувал съм само да го произнасят, при това с уста, пълна с чужди зъби. Помниш ли, когато ти казах за Аграджаг?

Форд се замисли за момент.

— Да не би да е онзи, който беше убеден, че го убиваш отново и отново?

— Да. Едно от местата, на които твърди, че съм го убил, е Ставромула Бета. Изглежда някой се опитва да ме застреля, аз залягам и вместо мен улучва Аграджаг или някое от многобройните му превъплъщения. Това се случва в някаква точка от времето, така че предполагам, няма как да умра, докато не залегна на Ставромула Бета. Изглежда никой не е чувал за такова място.

— Хъм. — Форд се опита да потърси под други рубрики в Пътеводителя, но безуспешно.

— Няма нищо — каза той накрая. — Мислех си... не, никога не съм чувал такова нещо.

Все пак името му звучеше познато и той се зачуди защо.

— Все едно — каза Артър. — Виждал съм как ламуелците ловят тези животни. Ако убиеш някое, докато препуска със стадото, останалите просто го стъпкват, така че трябва да го подмамиш да се отклони и тогава да го понижеш. Правят го както матадорите, с яркооцветен плащ. Разядосваш някое за да се втурне след теб, и елегантно се извърташ с плаща. Имаш ли нещо като яркооцветен плащ?

— Това ще свърши ли работа? — попита Форд и извади пешкира си.

А да скочиш на гърба на тежачо повече от тон и половина Съвършено нормално животно, мигриращо през твоя свят със скорост двадесет-тридесет мили в час, не е толкова лесно, колкото може би изглежда на пръв поглед. Със сигурност не беше така лесно, както изглеждаше, когато го правеха ламуелските ловци, и Артър Дент очакваше, че наистина ще е трудна работа. Не очакваше, че ще бъде толкова трудно да се стигне до трудната част. Струваше му се, че това ще е лесно, но се оказа, че е практически невъзможно.

Не можеха дори да привлекат вниманието на някое от животните. Съвършено нормалните животни бяха толкова съсредоточени в галопирането си — с леко приведени глави и копита, раздробяващи земята на каша, — че за да отвлечеш вниманието им трябваше не просто нещо стряскащо, а направо зоологическо.

Самият тътен беше нещо, с което Артър и Форд не можеха да се справят. След като прекараха близо два часа в подскачане и правене на все по-големи глупости със средния по размери пешкир за баня на цветя, все още не бяха успели да накарат дори и едно-единствено животно да погледне към тях.

Намираха се на крачка от тътнещата лавина потни туловища. Да се приближат повече би означавало да рискуват моментална смърт — (хронологична или не хронологична). Артър бе виждал какво става със Съвършено нормалното животно, ако някой неопитен ловец го пониже с копието си, докато все още препуска със стадото.

Една невнимателна стъпка би била напълно достатъчна. Никакви предварително уговорени срещи със смъртта на Ставромула Бета, където и да е това място, не биха спасили когото и да било от тъпчещите, тътнещи копита.

Най-накрая Артър и Форд се отдръпнаха съкрушени. Седнаха на земята изтощени и победени и започнаха да критикуват взаимно техниката си с пешкира.

— Трябва да го размахваш повече — укори го Форд. — Трябва да правиш движението от лакът, ако искаш тези проклети животни да ти обърнат внимание.

— От лакът? — възрази Артър. — А на теб ти трябва повече гъвкавост в китката!

— Трябва ти по-голям замах — контрира Форд.

— Трябва ти по-голям пешкир.

— Трябва ви — обади се друг глас — птица пика.

— Какво?

Гласът се чу някъде отзад. Обърнаха се и видяха стария Трашбарг, огрян от първите лъчи на утринното слънце.

— За да привлечеш вниманието на Съвършено нормалното животно — продължи той, приближавайки се към тях, — ти трябва птица пика. Ето така.

Изпод грубата си, подобна на роба одежда той извади малка птица пика. Тя застана неспокойно на ръката му и се втренчи напрегнато в Боб знае какво, което се стрелкаше насам-натам на няколко пръста от клюна й.

Форд мигом зае тревожната, полуприклекнала поза, която заемаше, когато не бе съвсем сигурен какво става или пък не бе наясно как да реагира. Размаха ръце бавно и, както се надяваше, заплашително.

— Кой е този? — просъска той.

— Това е старият Трашбарг — обясни Артър спокойно. — На твое място не бих си направил труда да правя тези странни движения. Той умее да блъфира не по-зле от теб. Ако не престанете, може да си танцувате един около друг цял ден.

— Птицата! — просъска Форд отново. — Каква е птицата?

— Птица като птица — отговори Артър нетърпеливо. — Като всяка друга. Снася яйца и кряка „кар“ „рит“ и „хук“ срещу неща, които не можеш да видиш.

— Виждал ли си някоя от тях наистина да снася яйца? — попита Форд подозрително.

— Дявол да го вземе, разбира се, че съм. И съм изял стотици. Става приличен омлет. Тайната са малките парченца студено масло и лекото разбиване с...

— Не искам да слушам готварски рецепти! Просто искам да съм сигурен, че е истинска птица, а не някакъв киберкошмар!

Той бавно се изправи и започна да се изгупва от прахоляка. Но не отделяше поглед от птицата.

— И така — каза старият Трашбарг на Артър, — писано ли е, че Боб всемогъщи отново ще прибере при себе си благодатта на дарения ни нивга сандвичар?

Форд почти приклепна отново.

— Няма нищо — промърмори Артър под нос, — винаги говори така.

След това добави силно:

— О, достопочтени Трашбарг! Хъм, да. Боя се, че ще трябва да се върна. Но от младия Дримпъл, моят помощник, ще стане добър сандвичар на моето място. Той притежава нужния апетит и дълбоката любов към сандвичите, а уменията му, макар и още неукрепнали, с времето ще съзреят и... Мисля, че ще се справи, както трябва. Това всъщност се мъчех да кажа.

Старият Трашбарг го изгледа мрачно. Уморените му сиви очи се насочиха тъжно нагоре. Вдигна ръце. В едната държеше жезъла си, а в другата — птицата пика.

— О, сандвичарю, изпратен ни от Боб! — произнесе отчетливо. Замълча, сбърчи чело и въздъхна, затворил очи в смирен размисъл. — Животът без теб ще бъде много по-малко странен!

Артър го гледеше стъписан.

— Знаеш ли — каза той, — че това е най-милото нещо, което някога съм чувал?

— Не може ли да продължим по същество? — настоя Форд.

Но нещо вече се бе случило. Присъствието на птицата пика в издигнатата ръка на Трашбарг възбуждаше трепетни вълни на интерес сред препускащите Съвършено нормални животни. Някои глави вече се бяха обърнали към тях и ги оглеждаха. Артър си припомни как ловуваха местните хора. Зад онези, които размахваха плащовете, винаги имаше други с птици пика в ръце. Досега смяташе, че те, както и той, са дошли само за да погледат.

Старият Трашбарг се приближи към препускащото стадо.

Някои от животните сега се извърщаха любопитно, дори след като са отминали.

Протегнатите ръце на Трашбарг трепереха. Единствено птицата изглежда не се интересуваше от това, което става. Нещо невидимо ангажираше цялото й птиче внимание.

— Сега! — извика Трашбарг накрая. — Сега можеш да работиш с пешкира!

Артър направи крачка напред с елегантни движения, наподобяващи тези на ловец-матадор, които никак не му идваха отръки. Но сега вече знаеше какво да прави. Размаха пешкира няколко пъти и зачака, готов да посрещне мига.

Забеляза нужното животно на известно разстояние. То препускаше с наведена глава в самия край на стадото. Старият Трашбарг размаха птицата, то вдигна поглед за миг и тъкмо се канеше да продължи да препуска, когато Артър размаха пешкира пред очите му. Животното тръсна озадачено глава и проследи движението.

Беше привлякъл вниманието му. Оттук нататък бе съвсем лесно да подмами животното към себе си. Главата му бе вдигната и леко наклонена. Постепенно галопът премина в тръс, след това в бавен ход. След още няколко секунди съвършено нормалното животно застана неподвижно пред тях, задъхано, пръхтящо, потно, душешо възбудено птицата пика, която изобщо не забеляза присъствието му. С някакво странно люлеене старият Трашбарг приближи птицата пред главата му — но така, че да не може да я достигне — и я сниши към земята. Със чудати движения на пешкира Артър отвлечаше вниманието му, но винаги го насочваше надолу.

— Не мисля, че през живота си съм виждал по-глупаво нещо — промърмори Форд под носа си. Най-накрая животното се свлече на колене, укротено и объркано.

— Хайде! — прошепна Трашбарг на Форд. — Хайде, сега!

Форд се метна на гърба на гигантското същество и се вкопчи в гъстата му козина, за да се закрепни.

— Твой ред е, Сандвичарю! Върви!

Трашбарг направи някакъв сложен ритуален жест, чието значение Артър не бе в състояние да схване, защото очевидно бе измислен специално за случая, и го избута напред. Артър си пое дълбоко дъх, покатери се върху голямото, горещо, надигащо се туловище и се улови здраво. Огромните мускули, големи колкото морски лъв, се свиваха и отпускаха под краката му.

Старият Трашбарг изведнъж вдигна птицата. Животното изправи глава, за да я проследи с поглед. Трашбарг я издигна и спусна няколко пъти, докато Съвършено нормалното животно се изправи на крака с леко поклащане. Дватамата ездаци се бяха вкопчили напрегнато в козината му. Артър впи поглед в далечината над морето от препускащи туловища, за да види накъде са тръгнали, но нямаше нищо освен мараня.

— Виждаш ли нещо? — попита той Форд.

— Не.

Форд се обърна назад, за да провери дали може да се разбере откъде идват. Не можеше.

— Знаеш ли откъде идват? — извика Артър на Трашбарг. — Или накъде отиват?

— Във владенията на Краля — извика Трашбарг в отговор.

— Крал? — изненада се Артър — Какъв крал?

Съвършено нормалното животно се поклащаше неспокойно под краката им.

— Как така какъв крал? — извика Трашбарг. — Кралят!

— Никога не си споменавал за някакъв крал! — Артър беше смутен.

— Какво? — попита старият Трашбарг.

Тропотът на копитата беше твърде силен и бе много трудно да се чуе каквото и да било друго. Старецът се бе съсредоточил върху това, което правеше.

Без да снишава птицата, той направи няколко крачки встрани, докато Съвършено нормалното животно отново застана успоредно на посоката на движение. Трашбарг тръгна напред. Животното го последва. Продължи да крачи. Животното също. Най-накрая започна да подтичва.

— Казах, че никога не си споменавал за някакъв крал — извика отново Артър.

— Не казах някакъв крал — извика в отговор Трашбарг. — Казах Кралят.

После замахна с ръка и хвърли птицата пика с всички сили към небето. Това изглежда я завари напълно неподготвена, защото до този момент изобщо не бе обръщала внимание на нещата, които ставаха около нея. След известно време се ориентира в обстановката, разпери малките си крила и отлетя.

— Върви! — изкрещя Трашбарг. — Върви да срещнеш съдбата си, Сандвичарю!

Артър не беше убеден, че иска да срещне съдбата си. Засега искаше само да стигне дотам, закъдето бяха тръгнали, за да може отново да слезе от животното. Никак не се чувстваше в безопасност на гърба му. То набираше скорост, следвайки полета на птицата пика. Присъедини се към величествено препускащото стадо, забрави за птицата и бързо се понесе към точката, в която то изчезваше. Артър и Форд се бяха вкопчили в козината му, заобиколени отвсякъде с огромни пръхтящи туловища.

— Вървете! — продължаваше да крещи Трашбарг. Гласът му отекуваше едва чуто в ушите им. — Яздете звярът! Яздете го! Яздете го!

— Къде каза той, че отиваме? — изкрещя Форд в ухото на Артър.

— Спомена за някакъв крал — отговори Артър и се вкопчи още по-отчаяно в козината.

— Какъв крал?

— Аз казах „някакъв“. Той каза Кралят.

— Не знаех, че може да има някакъв си „Кралят“ — извика Форд. — Освен, разбира се. Кралят.

Но не мисля, че е имал предвид Него.

— Какъв крал?

Вече се намираха почти до точката на изчезване. Съвсем малко по-напред галопиращите съвършено нормални животни се превръщаха в нищо.

— Как така какъв крал? — продължи да крещи Форд. — Откъде да знам какъв! Казах само, че не е възможно да е имал предвид Кралят, така че не знам за какво говори.

— Форд, и аз не знам за какво говориш.

— Е, и?

Тогавя със свистене към тях се втурнаха звездите, завъртяха се като вихрушка около главите им и след това също толкова неочаквано изчезнаха.

Замъглените сиви конструкции трептяха и подскачаха по доста смущаващ начин.

Що за постройки бяха те?

За какво служеха? За какво й напомняха?

Толкова е трудно да разбереш какво е едно или друго, когато неочаквано попаднеш на съвсем различен свят, със съвършено различна култура, различен набор фундаментални предположения за живота и освен това със съвършено тъпа и безсмислена архитектура!

Небето над сградите беше студено и враждебно черно. Звездите, които на такова голямо разстояние от слънцето би трябвало да изглеждат ослепително ярки, се виждаха затъмнени и размити от дебелия прозрачен защитен купол. Плексиглас или нещо подобно. Във всеки случай бе тъпо и тромаво.

Триша пусна лентата да се пренавива.

Знаеше, че във всичко това има нещо странно.

Всъщност имаше поне милион странни неща, но някое от тях не й даваше спокойствие, а тя не беше в състояние да разбере кое е то.

Въздъхна и изпусна една прозявка.

Докато чакаше лентата да се върне в началото, събра натрупаните върху масата мръсни пластмасови чашки за кафе и ги хвърли в кошчето за боклук.

Намираще се в малка стаичка за монтаж в една компания за видеофилми в Лондон. Беше окачила на вратата надпис „Не ме безпокойте!“ и бе казала на телефонистката да не я свързва с никого. В началото си мислеше, че това трябва да предпази сензацията ѝ от любопитни погледи, но сега си даваше сметка, че трябва да предпази нея самата от срама.

Смяташе да прегледа целия запис от самото начало още веднъж. Ако беше в състояние да го понесе. Тук и там можеше да пренавие напред.

Беше около четири часът, понеделник следобед, и я бе обзело някакво болезнено чувство. Мъчеше се да разбере коя е причината за него и кандидати не липсваха.

Всичко се бе случило веднага след среднощния ѝ полет от Ню Йорк. Недоспиването винаги се отразява зле.

После в двора ѝ кацнаха извънземни и я отведеха на планетата Рупърт. Нямахше достатъчно опит, за да знае дали и това се отразява зле, но бе готова да се обзаложи, че тези, които летят в космоса често, проклинат съдбата си. В списанията непрекъснато се публикуваха таблици за стреса. Петдесет стресови точки, ако загубиш работата си. Седемдесет и пет, ако се разведеш или промениш прическата

си и така нататък. Никъде не се споменаваше за извънземни, кацнали в градината ти, или за пътешествие до планетата Рупърт, но не се съмняваше, че са поне няколко дузини точки.

Не че самото пътуване представляваше някакъв стрес. Всъщност то бе удивително скучно. Едва ли бе по-различно от полета ѝ през Атлантика, а ѝ отне горе-долу същото време — около седем часа.

Това бе доста странно, нали? Да прелетиш до периферията на Слънчевата система за времето, за което прелиташ до Ню Йорк, означаваше, че корабът използва някаква нечувана, фантастична двигателна сила. Опита се да измъкне от домакините си нещо по въпроса и те се съгласиха, че корабът си го бива.

— Но как се движи? — попита ги тя с вълнение. В началото на пътуването все още беше доста развълнувана.

Намери това място на лентата и пусна видеомагнетофона, за да изгледа записа отново. Гребулоните — така пришълците наричаха себе си — любезно ѝ показваха кои копчета натискат, за да се движи корабът им.

— Да, но на какъв принцип работят двигателите му? — чу тя гласа си извън кадър.

— О, интересува ви дали има някакъв по-особен двигател?

— Да! Какъв е той?

— Сигурно има нещо такова.

— Какво?

— Ами по-особен двигател. Фотонен, например, или нещо такова. Ще трябва да попитате бордовия инженер.

— Кой е той?

— Не знаем. Разбирате ли, загубили сме разсъдъка си.

— Да — съгласи се Триша едва чуто. — Вече ми казахте. А как точно го загубихте?

— Не знаем — казаха те търпеливо.

— Защото сте изгубили разсъдъка си — допълни Триша мрачно.

— Искате ли да гледате телевизия? Полетът е дълъг и ние гледаме. Приятно ни е.

Цялото това спиращо дъха нещо беше записано на лентата, но какво от това? Най-напред качеството на картината беше под всякаква критика. Триша не можеше да си обясни защо се бе получило така. Предполагаше, че гребулоните отразяват малко по-различна част от светлинния спектър и че около тях имаше доста ултравиолетови лъчи, които влияеха на камерата ѝ. На екрана личеше честотната интерференция и се сипеше електронен сняг. А може би причината беше двигателят, за който никой не знаеше нищо.

В крайна сметка на екрана се виждаха няколко фигури, които гледаха телевизия на няколко монитора. Бе насочила камерата си нагоре към купола и се бе получила чудесна размазана картина на звездното небе. Знаеше, че всичко това е истина, но не би отнело повече от две-три минути, за да се фалшифицира тук, на Земята.

След известно време бе решила да запази останалата лента за самата планета и до края на пътуването седя и гледа телевизия с пришълците. Дори успя да подремне. Следователно част от болезненото чувство се дължеше на факта, че е прекарала известно време на чужд извънземен космически кораб с изумителни технологически качества. дремейки пред повторенията на стари филми. Но как иначе би могла да постъпи? Разбира се, бе направила и обикновени снимки, но и те след проявяването се оказаха почти неразбираеми.

Може би друга част от болезненото ѝ чувство се дължеше на самото приземяване на Рупърт. Това поне наистина беше драматично и страховито. С приближаването на кораба тя бе успяла да разгледа тъмния, гол пейзаж, толкова отдалечен от топлината и светлината на слънцето, че приличаше на изображение на психологическите травми в ума на изоставено дете.

В ледения мрак блеснаха прожектори и насочиха кораба към входа на някаква пещера, която се отвори, за да го приеме.

За нещастие, поради малкия ъгъл на приближаване и твърде тесния илюминатор за наблюдение,

направен от прекалено дебело стъкло, тя не бе успяла да насочи камерата директно натам. Пусна този участък от записа. Камерата бе насочена директно към слънцето.

По принцип това е много вредно за една видеокамера, но когато слънцето е горе-долу на три милиарда мили, няма никакво значение. Просто в средата на кадъра се вижда малко светло петно, което би могло да бъде каквото и да е. Една от многото звезди.

Триша пренави напред.

Да. От този пасаж бе очаквала много. От кораба излязоха в обширна, сива, подобна на хангар конструкция, очевидно строена по мащабна извънземна технология. Под тъмния плексигласов купол се виждаха големите сиви постройки, които бе видяла в края на записа. Няколко часа след това, малко преди да се качи на кораба, за да се върне на Земята, ги бе заснела по-продължително. За какво ѝ напомняха те?

Ами най-напред ѝ напомняха за декора на който и да било долнопробен научнофантастичен филм, правен през последните двадесет години. Разбира се, беше доста по-голям, но на видеоекрана изглеждаше също толкова смешен и неубедителен. Освен лошото качество на картината се бе оказало, че ниската гравитация също е сериозен проблем, тъй като камерата подскочаше и при най-малкото помръдване, като че ли бе в ръцете на пълен аматьор. Поради това не бе възможно да се различи нито един детайл.

След това се появи Лидерът, който я посрещна с протегната ръка.

Само така го наричаха — Лидер.

Гребулоните нямаха имена, просто защото не можеха да си измислят. Триша установи, че някои от тях са се опитвали да се нарекат с имената на герои от телевизионните филми, приемани от Земята, но колкото и да са се мъчели да се обръщат един към друг с Чък, Боб или Уейн, нещо дълбоко в подсъзнанието им, рожба на чужда, далечна цивилизация, им е казвало, че това не е правилно и няма да свърши работа.

Лидерът изглеждаше съвсем същия като останалите. Може би не беше чак толкова слаб. Каза ѝ колко харесва предаванията ѝ по телевизията, че е неин почитател, че е щастлив, задето е успяла да отиде при тях на Рупърт, как всички са очаквали посещението ѝ с нетърпение, как се надявал да е пътувала приятно и така нататък. Нищо в поведението му не подсказваше, че е пратеник на далечните звезди или нещо подобно.

Естествено сега, когато го гледаше на видеозаписа, той приличаше на някакъв тип с театрален костюм и грим, заснет сред декор, който ще се срути, ако се облегнеш на него.

Тя седеше, подпряла глава на ръцете си, и се поклащаше ритмично. Чувстваше се объркана.

Беше ужасно.

Не само тази част беше ужасна. Триша знаеше и какво следва по нататък. Лидерът я попита дали е гладна и дали не би искала да хапне нещо. Могли да обсъдят нещата, докато вечерят.

Спомняше си какви мисли я бяха обзели в онзи момент.

Извънземна храна.

Как ще ѝ се отрази?

Наистина ли трябваше да я изяде? Щяха ли да ѝ дадат някаква книжна салфетка, в която тайно да плюе хапките? Нямах ли да възникнат проблеми с различната ѝ имунна система?

Оказа се, че ще ядат хамбургери.

Не просто хамбургери, а хамбургери от Макдоналдс, претоплени на микровълнова фурна. Не само видът им и миризмата им бяха същите — бяха в оригинални опаковки с надпис „Макдоналдс“.

— Приятен апетит — бе ѝ пожелал Лидерът. — Само най-доброто за нашата почетна гостенка!

Това се случи в частния му апартамент. Триша бе огледала объркано обстановката, почти със страх, но въпреки това бе заснела всичко.

Имаше надуваемо, пълно с вода легло. И хайфи уредба „Сони“. И една от онези високи стъклени лампи, в които сякаш плуват късчета сперма. Стените бяха покрити с кадифе.

Лидера се бе облегнал на кадифена възглавничка и пред смаяния ѝ поглед пръсна в устата си

освежител за дъх.

Изведнъж я бе обзел страх. Намираше се по-далеч от Земята, отколкото което и да било друго човешко същество някога бе стъпвало (доколкото ѝ беше известно), и седеше с извънземен тип, който се бе облегал на кафява възглавничка от кадифе и пръскаше в устата си освежител за дъх.

Не искаше да прави никакви излишни движения. Не искаше да го обезпокои по какъвто и да било начин. Но трябваше и да научи някои неща.

— Как... как се сдобихте с всичко това? — попита тя нервно и посочи неопределено мебелировката в стаята.

— Декора? Харесва ли ви? Много е изискан. Ние гребулоните сме изискани и купуваме изискани стоки, С поръчка по пощата.

Когато чу това Триша кимна ужасно бавно.

— Поръчка по пощата — повтори тя едва чуто.

Лидера се засмя. Смехът му бе тъмношоколадов, копринен, окуражителен.

— Да не мислите, че те ги транспортират дотук? Не-е-е! Ха, ха! Запазили сме си специална пощенска кутия с номер в Ню Хемпшир. Редовно ходим, за да си прибираме доставките. Ха, ха! — Той се отпусна върху възглавницата си от кадифе, протегна се, взе претоплен пържен картоф и отхапа края му, без усмивката да слиза от устните му. Триша усети, че мозъкът ѝ започва лекичко да бълбука. Видеокамерата продължаваше да работи.

— И как... хъм, как плащате за тези чудесни... неща?

Лидерът се засмя отново.

— С „Американ експрес“ — отвърна той и сви рамене с безразличие.

Триша пак кимна бавно. Знаеше, че дават кредитни карти на какви ли не.

— А как вземате тези? — тя вдигна хамбургера, който държеше в ръката си.

— Много просто — отвърна Лидерът. — Чакаме на опашка.

Триша си даде сметка, докато по гърба ѝ пробягваха ледени тръпки, че чутото обяснява ужасно много неща.

Отново натисна бутона за пренавиване напред. Дотук не можеше да използва нищо. Всичко беше някаква кошмарна лудост. Би могла да направи фалшификат, който да изглежда по-убедително.

Едно друго болезнено чувство започна да я обзема, докато гледаше безнадеждния запис на лентата, и тя с ужас си даде сметка, че това трябва да е отговорът.

Трябва да е...

Поклати глава и се опита да се овладее.

Нощен полет на изток... Хапчетата за сън, които бе взела, за да спи, докато пътува, водката, с която ги бе глътнала...

Какво друго? Е, добре. Седемнадесет години терзания, че един фантастичен мъж с две глави, едната от които маскирана на клетка, се бе опитал да я вземе от някакво парти, но не я бе изчакал и веднага бе отлетял към друга планета с летяща чиния. Сега си даваше сметка, че във всичко това имаше повече причини за безпокойство, отколкото си бе представяла. За тях не бе и помисляла, в продължение на седемнадесет години.

Триша запуши устата си с юмрук.

Трябваше да потърси помощ.

И после Ерик Бартлет, който дрънкаше за извънземен космически кораб, кацнал на моравата ѝ. И преди това... Ню Йорк наистина беше много горещ и изнервящ град. Големите надежди и горчивото разочарование. Астрологията.

Сигурно нервите ѝ не бяха издържали.

Това бе обяснението. Беше преуморена, нервите ѝ не бяха издържали и бе започнала да халюцинира. Беше сънувала извънземни същества, забравили историята си, заселили се на най-външната планета от Слънчевата система, заели се да попълнят културния си вакуум със земните културни отпадъци. Ха! По този начин природата ѝ подсказваше, че колкото се може по-скоро трябва

да постъпи в някое скъпо медицинско заведение.

Чувстваше се много, много зле. Даде си сметка, освен всичко останало, колко двойни кафета е изпила, забеляза колко тежко и учестено диша.

Каза си, че част от решаването на даден проблем е осъзнаването, че го имаш. Започна да овладява дишането си. Бе се уловила навреме. Бе разбрала къде се намира. Щеше да се дръпне назад от психическата пропаст, над чийто ръб се бе надвесила. Започна да се успокоява, да се успокоява, да се успокоява. Отпусна се на облегалката на стола и затвори очи.

След малко, когато задиша нормално, ги отвори пак.

Тогава откъде се беше взела тази лента?

Все още се въртеше.

Добре де, фалшификат.

Сама го е направила, това е всичко.

Сигурно беше така, защото навсякъде се чуваше нейният глас, задаващ въпроси. След всеки кадър камерата се насочваше надолу и тя виждаше собствените си крака и собствените си обувки. Беше фалшифицирала всичко това и не помнеше как и кога, нито пък имаше представа защо.

Докато гледаше трепкащия, неясен екран, дишането ѝ отново стана трескаво.

Изглежда още халюцинираше.

Триша тръсна глава, за да прогони налудничавите видения. Нямахше никакъв спомен да е правила този очевиден фалшификат. От друга страна, имаше съвсем ясни спомени, които много приличаха на фалшифицираните кадри. Продължи да гледа, сякаш изпаднала в транс.

Съществува, което си бе въобразила, че наричат „Лидер“, ѝ задаваше въпроси за астрологията, а тя отговаряше гладко и спокойно. Само тя би могла да долови нарастващия страх в собствения си глас.

Лидерът натисна някакъв бутон, една плюшена завеса се отмести и откри огромна видеостена.

Тя показваше калейдоскоп от различни образи — няколко секунди спорт, след това криминален филм, след това система за сигурност в супермаркет, после кадри от нечий любителски филм, няколко секунди секс, няколко секунди новини, няколко секунди комедия. Съвсем очевидно беше, че Лидерът се гордее с всичко това, защото размахваше ръце като диригент, без да престава да говори пълни глупости.

Той размахва ръце още веднъж, образите изчезнаха и на тяхно място се появи гигантски компютърен екран, на който графично бяха изобразени планетите от Слънчевата система на фона на съответните съзвездия. Картата беше напълно неподвижна.

— Ние притежаваме големи умения — каза Лидерът. — В компютърните науки, в космическата тригонометрия, в триизмерните навигационни изчисления. Големи умения. Големи, големи умения. Само че ги загубихме. Това е много лошо. Искане ни се да си ги върнем, но не можем. Носят се някъде в пространството. С имената ни, с подробностите за нашите домове и семейства. Моля ви — добави той и посочи стола пред екрана, — проявете вашите умения заради нас.

Очевидно след това Триша бе сложила камерата на триножника, за да може да запечати цялата сцена. Самата тя се появи в кадър и седна спокойно пред огромния компютърен екран. Запозна се с интерфейса в продължение на няколко секунди и после компетентно и уверено започна да се преструва, че има представа какво прави.

Всъщност не се бе оказало толкова трудно.

В края на краищата тя беше астрофизичка и математичка по образование и телевизионна журналистка по професия, така че много лесно би могла да изимитира научните знания, които бе забравила през годините.

Компютърът, на който работеше, даваше съвсем ясно да се разбере, че гребулоните принадлежат на далеч по-развита цивилизация, отколкото предполагаше сегашното им безпаметно състояние, и само за половин час тя успя да създаде груб работен модел на Слънчевата система.

Не беше кой знае колко прецизен, но пък изглеждаше добре. Планетите се движеха по сравнително правилно моделирани орбити, а движенията на този сложен виртуален космически

механизъм можеха да се наблюдават от всяка произволно избрана точка в него — с голямо приближение в точността.

Можеше да се наблюдава от Земята, от Марс и така нататък. Можеше да се наблюдава и от планетата Рупърт. Триша бе силно впечатлена от себе си, но също така и от компютърната система. Ако се бе наложило да изпълни същата задача на Земята, може би щеше да ѝ трябва година и повече.

Когато свърши, Лидерът се приближи и погледна резултата. Стана му много приятно и го обзе радостно чувство.

— Добре — каза ѝ той. — А сега ви моля да ми покажете как да транспонирам информацията от тази книга върху системата, която конструирахте.

Той постави книгата пред нея.

Беше „вие и вашите планети“ от Гейл Андрюс.

Триша спря записа отново.

Наистина се чувстваше много зле. Усещането, че халюцинира, бе изчезнало, но на негово място в главата ѝ не се бе появило нищо по-ясно или разбираемо.

Отгласна стола си назад и се замисли какво да прави. Преди години бе изоставила астрономическите си изследвания, защото без никакво съмнение на едно парти бе срещнала същество от друга планета. И знаеше през цялото време, че ако каже на някого за това, ще я вземат за луда и ще ѝ се подиграват. А как би могла да изучава космоса и да не съобщи най-важното нещо, което бе научила за него? Оставаше единствената друга възможност — да изостави тази област.

Сега се занимаваше с телевизия и отново се бе случило същото.

Разполагаше с видеозапис, с истински видеозапис, документиращ най-изумителното събитие от историята на... на всичко — никому неизвестен наблюдателен пост на извънземна цивилизация, разположен на най-външната планета на Слънчевата система!

Тя можеше да разкаже за това.

Беше посетила мястото.

Беше го видяла.

По дяволите! Имаше видеозапис!

И ако го покажеше на някого, щяха да я сметнат за луда и да ѝ се подиграват.

Как би могла да докаже каквото и да било? Дори не си струваше да се замисля. Цялата работа беше един кошмар, от който и тъгъл да го погледнеш. Главата ѝ започваше да бучи.

В чантата си имаше аспириин. Излезе от монтажната и отиде до тоалетната през няколко врати надолу по коридора. Глътна аспирина и изпи няколко чаши вода.

Всичко наоколо изглеждаше прекалено тихо. Обикновено тук имаше хора. Надникна в монтажната до нейната. Беше празна.

Очевидно бе прекалила в желанието си да не я безпокоят. На вратата ѝ все още висеше табелката: „НЕ МЕ БЕЗПОКОЙТЕ — пишеше на нея — ДОРИ И НЕ СИ ПОМИСЛЯЙТЕ ДА ВЛЕЗЕТЕ! НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА ЗА КАКВО СТАВА ДУМА. ВЪРВЕТЕ СИ. ЗАЕТА СЪМ!“

Когато отново влезе видя, че сигналната лампа на телефона свети и се зачуди, от колко ли време е така.

— Ало? — каза тя на телефонистката.

— О, мис Макмилън! Толкова се радвам, че се обадохте, всички се опитваха да говорят с вас. От телевизионната компания, искат на всяка цена да ви чуят. Да ви свържа ли?

— А защо не ме свързахте досега? — попита Триша.

— Забранихте ми да ви свързвам с когото и да било, по каквото и да било повод. Казахте ми да отричам, че сте тук. Не знаех как да постъпя. Качих се, за да ви предам сама, но...

— Добре — каза Триша, проклинайки себе си, и зачака да я свържат с компанията.

— Триша! Къде, по скапаните дяволи, ходиш?!

— В монтаж...

— Казаха...

— Знам. Какво се е случило?

— Какво се е случило? Нищо! Само един скапан извънземен космически кораб!

— Какво? Къде?

— В Риджънтс Парк. Голям и сребрист. Някакво момиче с птица. Говори английски, хвърля камъни по хората и иска някой да поправи часовника му. Веднага отиди там!

Триша се втренчи в него.

Не беше гребулонски. Не че вече бе станала експерт по извънземните космически кораби, но този беше удължен и красив, сребристобял, с размерите на голяма презокеанска яхта, на каквато всъщност приличаше най-много. Очуканият гребулонски кораб приличаше на танков купол. Танков купол с оръдие. На това приличаха и онези мрачни сиви постройки. И й се бе сторило странно, че на тръгване, когато отново мина покрай тях, те помръднаха. Всичките тези неща минаха през главата й, докато тичаше от таксито, за да отиде при снимачния си екип.

— Къде е момичето? — извика тя, за да надвика шума от хеликоптерите и полицейските сирени.

— Там — отговори продуцентът, докато тонтехникът окачваше микрофона на дрехата й. — Казва, че майка му и баща му били от тук в някакво паралелно измерение, или нещо такова. Държи в ръка часовника на баща си и... не знам. Какво мога да ти кажа? Измъкни го от нея. Питай я как се чувства човек, когато е от друга планета.

— Много ти благодаря Тед — промърмори Триша, увери се, че микрофонът е закрепен както трябва, даде проба на тон-техника, за да нагласи нивото, пое дълбоко дъх, отметна косата си назад и се преобрази в професионален репортер на своя почва, готов на всичко.

Насочи се към момичето. Трябваше да е онова с рошавата коса и безумния поглед. Момичето се обърна към нея.

— Майко-о-о! — изпищя то и започна да хвърля камъни по Триша.

Около тях експлодира дневна светлина. Горещо, натежало слънце. Напред в маранята се простираше пустинна равнина.

— Скачай! — извика Форд Префект.

— Какво? — извика Артър Дент, вкопчил се в козината с всички сили.

Не последва отговор.

— Какво каза? — извика Артър отново и видя, че Форд вече го няма. Огледа се страхливо и започна да се изпуска. Разбра, че не би могъл да се задържи още много, напрегна сили и се оттласна от животното. Падна свит на топка и се изтърколи в прахоляка, надалеч от препускащите копита.

„Какъв ден!“ — помисли си той и започна да кашля от прахта в дробовете си. Не бе преживявал по-лош ден, откакто бе взривена Земята. Олюля се, изправи се на колене и хукна да бяга. Не знаеше накъде или от какво, но бягането му се струваше разумна постъпка. След малко налетя на Форд Префект, който го наблюдаваше.

— Гледай — каза Форд. — Точно каквото ни трябва.

Артър изкашля още малко прах от дробовете си и допочисти косата и очите си. Обърна се задъхано, за да види какво му сочи Форд.

Не изглеждаше като владение на някой крал или на Краля, или на какъвто и да било владетел. Все пак видът му беше примамлив.

Но най-напред обстановката. Намираха се в пустинен свят. Прашната земя беше корава и беше насинила всичко, което бе останало здраво по тялото на Артър след приключенията от предишната нощ. Някъде в далечината се виждаха големи скали, които приличаха на пясъчници, ерозирани от вятъра и редките валежи. Бяха придобили причудливи и фантастични форми, които подхождаха на фантастичните форми на гигантските кактуси, поникнали тук и там от сухата оранжева почва.

За миг Артър си помисли, че са попаднали в Аризона, Ню Мексико или Южна Дакота, но имаше множество неща, които показваха, че не е така.

Първото бяха Съвършено нормалните животни, които не преставаха да препускат с грохот. Десетки хиляди от тях идваха откъм далечния хоризонт, изчезваха за около половин миля, появяваха се пак и се губеха в противоположната посока.

Второто нещо бяха космическите кораби, кацнали пред „Кралския Бар & Грил“. „В пълен контраст със заведението“, помисли си Артър.

Всъщност само един от тях се намираше пред „Кралския Бар & Грил“. Останалите три бяха на паркинга до заведението. Но окото хващаше този отпред. Изглеждаше чудесно. Разкошни стабилизатори, като перки от акула, твърде много никел навсякъде и най-важното — по-голямата част от корпуса беше боядисана в розов електрик. Наподобяваше огромно замислено насекомо, готово всеки миг да подскочи към нещо на миля разстояние.

„Кралският Бар & Грил“ се намираше там, където съвършено нормалните животни щяха да го стъпчат, ако не се отклоняваха за малко от пътя си в друго измерение. Заведението стоеше усамотено и непокътнато. Най-обикновен бар & грил. Крайпътно заведение. Някъде сред нищото. Спокойно. Владението на Краля.

— Ще купя този кораб — каза Форд тихо.

— Ще го купиш? — изненада се Артър. — Не е типично за теб. Мислех си, че обикновено ги крадеш.

— Понякога се налага да показваме известно уважение — каза Форд.

— И известно количество пари, струва ми се — отбеляза Артър. — А колко, по дяволите, струва това нещо?

С ловко движение Форд извади от джоба си кредитната карта. Артър забеляза, че ръката, с която я държеше, леко трепери.

— Ще ги науча аз... Ще им покажа какви дописки мога да им изпращам за ресторантите.

— Какво искаш да кажеш? — попита Артър.

— Ела и ще видиш — отговори Форд със зловещ блясък в очите. — Да направим малко разходи, какво ще кажеш?

— Две бири — каза Форд — и... не знам... два сандвича с бекон или каквото имате. И онова розово нещо отвън.

Той хвърли кредитната карта на тезгяха и се огледа небрежно.

Настъпи тишина.

И преди шумът не беше много голям, но сега определено настъпи тишина. Дори и тътенът от копитата на съвършено нормалните животни, които внимателно заобикаляха владението на „Краля“, сякаш бе приглушен.

— Току-що дояздих дотук — продължи Форд, като че ли в това, а и във всичко останало нямаше нищо странно. Беше се облегал на бара под прекалено екстравагантен ъгъл.

В заведението имаше още трима посетители, които пиеха бира. Около трима. Някои хора биха казали, че са точно трима, но мястото не беше от онези, които предразполагат към точност. Някакъв едър тип подреждаше разни неща на малка сцена. Стари барабани. Две китари. Неща като за кьнтри музика. Барманът не бързаше да изпълни поръчката на Форд. Всъщност стоеше съвсем неподвижно.

— Не съм сигурен, че розовото нещо вън се продава — каза той накрая с провлачен акцент, който му отне твърде много време.

— Разбира се, че се продава — прекъсна го Форд. — Колко искаш?

— Ами...

— Кажи едно число. Аз ще го удвоя.

— Не е мой, че да го продавам — каза барманът.

— На кого е?

Барманът кимна към едрият тип на сцената — голям, дебел, оплешивяващ.

Форд кимна и се ухили.

— Добре. Дай бирата, дай сандвичите. Недей още да правиш сметката.

Артър седна на бара и се отпусна. Беше обикнал това — да не знае какво става около него. Така се чувстваше спокоен. Бирата се оказа добра и го направи малко сънлив, срещу което нямаше нищо против. Сандвичите не бяха с бекон. Бяха с месо от Съвършено нормално животно. Той размени няколко професионални реплики за правенето на сандвичи с бармана и остави Форд да прави каквото ще.

— О'кей — каза Форд, когато се върна на стола си. — Работата е опечена. Имаме розовото нещо.

Барманът се изненада искрено.

— Продава ти го?

— Дава ми го без пари — отвърна Форд и отхапа от сандвича си — Ей, недей да правиш сметката. Ще вземем още някои неща. Хубав сандвич.

Отпи жадно глътка бира.

— И бирата е хубава. И корабът е хубав — добави той и изгледа розовото, покрито с никел насекомо, части от което се виждаха през прозореца. — И вечерта е хубава... до голяма степен. Знаеш ли — каза после Форд замислено и се облегна — във време като това човек се пита дали изобщо си струва да се тревожи за тъканта на пространство/времето, за причинно-следствената цялост на многоизмерната вероятностна матрица, за потенциалния колапс на всички вълнови форми в Цялостния всеобхватен миш-маш и за всички други неща, които ме тормозят. Може би онова, което каза едрият тип, е правилно: „Зарежи всичко. Какво значение има? Зарежи го!“

— Кой едър тип? — попита Артър.

Форд кимна леко към сцената. Мъжът там казваше „едно, две“, за да изпробва микрофона. При него се бяха качили още двама. Барабани и китара.

Барманът, който се бе умълчал, попита:

— Значи казваш, че ти дава кораба?

— Аха — отвърна Форд. — Каза: „Зарежи всичко. Вземи кораба. Вземи го с благословията ми. Бъди добър към него“. Ще бъда добър към него.

Форд отново отпи от бирата си.

— Та както казвах — продължи той, — във времена като тези на човек му идва да зареже всичко. Но като си спомня, за онези типове от Инфинидим Ентърпрайзис, си мисля, че не трябва да се измъкнат безнаказано. Ще ги накарам да страдат. Мой свещен и върховен дълг е да накарам онези типове да страдат. Чакай, искам да почерпя певица. Помолих за специална песен и той се съгласи. Ще влезе в сметката, става ли?

— Става — отговори барманът предпазливо. След това сви рамене. — Както искаш. Колко?

Форд назова сумата и барманът падна назад сред чашите и бутилките. Форд скочи бързо зад бара, за да се увери, че всичко е наред и за да му помогне да се изправи. Беше си порязал пръста и лакътя, чувстваше се леко замаян, но иначе му нямаше нищо. Едрият тип започна да пее. Барманът взе кредитната карта на Форд и закуцука към офиса, за да потвърди автентичността ѝ.

— Става ли нещо наоколо, което не разбирам? — попита Артър.

— Обикновено не е ли така?

— Няма нужда да се държиш по този начин — каза Артър и започна да се събужда. — Не е ли време да тръгваме? — изведнъж — се сети той. — Розовият кораб ще ни закара ли до Земята?

— Разбира се.

— Наслуки е отишла там! — възкликна Артър. — Можем да тръгнем след нея! Но... ъ-ъ-ъ...

Форд го остави да разсъждава върху положението сам и извади стария си Пътеводител.

— Но къде сме ние на тази вероятностна ос или каквото там беше? — попита Артър. — Земята на мястото си ли е или не? Толкова време я търсих! Открих само планети, които донякъде приличат на нея или изобщо не приличат на нея, но определено беше тя, защото формата на континентите бе същата. Най-лошият вариант се наричаше Знаеш-ли-какво и там ме ухапа някакво жалко малко животно. Така разговаряха помежду си те, с хапане. Ужасно болезнено. И естествено през половината

време Земята изобщо я няма, защото е взривена от скапаните вогони. Разбираш ли ме?

Форд не отговори. Беше се заслушал в нещо. След малко подаде Пътеводителя на Артър и му посочи екрана. Там пишеше: „Почти безобидна.“

— Искаш да кажеш, че си е на мястото? — възкликна Артър развълнувано. — Земята си е на мястото!? Значи Наслуки е там! В бурята птицата ѝ показваше Земята!

Форд направи знак на Артър да крещи малко по-тихо, защото слушаше музиката.

Артър ставаше нетърпелив. И преди бе слушал разни певци да пеят „Обичай ме нежно“ на Елвис Пресли. Беше малко изненадан, че чува това парче тук, където и да бе това място, (не на Земята, разбира се), но напоследък нещата не го изненадваха така силно, както преди. Певецът бе доста добър като за бар, ако ти допаднат такива неща, но Артър започна да се чувства неспокоен. Погледна часовника си. Това само му напомни, че вече го няма. Беше го взела Наслуки. Или поне останките му.

— Не мислиш ли, че трябва да тръгваме? — попита той настойчиво.

— Шшшшт! Платил съм, за да чуя тази песен! — в очите на Форд сякаш се бяха появили сълзи, което до известна степен смути Артър. Досега не беше го виждал развълнуван от каквото и да било, освен от много, много силна напитка. Може би беше от прахоляка. Зачака, потропвайки нервно по бара с пръсти, не в такт с музиката.

Песента свърши. Певецът продължи с „Хотелът на разбитите сърца“.

— И освен това — прошепна Форд — трябва да напиша материал за бара.

— Какво?

— Трябва да напиша материал.

— Да напишеш материал за това заведение?

— Материалът ще оправдае разходите. Направил съм така, че това да става напълно автоматично и да не може да се улови. А тази сметка ще има нужда от оправдаване — добави той тихо, вперил поглед в бирата си със злокобна усмивка.

— За две бири и два сандвича?

— И бакшиш за певица.

— Колко му даде?

Форд каза цифрата още веднъж.

— Не знам колко е това — отвърна Артър. — Какво прави в английски лири? Какво може да се купи с тези пари?

— Вероятно ще може да се купи... горе-долу... — Форд погледна към тавана, докато пресметне наум. — Швейцария — каза той накрая, взе Пътеводителя и започна да пише.

Артър кимна интелигентно. Понякога му се щеше да разбира малко по-добре за какво говори Форд, а друг път, като сега, чувстваше, че ще е по-безопасно, ако не се опитва. Погледна през рамото му.

— Това няма да ти отнеме много време, нали?

— Не. Обикновената помия. Споменавам, че сандвичите са добри, че бирата е хубава и студена, че местните диви животни са приятно ексцентрични и че певецът в бара е най-добрият в изследваната част на Вселената. Няма нужда от кой знае какво. Само колкото да се осчетоводят разходите без проблеми.

Той докосна мястото на екрана, на което пишеше „Enter“, и дописката потъгна в мрежата Суб Ета.

— Значи певецът ти хареса?

— Аха — отвърна Форд.

Барманът се върна с лист хартия, който трепереше в ръката му.

Поднесе го на Форд с нервно страхопочитание.

— Странно. На два пъти системата не искаше да го приеме. Не мога да кажа, че се изненадах — по челото му бяха избили капчици пот. — След това изведнъж... светна „о'кей“ и потвърди. Ей така, като едното нищо. Искате ли... да подпишете?

Форд хвърли бърз преглед на формуляра и сви устни.

— На онези от Инфинидим ще им дойде доста нанягорно — каза той с угрижена физиономия и добави с благ тон: — Е, както и да е. Да вървят по дяволите.

Въздъхна прочувствено и върна формуляра на бармана.

— Повече пари, отколкото е спечелил през целия си живот от евтините филми и концертите по разни казина. За това, което прави най-добре — да пее в бар. И ги заслужава. Мисля, че това е добър момент за него. Кажу ми, че му благодаря и че го черпя едно питие.

Форд хвърли няколко монети на бара. Барманът ги бутна обратно към него.

— Не мисля, че е необходимо — каза той.

— За мен е — отвърна Форд. — Хайде, трябва да тръгваме.

Излязоха навън в горещината и се вгледаха с възхищение в големия розов, покрит с никел кораб. Или поне Форд го гледаше така.

Артър го погледна критично.

— Не мислиш ли, че е малко безвкусен?

Когато се качиха, зададе въпроса отново. Седалките и много части от кабината бяха покрити с фина кожа или велур. На главния пулт за управление имаше златен монограм „ЕП“.

— Попитах го — каза Форд, след като стартира двигателите — дали наистина е бил отвлечен от извънземни и знаеш ли какво ми отговори?

— Кой?

— Кралят.

— Кой крал? О, вече проведохме този разговор, ако не се лъжа.

— Няма значение — отвърна Форд. — Каза ми, че не. Тръгнал бил сам.

— Все още не знам за кого говориш.

Форд поклати глава.

— Ей там вляво от теб има някакви записи. Защо не пуснеш малко музика?

— Добре — съгласи се Артър и извади една касетка. — Обичаш ли Елвис Пресли?

— Да, в интерес на истината. А сега се надявам този кораб да може да лети така, както изглежда на пръв поглед.

Включи главния двигател.

— Йо-х-о-о-о! — извика Форд, когато се понесоха нагоре с главозамайваща скорост.

Можеше да лети.

Новинарските телевизионни мрежи не обичат такива неща. Считат ги за похабяване на материала. Неподлежащ на съмнение космически кораб каца в центъра на Лондон и се превръща в най-голямата сензация. Три часа и половина след това долита още един, съвършено различен — и вече не е.

„ОЩЕ ЕДИН КОСМИЧЕСКИ КОРАБ!“, крещяха заглавията на първа страница на вестниците. „НОВИЯТ Е РОЗОВ.“ Ако беше дошъл месец-два по-късно, щеше да се вдигне много повече шум. Третият кораб, пристигнал половин час след това — малък, невзрачен четириместен „Хрунди“, едва намери място в местните новини.

Форд и Артър преминаха с писък през стратосферата и кацнаха меко на Портлънд Скуеър. Шест и половина вечерта минаваше и имаше свободни места за паркиране. Те се смесиха за малко с насябралата се да гледа тълпа, заявиха на висок глас, че ако никой няма намерение да извика полицията, ще го направят те, и избягаха.

— У дома... — каза Артър с хрипкав глас. докато се оглеждаше с навлажнени очи наоколо.

— О, престани да сантименталничис — сръза го Форд, — Трябва да намерим дъщеря ти и онази птица.

— Как? — попита Артър. — На тази планета живеят повече от пет милиарда човешки същества и...

— Да — възрази Форд, — но само едно от тях е пристигнало наскоро със сребрист космически кораб заедно с изкуствена птица. Предлагам да намерим телевизор и нещо за пиене, докато гледаме. Ще ни трябва сериозен румсървис.

Наеха голям двустаен апартамент в „Лангъм“. Странно, но кредитната карта на Форд, издадена на планета, намираща се на пет хиляди светлинни години разстояние, не създаде никакви проблеми на хотелския компютър.

Форд вдигна телефонната слушалка веднага, а в това време Артър започна да търси телевизора.

— О'кей — каза Форд. — Искам да поръчам коктейли с текила. Две кани, моля. Две салати и всичкия гъши дроб, който имате. И Лондонската зоологическа градина.

— Дават я в новините! — извика Артър от съседната стая.

— Точно това казах — продължаваше Форд по телефона. — Лондонската зоологическа градина. На моята сметка.

— Тя е... Боже мой! — крещеше Артър. — Знаеш ли кой я интервюира?

— Добре ли разбирате английски език? — продължаваше Форд. — Говоря за зоологическата градина, малко по-нататък на тази улица. Не ме интересува дали е затворена вече. Не искам да си купя билет. Искам да купя нея. Не, не ме интересува дали имате друга работа. Вие обслужвате стаите, аз съм в стая и искам да ме обслужите. Имате ли лист хартия под ръка? Добре. Ето какво искам да направите. Всички животни, които могат да бъдат пуснати сред природата без опасност за живота им, да бъдат пуснати. Да се създадат екипи, които да следят как се адаптират...

— Това е Трилиън! — крещеше Артър. — Или... ъ-ъ-ъ... Боже, как не мога да понасям тази дивотия с паралелните вселени! Твърде обърквашо! Трилиън, но друга Трилиън. Това е Триша Макмилън, както се наричаше Трилиън преди... ъ-ъ-ъ... Защо не дойдеш да гледаш, за да разбереш каква е тази работа?

— Минутка! — извика Форд в отговор и продължи да преговаря с персонала. — Ще ни трябват и някои природни резервати за животните, които не могат да се адаптират към естествените условия за живот. Наберете екип, който да открие най-добрите места. Може да се наложи да купим нещо като Заир или някои острови. Мадагаскар, Бафин, Суматра. Нещо такова. Ще ни трябват места с различни условия. Вижте, не разбирам как можете да го смятате за проблем. Научете се да възлагате отговорности. Наемете когото поискате. Залавяйте се за работа. Вярвам, че заплащането ще ви удовлетвори. И малко синьо сирене към салатата. Благодаря.

Форд затвори телефона и отиде при Артър, който седеше на ръба на леглото и гледаше телевизия.

— Поръчах малко гъши дроб — информира го Форд.

— Какво? — попита Артър, чието внимание бе изцяло погълнато от екрана.

— Казах, че поръчах гъши дроб.

— О! — отвърна Артър разсеяно. — Винаги имам угризения с гъшия дроб. Жестоко е към гъските, нали?

— Майната им — каза Форд и се изтегна върху леглото. — Не можеш да се притесняваш за всяко проклето нещо.

— Лесно ти е да го кажеш, но...

— Зарежи това — сръза го Форд. — Ако не искаш, ще изям и твоя. Какво става?

— Хаос! — отговори Артър. — Пълен хаос. Наслуки продължава да крещи на Трилиън... или Триша, или която е всъщност, че я е зарязала. Иска веднага да я заведе в нощно заведение. Триша се облива в сълзи и твърди, че никога не е виждала Наслуки, да не говорим за раждане. След това изведнъж започна да крещи за някакъв Рупърт, който си изгубил разсъдъка или не знам какво. Наслуки пак започна да хвърля разни неща и прекъсна картината, за да излъчат малко реклами, докато двете се опитат да се разберат. О, ето, пак включиха студиото. Мълчи и гледай!

Появи се доста потресен говорител и се извини за прекъсването на предишните кадри. Все още не можело да се каже нищо конкретно, но момичето, наречено Наслуки Чест Полет Дент, било

напуснало студиото, за да, хъм, за да си почива. Надявал се, че Триша Макмилън ще се появи утре. Междувременно нови съобщения за неидентифицирани летящи обекти дошли от...

Форд скочи от леглото, сграбчи най-близкия телефон и набра номер.

— Портиер? Искаш ли да притежаваш хотела? Твой е, ако до пет минути разбереш в кои клубове членува Триша Макмилън. Всички разноски за моя сметка.

Някъде далеч, в мастилените дълбини на Космоса, се извършваха невидими движения.

Невидими за никой от жителите на странната и неспокойна множествена зона, в чийто център се намираха многобройните вероятности на планетата, наречена Земя, но не и без последствия за тях.

В самата периферия на Слънчевата система, свит на едно канапе от изкуствена кожа, втрещен неспокойно в няколко компютърни и телевизионни екрана, много разтревожен седеше Лидера на гребулоните. Нервничеше. Нервничеше с книгата по астрология. Нервничеше с клавиатурата на компютъра. Нервничеше с видеоекраните, които му подаваха цялата уловена от апаратурата информация за планетата Земя.

Беше отчаян. Задачата им бе да наблюдават. Но тайно. До известна степен това му бе омръзнало, ако трябваше да бъде честен. Беше почти сигурен, че мисията им не бе единствено да седят с години и да гледат телевизия. Разполагаха и със съвсем друго оборудване, а това едва ли бе случайно. Просто по стечение на обстоятелствата бяха загубили истинската си цел. Имаше нужда от цел в живота, която да изпълни зиналата бездна в ума и душата му, и затова бе прибягнал до астрологията. Тя трябваше да му подсказва нещо.

И му подсказваше.

Подсказваше му, доколкото можеше да се разбере, че го чака много тежък месец, че ако не поеме нещата в свои ръце, те ще се развиват от лошо към по-лошо. Трябваше да предприеме някои конструктивни действия и да премисли положението.

Наистина. От звездната карта, която си бе изработил с помощта на книгата и компютърната програма, която му бе направила милата Триша Макмилън, за да може да трансформира нужните астрономически данни, това личеше пределно ясно. Астрологията с център Земята трябваше да се преработи, за да бъде от полза на гребулоните, намиращи се на десетата планета от Слънчевата система.

Изчисленията показваха с абсолютна яснота, че наистина го чака тежък месец, още от днес. Защото днес Земята изгряваше в Козирог, а това беше много лошо за Лидера на гребулоните, чийто характер показваше всички особености на класически телец.

Сега беше време, говореха звездите, за предприемане на конструктивни действия и за вземане на тежки решения. Сега трябваше да види какво е нужно да се направи и да го направи. Това беше много трудно за него, но той знаеше, че никой никога не е твърдял, че трудните неща не са трудни. Компютърът вече следеше и предсказваше секунда по секунда местоположението на планетата Земя. Подаде команда на големите сиви куполи да се завъртят.

Тъй като всички уреди за наблюдение на гребулоните бяха насочени към Земята, те не успяха да разберат, че в Слънчевата система се е появил още един източник на данни.

По една случайност шансовете им да засекаят този друг източник — масивен, жълт пътностроителен кораб — на практика бяха равни на нула. Той беше на същото разстояние от слънцето, на което и Рупърт, но в диаметрално противоположна посока, почти скрит зад звездата.

Почти.

Големият жълт кораб искаше да следи какво става на десетата планета, без да го забележат. Беше успял да го направи.

Този кораб беше пълна противоположност на гребулоните и в много други отношения.

Неговият лидер, неговият капитан, много добре знаеше каква е целта му. Беше много проста и ясна и той я следваше просто и ясно вече от доста време.

Всеки, който знаеше каква е тази цел, би казал, че тя е ненужна и грозна, че не служи на живота, не олекотява стъпките на хората, не кара птичките да пеят и цветята да цъфтят. Точно наопаки. Абсолютната противоположност.

Но не беше работа на капитана да се тревожи за такива дреболии. Неговата работа беше да си гледа работата. Ако това водеше до известно стесняване на възгледите и зацикляне в мисленето, не беше негова работа да се безпокои. Тези неща бяха препрещани на други, които на свой ред също имаха на кого да ги препратят.

На много, много светлинни години оттук, всъщност отвсякъде, се намира една мрачна и отдавна изоставена планета — Вогсфера. Някъде там, на един вонящ, обвит от мъгла и покрит с кал бряг се издига малък каменен монумент, заобиколен от мръсните, изпочупени, кухи черупки на последните блестящи елмазени припкащи раци, който отбелязва мястото, на което се смята, че е възникнал видът gon Vogunblurtus. В монумента е издълбана стрелка, сочеща в мъглата, а под нея с четливи букви е написано: „Спирката е там.“

Дълбоко във вътрешността на грозния жълт кораб капитанът на вогоните изсумтя и взе леко избелелия и изпомачкан лист хартия от масата пред себе си. Заповед за унищожение.

Ако трябваше да се разгадае точно откъде започваше работата на капитана, — която беше да си гледа работата, — всичко щеше да се сведе до този лист хартия, връчен му преди много, много време от неговия непосредствен началник. На него бе написана инструкция и заповед да се изпълни тази инструкция, а след това малкото квадратче отстрани да се отбележи с кръстче.

Капитанът веднъж бе изпълнил инструкцията, но някои неприятни обстоятелства му бяха попречили да постави кръстчето.

Едно от тези обстоятелства бе множествената природа на галактическия сектор, където възможното непрекъснато се объркваше с вероятното. Обикновеното унищожение не беше нещо по различно от това да се мъчиш да махнеш въздушен мехур изпод залепен тапет. Всичко унищожено неизменно се появяваше пак. Но с това много скоро щеше да се справи.

Другото обстоятелство бе, че малка група хора не се намираха там, където би трябвало да бъдат, когато би трябвало да бъдат там. И с това скоро щеше да се справи.

Третото обстоятелство беше архаичното, досадно малко устройство, наречено Пътеводител на галактическия стопаджия. Сега вече и то не беше проблем и дори с помощта на реверсивното инженерство се бе превърнало в основно средство за решаване на останалите проблеми. Капитанът бе дошъл единствено, за да гледа последното действие на тази драма. Сам нямаше нужда да помръдне и малкия си пръст.

— Покажи ми — каза той.

Една тъмна птица разпери криле и се издигна във въздуха край него. Мрак обхвана мостика. В черните очи на птицата за миг проблеснаха мътни светлини и в същото време някъде дълбоко в адресното пространство за инструкции една след друга започнаха да отпадат скобите, да се слага край на логическите операции „ако“, а цикличните функции да викат себе си за последен път.

Ярко видение освети мрака — воднистосиньо и зелено, с удължена еластична форма като накъсана връзка кренвирши.

С високопарен възглас на задоволство капитанът на вогоните се отпусна назад, за да гледа.

— Точно тук, на номер четиридесет и две — извика Форд Префект на шофьора на таксито. — Точно тук.

Колата спря, Форд и Артър изскочиха навън. По пътя бяха спрели пред доста банкови автомати и Форд мушна шепа банкноти през прозореца.

Входът на клуба беше тъмен, строго елегантен. Името му бе изписано единствено на малка метална плочка. Членовете знаеха къде се намира, а за нечленовете нямаше никакво значение дали знаят или не.

Форд Префект не беше член на клуба на Ставро, макар че бе посещавал другия му клуб в Ню Йорк. Знаеше много лесен начин за влизане в клубове, в които не членува. Просто отвори вратата, влезе, посочи назад към Артър и каза:

— Всичко е наред. Този е с мен.

Хукна надолу по тъмните, лъснати стъпала, чувствайки се отлично в новите си обувки. Бяха велурени и сини и му беше много приятно, че въпреки всичко, което ставаше, бе успял да ги зърне на витрината на магазина от задния прозорец на бързащото такси.

— Мисля, че ти казах да не идваш тук.

— Какво?

Един слаб, злобен на вид човек с провиснали италиански дрехи се изкачваше по стълбите покрай тях. Той спря неочаквано и запали цигара.

— Не говоря на теб. На него — каза той.

Вгледа се в Артър и сякаш се смути.

— Извинете — добави след малко. — Струва ми се, че ви взех за друг човек.

Тръгна нагоре по стълбата, но почти веднага се обърна пак, още по-смутен. Втренчи се в Артър.

— А сега пък какво има? — попита Форд.

— Моля?

— Попитах сега какво има? — повтори Форд с раздражение.

— Да, струва ми се — каза мъжът, олюля се леко и изпусна кибрита, който държеше. Устните му едва се движеха. Сложи длан на челото си. — Извинете ме, но отчаяно се мъча да си спомня какво хапче изпих току-що. Сигурно е някое от онези, които не ти дават да си спомняш.

Мъжът поклати глава, отново се обърна и тръгна към мъжката тоалетна.

— Хайде — каза Форд и затича надолу. Артър го последва нервно. Срещата с мъжа го бе потресла и той не можеше да си обясни защо. Не обичаше такива заведения. Въпреки всички мечти за Земята и за дома сега изпитваше тъга по колибата си на Ламуела, по ножовете и сандвичите. Дори и по стария Трашбарг.

— Артър!

Ефектът беше поразителен. Чу името си стерео.

Погледна в едната посока. В горния край на стълбата зад себе си видя Трилиън, която тичаше към него с чудесно изпомачканите си дрехи от „Римплон“. Изведнъж лицето ѝ придоби ужасен вид.

Артър се обърна към долния край на стълбата, за да види кое бе предизвикало промяната.

Там стоеше Трилиън, облечена с... не, това беше Триша. Триша, която преди малко бе видял по телевизията, докарана до истерия от объркване. Зад нея беше Наслуки, с по-безумен поглед от когато и да било. Още по-назад, в мрака на заведението, като на някаква замръзнала картина стояха останалите вечерни посетители и угрижено наблюдаваха срещата на стълбите.

В продължение на няколко секунди никой не помръдна. Единствено музиката зад бара не се сещаше да спре.

— Оръжието, което държи — прошепна Форд и леко кимна към Наслуки, — е Уабаната 3. Беше на кораба, който ми открадна. Много е опасно. Не мърдай. Нека всички останат по местата си, за да разберем какво я тревожи.

— Къде ми е мястото! — изпищя Наслуки неочаквано. Ръката с оръжието трепереше страховито. Другата ѝ ръка бръкна в джоба и извади останките от часовника на Артър. Тя ги размаха пред очите им.

— Мислех, че мястото ми е тук — в света, който ме е създал! Но се оказва, че дори майка ми не знае коя съм аз!

Наслуки запрати гневно часовника настрана и той изпочупи чашите на бара, пръсвайки се на съставните си части.

Всички останаха безмълвни още известно време.

— Наслуки — обади се Трилиън от горния край на стълбата.

— Млъквай! — изкрещя Наслуки. — Ти ме заряза!

— Наслуки! Много е важно да ме изслушаш и да се опиташ да разбереш — продължи Трилиън тихо. — Нямаме много време. Трябва да се махнем оттук. Всички трябва да се махнем оттук веднага.

— Какви ги дрънкаш!? Вечно се махаме отнякъде! — сега и двете й ръце стискаха оръжието, и двете трепереха. Не беше насочено конкретно към никого. Беше насочено към света въобще.

— Слушай — каза Трилиън отново. — Оставих те, защото трябваше да отразявам една война за мрежата. Беше много опасно. Поне си мислех, че ще е така. Пристигнах на мястото и изведнъж войната престана да съществува. Имаше някаква аномалия във времето и... слушай! Моля те, слушай! Един разузнавателен кораб не се появи, а останалата флотилия беше разпръсната като в някакъв фарс. Сега такива неща се случват непрекъснато!

— Не ме интересува! Не искам и да чуя за гадната ти работа! — изкрещя Наслуки. — Искам дом! Искам някъде да си намеря място!

— Твоят дом не е тук — каза Трилиън все още със спокоен глас. — Ти нямаш дом. Никой от нас няма дом. Вече едва ли някой има. Изчезналият кораб, за който споменах... Съществата на него също нямат дом. Не знаят откъде са. Дори не са в състояние да си спомнят кои са и какви са. Те са заблудени, объркани и много изплашени. Сега те са тук, в тази слънчева система и ще направят нещо много... много неразумно, защото са заблудени и объркани. Ние... ние трябва да се махнем оттук... веднага. Не знам къде можем да отидем. Може би няма къде. Но не бива да оставаме и тук. Моля те! Още веднъж. Идваш ли?

Наслуки трепереше, изпаднала в паника.

— Всичко е наред — обади се Артър внимателно. — аз съм тук, в безопасност сме. Не ме карай да ти обяснявам сега, но знам, че съм в безопасност, значи и ти си в безопасност.

— Какво говориш? — попита Трилиън.

— Бъдете спокойни — каза Артър. Сам той се чувстваше много спокоен. Беше неуязвим и всичко наоколо му се струваше нереално.

Бавно, постепенно Наслуки се отпусна и цевта на оръжието сантиметър по сантиметър се насочи надолу.

Две неща се случиха едновременно.

Вратата на мъжката тоалетна в горния край на стълбата се отвори и мъжът, който бе заговорил Артър, излезе, подсмърчайки.

Стресната от раздвижването, Наслуки вдигна оръжието, точно когато мъжът зад нея се опита да го сграбчи.

Артър се хвърли на пода. Чу се оглушителен гърмеж. Строполи се тромаво, а Трилиън падна върху него. Настъпи тишина.

Артър вдигна поглед към горния край на стълбата и видя, че мъжът го гледа абсолютно вцепенен.

— Ти... — промълви той и се разпадна.

Наслуки хвърли оръжието и избухна в ридания.

— Съжалявам! — проплака тя — Толкова съжалявам! Толкова, толкова съжалявам!

Триша отиде при нея. Трилиън — също. Артър седна на стълбите, подпрял главата си с ръце, без да има и най-малка представа какво да направи. Форд беше на стъпалото под него. Той вдигна нещо от земята, огледа го с любопитство и го подаде на Артър.

— Това говори ли ти нещо?

Артър го пое. Беше кибритът, изпуснат преди малко от убития мъж. На него беше написано името на клуба. И името на собственика му. Изглеждаше така:

СТАВРО МЮЛЕР БЕТА

Остана втрещен в кибрита известно време, докато нещата започнаха да се изясняват в ума му. Зачуди се какво да направи, но вяло. Хората наоколо бяха започнали да тичат насам-натам и да крещят, но на него изведнъж му стана напълно ясно, че вече няма какво да се направи — нито сега, нито когато и да било. В суматохата, която му се струваше чужда и непозната, успя да зърне Форд Префект, който

се смееше като обезумял.

Обзе го дълбоко спокойствие. Знаеше, че сега, най-накрая, веднъж и завинаги с него окончателно е свършено.

В полуосветения мостик във вътрешността на кораба на вогоните Простотник вогон Джелтс седеше сам. На екраните за външно виждане, монтирани на стената, за миг проблесна светлина. Във въздуха над него зеленосинята кренвиршоподобна форма постепенно изчезна. Вариантите рухнаха, възможностите се нагънаха в себе си и след малко всичко престана да съществува. Настъпи дълбок мрак. Капитанът на вогоните остана обгърнат от него в продължение на няколко секунди.

— Светлина! — нареди той.

Не последва отговор. Птицата също бе изчезнала от всякакви възможности.

Капитанът запали осветлението сам. Взе листа хартия и постави малкото кръстче в квадратчето.

Е, свърши и с това. Корабът му потъна в мастилената бездна.

Въпреки че бе предприел много конструктивни, според него, действия, Лидерът на Гребулоните в края на краищата прекара тежък месец. Той с нищо не се отличаваше от предишните, освен по факта, че вече по телевизията не даваха нищо, вместо това си пускаше по малко лека музика.

Бележки

[1] Украшение за глава от пера. ↑

[2] Хаотично слепваш камънаци. ↑

[3] Свещенически ранг. ↑

[4] Виж „Животът, Вселената и всичко останало“, глава 18. ↑

КРАЙ